ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำแนะนำและตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัย

1. อาจารย์ประสาท บัวนุช ศึกษานิเทศก์วิชาภาษาไทย เขตการศึกษา 8
2. อาจารย์สมจิตร วรรณวิไลย ศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา จังหวัดน่าน
3. อาจารย์สายสมร ควงตา หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนสตรีศรีน่าน

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

ผนวก ข

คุณภาพของเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความยากง่าย และอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสำคัญ

ข้อที่	จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ตอบถูก	จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ตอบถูก	อำนาจจำแนก	ค่าความยาก
1	22	18	0.18	0.91
2	19	12	0.32	0.70
3	20	17	0.14	0.84
4	22	22	0.00	1.00
5	0	1	-0.05	0.02
6	17	10	0.32	0.61
7	13	14	-0.05	0.61
8	14	4	0.45	0.41
9	22	16	0.27	0.86
10	22	22	0.00	1.00
11	6	5	0.05	0.25
12	22	18	0.18	0.91
13	7	3	0.18	0.23
14	19	16	0.14	0.80
15	21	12	0.41	0.75
16	17	17	0.00	0.77
17	18	17	0.05	0.80
18	15	8	0.32	0.52
19	21	18	0.14	0.89
20	12	6	0.27	0.42
21	14	4	0.45	0.42
22	11	6	0.23	0.39
23	10	8	0.09	0.42
24	5	4	0.05	0.20
25	17	11	0.27	0.65

ข้อที่	จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ตอบถูก	จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ตอบถูก	อำนาจจำแนก	ค่าความยาก
26	3	3	0.00	0.14
27	0	1	-0.05	0.02
28	22	19	0.14	0.93
29	22	10	0.55	0.73
30	15	9	0.27	0.55
31	20	13	0.32	0.75
32	16	9	0.32	0.57
33	20	13	0.32	0.77
34	11	6	0.23	0.39
35	21	10	0.50	0.72
36	9	0	0.41	0.20
37	10	4	0.27	0.32
38	6	4	0.09	0.23
39	14	4	0.45	0.41
40	20	10	0.45	0.68
41	4	5	-0.05	0.20
42	10	4	0.27	0.32
43	7	6	0.05	0.30
44	20	10	0.45	0.68
45	13	5	0.36	0.43
46	9	9	0.00	0.41
47	10	4	0.27	0.32
48	2	2	0.00	0.09
49	17	12	0.23	0.67
50	16	6	0.45	0.50
51	21	10	0.50	0.70
52	14	8	0.27	0.50

ข้อที่	จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ตอบถูก	จำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ตอบถูก	อำนาจจำแนก	ค่าความยาก
53	3	1	0.09	0.09
54	14	8	0.27	0.50
55	15	5	0.45	0.45
56	11	4	0.32	0.34
57	17	6	0.50	0.52
58	9	5	0.18	0.33
59	2	4	-0.09	0.14
60	8	3	0.23	0.26

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

ตารางที่ 6 ผลวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนตามกระบวนการเพื่อรอบรู้

ข้อที่ / คนที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	คะแนนรวม
1 (x_1)	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	43
(x_1^2)	9	9	9	9	9	9	9	16	9	9	9	9	9	9	1849
2 (x_2)	3	3	5	4	4	5	4	3	4	3	4	4	3	4	53
(x_2^2)	9	9	25	16	16	25	16	9	16	9	16	16	9	16	2809
3 (x_3)	4	5	5	4	5	4	5	5	5	4	5	5	5	5	66
(x_3^2)	16	25	25	16	25	16	25	25	25	16	25	25	25	25	4356
4 (x_4)	4	4	4	5	4	4	5	4	5	4	5	5	4	5	62
(x_4^2)	16	16	16	25	16	16	25	16	25	16	25	25	16	25	3844
5 (x_5)	4	5	4	4	4	5	4	4	5	4	3	4	4	5	59
(x_5^2)	16	25	16	16	16	25	16	16	25	16	9	16	16	25	3481
6 (x_6)	4	4	3	3	4	4	4	4	4	3	4	4	3	4	52
(x_6^2)	16	16	9	9	16	16	16	16	16	9	16	16	9	16	2704
7 (x_7)	4	4	3	3	4	4	4	3	4	3	4	3	3	4	50
(x_7^2)	16	16	9	9	16	16	16	9	16	9	16	9	9	16	2500
8 (x_8)	3	5	5	3	5	5	5	3	5	5	3	5	5	5	62
(x_8^2)	9	25	25	9	25	25	25	9	25	25	9	25	25	25	3844
9 (x_9)	3	4	4	4	3	4	4	3	4	3	3	4	3	4	50
(x_9^2)	9	16	16	16	9	16	16	9	16	9	9	16	9	16	2500

ข้อที่ / คนที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	คะแนนรวม
10 (x_{10})	4	4	4	3	3	4	4	3	3	3	3	4	3	4	49
(x_{10}^2)	16	16	16	9	9	16	16	9	9	9	9	16	9	16	2401

จากตารางจะได้ α = 0.93

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

ผนวก ค

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์คะแนนจากแบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญประจำหน่วยการเรียน

คนที่	คะแนนหน่วยที่ 1	ร้อยละ	คะแนนหน่วยที่ 2	ร้อยละ	คะแนนหน่วยที่ 3	ร้อยละ	คะแนนหน่วยที่ 4	ร้อยละ	ร้อยละเฉลี่ย
1	15	75.00	16	80.00	16	80.00	17	85.00	80.00
2	16	80.00	17	85.00	17	85.00	15	75.00	81.25
3	14	70.00	16	80.00	15	75.00	16	80.00	76.25
4	16	80.00	15	75.00	15	75.00	15	75.00	76.25
5	17	85.00	15	75.00	15	75.00	17	85.00	80.00
6	17	85.00	15	75.00	15	75.00	13	65.00	75.00
7	14	70.00	16	80.00	16	80.00	15	75.00	76.25
8	16	80.00	16	80.00	16	80.00	15	75.00	78.75
9	16	80.00	15	75.00	14	70.00	17	85.00	77.50
10	14	70.00	15	75.00	15	75.00	17	85.00	76.25
11	18	90.00	16	80.00	15	75.00	14	70.00	78.75
12	15	75.00	16	80.00	15	75.00	13	65.00	73.75
13	15	75.00	15	75.00	17	85.00	20	100.00	83.75
14	16	80.00	16	80.00	17	85.00	18	90.00	83.75
15	15	75.00	15	75.00	17	85.00	17	85.00	80.00
16	17	85.00	15	75.00	16	80.00	15	75.00	78.75
17	15	75.00	15	75.00	16	80.00	18	90.00	80.00
18	16	80.00	15	75.00	16	80.00	15	75.00	77.50
19	13	65.00	13	65.00	16	80.00	16	80.00	72.50
20	16	80.00	17	85.00	15	75.00	16	80.00	80.00
21	15	75.00	16	80.00	15	75.00	19	95.00	81.25
22	16	80.00	15	75.00	15	75.00	16	80.00	77.50
23	16	80.00	13	65.00	16	80.00	17	85.00	77.50
24	15	75.00	15	75.00	15	75.00	16	80.00	76.25
25	16	80.00	16	80.00	15	75.00	17	85.00	80.00
26	16	80.00	12	60.00	17	85.00	18	90.00	78.75
27	15	75.00	16	80.00	16	80.00	16	80.00	78.75
28	17	85.00	15	75.00	15	75.00	15	75.00	77.50
29	17	85.00	16	80.00	15	75.00	15	75.00	78.75
30	15	75.00	15	75.00	16	80.00	15	75.00	76.25
คะแนนเฉลี่ย	15.63	78.17	15.27	76.33	15.63	78.17	16.10	80.50	78.29

จากตารางแสดงว่า นักเรียนได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนที่ 1 เฉลี่ยร้อยละ 78.17 หน่วยการเรียนที่ 2 เฉลี่ยร้อยละ 76.33 หน่วยการเรียนที่ 3 เฉลี่ยร้อยละ 78.17 และหน่วยการเรียนที่ 4 เฉลี่ยร้อยละ 80.50 รวมแล้วนักเรียนทำแบบทดสอบทั้ง 4 หน่วยการเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 78.29 โดยมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การรอบรู้ร้อยละ 75 จำนวน 2 คน

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยต่ำ

คนที่	คะแนน	เปอร์เซ็นต์
1	29	96.67
2	25	83.33
3	26	86.67
4	28	93.33
5	26	86.67
6	26	86.67
7	28	93.33
8	27	90.00
9	27	90.00
10	27	90.00
11	27	90.00
12	25	83.33
13	26	86.67
14	24	80.00
15	28	93.33
16	22	73.33
17	22	73.33
18	19	63.33
19	25	83.33
20	24	80.00
21	27	90.00
22	26	86.67
23	26	86.67
24	26	86.67
25	26	86.67
26	25	83.33
27	27	90.00
28	24	80.00

คนที่	คะแนน	เปอร์เซ็นต์
29	25	83.33
30	25	83.33
คะแนนเฉลี่ย	25.60	85.33

จากตารางแสดงว่าคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยต่ำภายหลังจากการสอนตามกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้ได้คะแนนเฉลี่ย 25.60 คะแนน คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85.33 โดยมีนักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสำคัญผ่านเกณฑ์การรอบรู้ร้อยละ 75 จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 และ มีนักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสำคัญไม่ผ่านเกณฑ์การรอบรู้ร้อยละ 75 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

ตารางที่ 9 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนตามกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้

ข้อที่	จำนวนนักเรียนจำแนกตามลำดับความคิดเห็นหรือความรู้สึก(คน)					ค่าเฉลี่ยเลขคณิต	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	ระดับ5	ระดับ4	ระดับ3	ระดับ2	ระดับ1		
1	25	2	3	0	0	4.73	0.63
2	23	4	3	0	0	4.67	0.65
3	9	13	8	0	0	4.03	0.75
4	10	16	4	0	0	4.20	0.65
5	15	12	3	0	0	4.40	0.66
6	14	15	1	0	0	4.43	0.56
7	20	10	0	0	0	4.67	0.47
8	18	10	2	0	0	4.53	0.62
9	10	17	3	0	0	4.23	0.62
10	16	9	5	0	0	4.37	0.75
11	21	8	1	0	0	4.67	0.54
12	20	10	0	0	0	4.67	0.47
13	19	8	3	0	0	4.53	0.67
14	24	5	1	0	0	4.77	0.50
ค่ารวม						4.49	0.45

ผนวก ง

แผนการสอน

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

กำหนดการสอนวิชาภาษาไทย

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อเรียนจบบทเรียนนี้แล้วนักเรียนสามารถ

1. อ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความ บทละคร และ บทร้อยกรองได้

2. ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสำคัญได้ถึงเกณฑ์การรอบรู้ ร้อยละ 75

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

หน่วยที่ 1 ความรู้พื้นฐานในการอ่านจับใจความสำคัญ

- แผนการสอนที่ 1 ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ
- แผนการสอนที่ 2 ลักษณะของใจความสำคัญ และใจความย่อย
- แผนการสอนที่ 3 การฝึกทักษะการค้นหาใจความสำคัญที่ปรากฏรวมอยู่ในแต่ละย่อหน้า และการฝึกทักษะการค้นหาใจความสำคัญที่ปรากฏรวมอยู่ในหลายๆย่อหน้า

ทดสอบด้วยแบบทดสอบประจำหน่วยที่ 1

นักเรียนที่สอบไม่ผ่าน ร้อยละ 75 จะได้รับการซ่อมด้วยแผนการสอนซ่อมเสริมที่ 1 แล้วทดสอบอีกครั้งด้วยแบบทดสอบคู่ขนานกับแบบทดสอบประจำหน่วยที่ 1 ในขณะที่ นักเรียนที่สอบผ่านจะได้รับการเสริมด้วยเอกสารฝึกหัด (work sheet)

หน่วยที่ 2 วิธีอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความ

- แผนการสอนที่ 4 ความหมาย ลักษณะเฉพาะ และโครงสร้างของบทความ
- แผนการสอนที่ 5 วิธีจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความ
- แผนการสอนที่ 6 การฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความ

ทดสอบด้วยแบบทดสอบประจำหน่วยที่ 2

นักเรียนที่สอบไม่ผ่าน ร้อยละ 75 จะได้รับการซ่อมด้วยแผนการสอนซ่อมเสริมที่ 2 แล้วทดสอบอีกครั้งด้วยแบบทดสอบคู่ขนานกับแบบทดสอบประจำหน่วยที่ 2 ในขณะที่นักเรียนที่สอบผ่านจะได้รับการเสริมด้วยเอกสารฝึกหัด (work sheet)

หน่วยที่ 3 วิธีอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทละคร

- แผนการสอนที่ 7 ความหมายและลักษณะเฉพาะของบทละคร
- แผนการสอนที่ 8 วิธีจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทละคร
- แผนการสอนที่ 9 การฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทละคร

ทดสอบด้วยแบบทดสอบประจำหน่วยที่ 3

นักเรียนที่สอบไม่ผ่าน ร้อยละ 75 จะได้รับการซ่อมด้วยแผนการสอนซ่อมเสริมที่ 3 แล้วทดสอบอีกครั้งด้วยแบบทดสอบคู่ขนานกับแบบทดสอบประจำหน่วยที่ 3 ในขณะที่นักเรียนที่สอบผ่านจะได้รับการเสริมด้วยเอกสารฝึกหัด (work sheet)

หน่วยที่ 4 วิธีอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทร้อยกรอง

- แผนการสอนที่ 10 การอ่านและพิจารณาร้อยกรอง
- แผนการสอนที่ 11 วิธีจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทร้อยกรอง
- แผนการสอนที่ 12 การฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทร้อยกรอง

ทดสอบด้วยแบบทดสอบประจำหน่วยที่ 4

นักเรียนที่สอบไม่ผ่าน ร้อยละ 75 จะได้รับการซ่อมด้วยแผนการสอนซ่อมเสริมที่ 4 แล้วทดสอบอีกครั้งด้วยแบบทดสอบคู่ขนานกับแบบทดสอบประจำหน่วยที่ 4 ในขณะนักเรียนที่สอบผ่านจะได้รับการเสริมด้วยเอกสารฝึกหัด (work sheet)

ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

แผนการสอนการอ่านจับใจความสำคัญ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 1 ความรู้พื้นฐานในการอ่านจับใจความสำคัญ

แผนการสอนที่ 1 เรื่อง ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ

เวลา 1 คาบเรียน 50 นาที

ความคิดรวบยอด

การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน โดยพิจารณาจากใจความสำคัญ ซึ่งเป็นข้อความที่เป็นแก่นของย่อหน้าและครอบคลุมเนื้อความของเรื่องทั้งหมด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญได้
2. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึงการอ่านเพื่อสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น เก็บจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง เก็บเนื้อเรื่องที่สำคัญ เก็บความรู้หรือข้อมูลที่น่าสนใจ ตลอดจนแนวความคิดหรือทัศนคติของผู้เขียน ทั้งนี้ผู้อ่านจะต้องพิจารณาได้จากใจความสำคัญ ซึ่งเป็นข้อความที่เป็นแก่นของย่อหน้าและครอบคลุมเนื้อความของเรื่องทั้งหมด ใจความสำคัญอาจจะปรากฏอยู่ในประโยคใดประโยคหนึ่งของย่อหน้าก็ได้ ดังนั้นจึงต้องพยายามจับให้ได้ว่าย่อหน้านั้นกล่าวถึงเรื่องอะไร จึงจะจับใจความได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นการรับรู้

1. ครูสนทนาทบทวนถึงความรู้ที่นักเรียนมีมาก่อนที่จะเริ่มบทเรียน
2. ครูแจ้งให้นักเรียนทราบถึงจุดประสงค์ของบทเรียน
3. ให้นักเรียนศึกษาเอกสาร เรื่อง ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ และตัวอย่างการจับใจความสำคัญจากเอกสารหมายเลข 1

ขั้นเกิดความคล่องตัว

1. ให้นักเรียนสรุปเนื้อหาสาระเรื่อง " ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ " จากเอกสารที่ครูแจกให้ในขั้นการรับรู้
2. ครูสุ่มตัวอย่างให้นักเรียนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้น 3 คน โดยครูคอยให้คำแนะนำและให้การเสริมแรง

3. ให้นักเรียนบอกถึงประโยชน์ของการอ่านจับใจความสำคัญ แล้วครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเนื้อหาที่เรียน

ขั้นเกิดความคงทน

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 6 กลุ่มๆ ละ 5 คน
2. ครูแจกเอกสารหมายเลข 2 ให้แต่ละกลุ่มอ่านแล้วจับใจความสำคัญ
3. ให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่ม ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนทรรศนะหรือมุมมองที่ต่างกัน หลังจากอ่านเนื้อเรื่องเดียวกัน
4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นนำไปใช้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 1 ซึ่งเป็นการหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านโดยใช้เวลาในการทำแบบฝึก 3 นาที
2. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจแบบฝึกที่ 1 บอกคะแนน เฉลย และอภิปรายข้อผิด
3. นักเรียนบันทึกผลการเรียนลงในแบบบันทึก

ขั้นประยุกต์ใช้

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อยที่ 1
2. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจแบบทดสอบย่อยที่ 1 บอกคะแนน เฉลย และอภิปรายข้อผิด
3. ครูอธิบายวิธีการบันทึกผลการเรียนให้แก่นักเรียน
4. นักเรียนบันทึกผลการเรียนลงในแบบบันทึก

สื่อการเรียน

1. เอกสารเรื่อง ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญและตัวอย่างการจับใจความสำคัญ
2. เนื้อเรื่องสำหรับให้นักเรียนฝึกจับใจความสำคัญ
3. แบบฝึกที่ 1
4. แบบทดสอบย่อยที่ 1

การวัดผลประเมินผล

1. ประเมินการผ่านจุดประสงค์ที่ 1 โดยใช้วิธีสังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
2. ประเมินการผ่านจุดประสงค์ที่ 2 โดยใช้วิธีสังเกตจากการนำเสนอผลงานของนักเรียน และจากการตรวจแบบฝึกและแบบทดสอบย่อยที่ 1

(เอกสารหมายเลข 1)

เอกสารเรื่อง ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ และตัวอย่าง การจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ คือการสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านให้ได้ว่าผู้เขียนต้องการเสนอข้อคิดเห็นอะไร ทั้งนี้ผู้อ่านจะพิจารณาได้จากใจความสำคัญ ซึ่งเป็นข้อความที่เป็นแก่นของเรื่องและครอบคลุมเนื้อความของเรื่องทั้งหมด ใจความสำคัญอาจจะปรากฏอยู่ในประโยคใดประโยคหนึ่งก็ได้ บางครั้งอาจอยู่ประโยคแรกๆ และในบางกรณีอาจอยู่ท้ายหรือกลางๆ ย่อหน้าก็ได้ ดังนั้นก่อนจะจับใจความสำคัญต้องจับประโยคใจความให้ได้ก่อน ถ้าเป็นเรื่องหรือเป็นตอนเป็นย่อหน้า ต้องพยายามจับให้ได้ว่าย่อหน้านั้นกล่าวถึงเรื่องอะไร และย่อหน้าควรมีลักษณะอย่างไรจึงจะจับใจความได้

ลักษณะของย่อหน้าที่สำคัญ คือ ต้องมีเอกภาพคือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของข้อความมีสัมพันธภาพ คือ สำดับความสัมพันธ์อันเหมาะสมของแต่ละย่อหน้า

ตัวอย่างการจับใจความสำคัญ

1. " เห็นกงจักรเป็นดอกบัว" สุภาษิต " เห็นกงจักรเป็นดอกบัว " นี้โดยมากรู้จักความหมายกันแพร่หลายอยู่แล้ว คือว่า เห็นผิดเป็นชอบ เช่น ตัวอย่างเห็นเพื่อนของคนค้าฝิ่นเถื่อนห้ามเท่าไหร่ก็ไม่ฟังจนเพื่อนผู้นั้นถูกจับเสียเงินเสียทองมากมาย เช่นนี้มักกล่าวติเตือนท่านผู้นั้นว่า " เห็นกงจักรเป็นดอกบัว "

ชุมนุมนิพนธ์ ของ อ.น.ก.

ใจความสำคัญ เห็นกงจักรเป็นดอกบัว คือ เห็นผิดเป็นชอบ

2. " วรรณคดีเป็นงานศิลปะ ละเอียดอ่อน ประเทืองอารมณ์ วิทยาศาสตร์เป็นงานที่แน่นอน ตั้งอยู่บนรากฐานของเหตุและผล ทดสอบให้เห็นจริงได้ โลกนี้ จะสมบูรณ์ ก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมั่นใจและสวยงามจะต้องมีทั้งงานด้านศิลปะและงานด้านวิทยาศาสตร์ควบคู่กันไป "

ใจความสำคัญ โลกที่สมบูรณ์จะต้องมีทั้งงานด้านศิลปะและด้านวิทยาศาสตร์ควบคู่กันไป

เอกสารหมายเลข 2

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านเรื่อง " กำเนิดมีดอรัญญิก " แล้วช่วยกันจับใจความสำคัญ

กำเนิดมีดอรัญญิก

เหนือหมู่บ้านต้นโพธิ์ - ไผ่หนอง ไปตามแม่น้ำป่าสัก ราว 2 กิโลเมตร มีหมู่บ้านหนึ่งชื่อ หมู่บ้านอรัญญิก อยู่ตำบลปากท่า อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แต่เดิมหมู่บ้านอรัญญิกเป็นชุมชนใหญ่ เป็นศูนย์รวมของ แพยาฝิ่น บ่อนไก่ บ่อนปลากัด มีนายอากรดำเนินการถูกต้องตามกฎหมายในสมัยนั้น ทำให้หมู่บ้านอรัญญิกเป็นที่รวมของประชาชนจำนวนมาก

เมื่อชาวบ้านต้นโพธิ์ - ไผ่หนอง ตีมีดเสร็จก็นำไปขายยังบ้านอรัญญิก บรรดานักการพนันและประชาชนที่มาจับจ่ายซื้อของเห็นมีดเจียนหมาก มีดหั่นหมู่ มีดโต้ มีดตอก มีดพกเดียวเกี่ยวข้าว ฯลฯ ก็ซื้อกลับไปใช้ โดยเฉพาะนักการพนันนิยมซื้อไปฝากภรรยาทางบ้าน เพื่อไม่ให้ภรรยาบ่นว่ารำคาญ และเมื่อผู้ใช้นำไปใช้ปรากฏว่ามีดดังกล่าวคุณภาพดี จึงถามต่อๆกันมาว่าซื้อมาจากไหน ผู้ซื้อมาฝากก็บอกว่าซื้อมาจากอรัญญิก

ด้วยเหตุนี้ คำว่า มีดอรัญญิก จึงเป็นคำติดปากของบุคคลทั่วไป ถือว่าเป็นมีดที่มีชื่อเสียง ชาวบ้านต้นโพธิ์- ไผ่หนอง จึงประทับตรามีดทุกเล่มว่า มีดอรัญญิก โดยที่คนอรัญญิก จริงๆนั้นไม่มีใครตีมีดเป็นสักคนเดียว

ดังนั้นมีดอรัญญิก จึงเป็นมีดที่ผลิตโดยชาวบ้านต้นโพธิ์ - ไผ่หนอง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แต่คนมีชื่อเสียงกลับเป็นคนหมู่บ้านอรัญญิก ตำบลปากท่า อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(จาก หนังสือกระท่อมแสงตะวัน ของฉวีลย์ มาศจรัส 2533 หน้า 175)

แบบฝึกที่ 1

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

1. มะละกอสุกมากคุณค่า

มะละกอ เป็นผลไม้ที่มีประโยชน์มาก ตอนยังดิบอยู่ก็นำมาทำเป็นส้มตำคนนิยมกินกันทั้งประเทศ พอสุกก็เป็นผลไม้ที่สำคัญคือมีวิตามินเอมาก

วิตามินเอ เป็นวิตามินที่สำคัญ หากร่างกายขาดวิตามินเอ ทำให้เกิดโรคตาบอดเวลากลางคืน และตาเป็นเกร็ดกระดี่ อาจอักเสบจนถึงตาบอดได้ จนมีสมัยหนึ่งที่คนนิยมกินน้ำมันตับปลาเพื่อป้องกันการขาดวิตามินเอ ทั้งนี้เราสามารถหาวิตามินเอได้จากธรรมชาติ เพราะมะละกอปลูกได้ทั่วประเทศ

(คัดมาจาก หมอชาวบ้าน ปีที่ 17 ฉบับที่ 200 ธันวาคม 2538 หน้า 9)

ใจความสำคัญของเรื่องคือ.....

.....

2. ตัวนำความร้อนดีและเลว

ทำไมยืนเท้าเปล่าบนพื้นกระเบื้องในบ้านจะรู้สึกเย็นเท้า แต่ถ้ายืนบนพรมปูพื้นกระเบื้องจะรู้สึกอุ่นเท้า

เนื่องจากเท้าของเราอุ่นกว่ากระเบื้องและพรม ความร้อนจะถ่ายเทจากเท้าไปสู่กระเบื้องและพรม พื้นกระเบื้องนำความร้อนได้ดีกว่าพรมจึงนำความร้อนไปจากเท้าได้เร็วกว่า ทำให้เท้ารู้สึกเย็นเมื่อยืนบนกระเบื้อง แต่พรมนำความร้อนไม่ดีจึงรู้สึกอุ่นเท้าเวลายืนบนพรม

วัตถุต่างชนิดกันนำความร้อนได้ดีแตกต่างกัน โลหะส่วนมากเป็นตัวนำความร้อนที่ดี ในทางตรงกันข้าม ไม้ ขนสัตว์ เส้นใยสังเคราะห์ อากาศ เป็นตัวนำความร้อนที่เลว

(คัดมาจาก นิตยสารสตรีสาร ปีที่ 48 ฉบับที่ 45 วันที่ 21 มกราคม 2537)

ใจความสำคัญของเรื่องคือ.....

.....

แบบทดสอบย่อยที่ 1

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

1. สิ่งที่เราจะต้องอ่านในทุกวันนี้มีมากขึ้นกว่าแต่ก่อนมากนัก หนังสือพิมพ์รายวันบ้าง วารสารจากสมาคมวิชาชีพต่างๆ บ้าง หนังสือปกอ่อนราคาถูกบ้าง หนังสือเล่มขนาดใหญ่บ้างต่างๆ ขนาด เฉพาะในส่วนที่เป็นภาษาไทยก็มีอยู่มาก ขนาดที่คนธรรมดาจะใช้เวลาตลอดเวลาอ่านอย่างเดียวก็ไม่อาจจะอ่านหนังสือที่พิมพ์ขึ้นในวันนั้นได้หมด ทั้งนี้ยังไม่ต้องนับหนังสือภาษาอังกฤษและภาษาอื่นๆ ซึ่งพิมพ์มากกว่าภาษาไทยด้วยซ้ำไป

ใจความสำคัญของเรื่องคือ.....

.....

2. เมื่อเอ่ยถึงโฟม เชื่อว่าทุกคนคงจะคุ้นเคยกับวัสดุชนิดนี้เป็นอย่างดีเพราะในวันหนึ่ง ๆ มีการนำโฟมมาใช้กันอย่างมากมาย บ้างก็นำมาใช้เป็นภาชนะบรรจุอาหาร บ้างก็ใช้เป็นวัสดุสำหรับทำกระทง พวงหรีด และทำป้ายต่างๆ

โฟมเป็นวัสดุที่มีประโยชน์มากมาย แต่ในขณะเดียวกันโฟมก็มีโทษมหันต์เพราะโฟมก็มีสาร CFC ที่เป็นภัยต่อสิ่งแวดล้อม สาร CFC ที่ใช้ในการผลิตโฟมและสาร CFC ที่อยู่ในโฟมจะดูดซับรังสีความร้อนจากดวงอาทิตย์ ทำให้ความร้อนดังกล่าวไม่สะท้อนออกไปนอกโลก บรรยากาศของโลกจึงค่อย ๆ ร้อนขึ้น เราเรียกสภาวการณ์นี้ว่า " สภาวการณ์เรือนกระจก"

เราจึงควรหลีกเลี่ยงการใช้โฟมแล้วหันมาใช้วัสดุที่ทำลายให้หมดไปได้ง่ายตามธรรมชาติแทน เช่น ใช้กระดาษมาเป็นวัสดุในการจัดนิทรรศการ โฆษณาประชาสัมพันธ์ ใช้ใบตองและหยวกกล้วยมาทำเป็นกระทง เพื่อที่เราจะได้มีบรรยากาศบริสุทธิ์เอาไว้หายใจ และเป็นการพิทักษ์สิ่งสวยงามบนโลกนี้อยู่ต่อไปนานๆ

(เดลินิวส์ วันอาทิตย์ ที่ 11 กุมภาพันธ์ 2539 หน้า 22)

ใจความสำคัญของเรื่องนี้คือ.....

.....

แผนการสอนการอ่านจับใจความสำคัญ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 1 **ความรู้พื้นฐานในการอ่านจับใจความสำคัญ**

แผนการสอนที่ 2 **ลักษณะของใจความสำคัญ และใจความย่อย**

เวลา **1 คาบเรียน 50 นาที**

ความคิดรวบยอด

ใจความสำคัญเป็นใจความที่เป็นแก่นของย่อหน้าที่สามารถครอบคลุมเนื้อความในประโยคอื่นๆ ในย่อหน้าหนึ่งๆ มักจะมีใจความสำคัญเพียง 1-2 ประโยค ส่วนใจความย่อย หรือ พลความเป็นใจความที่ขยายความของประโยคใจความสำคัญ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของใจความสำคัญและใจความย่อยได้
2. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

ใจความสำคัญ (Main ideas) มักใช้พิจารณาเนื้อความแต่ละย่อหน้า ซึ่งหมายถึงใจความที่สำคัญและเด่นที่สุดในย่อหน้า เป็นแก่นของย่อหน้าที่สามารถครอบคลุมเนื้อความในประโยคอื่นๆ ในย่อหน้านั้น หรือเป็นประโยคที่สามารถเป็นหัวเรื่องของย่อหน้านั้นได้ ถ้าตัดเนื้อความของประโยคอื่นออกหมด หรือสามารถเป็นใจความหรือประโยคเดี่ยวๆ ได้โดยไม่ต้องมีประโยคอื่นประกอบ ในแต่ละย่อหน้าจะมีประโยคใจความสำคัญเพียงประโยคเดียว หรืออย่างมากไม่เกิน 2 ประโยค ใจความสำคัญอาจเป็นประโยคต้น หรือประโยคท้ายย่อหน้าก็ได้

ใจความย่อย (Details) หรือพลความ เป็นใจความหรือประโยคที่ขยายความประโยคใจความสำคัญ ซึ่งได้แก่

1. การยกตัวอย่าง
2. การให้ข้อเท็จจริง
3. การให้เหตุผล
4. การอ้างพยานหลักฐาน

ทั้งนี้แต่ละย่อหน้าอาจมีประโยคที่เป็นใจความย่อยหลายประโยค

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นการรับรู้

1. ครูแจ้งให้นักเรียนทราบถึงจุดประสงค์ของแผนการสอนที่ 2
2. ให้นักเรียนสังเกตการแยกใจความสำคัญและใจความย่อย จากตัวอย่างในเอกสารที่ครูแจกให้ แล้วให้นักเรียนบันทึกไว้ (เอกสารหมายเลข 1)

ขั้นเกิดความคล่องตัว

1. ให้นักเรียนจับคู่กัน แล้วจำแนกความแตกต่างของใจความสำคัญกับใจความย่อย โดยสังเกตและวิเคราะห์จากตัวอย่างในเอกสารที่ครูแจกให้ (เอกสารหมายเลข 1)
2. ให้นักเรียนบันทึกลงในกระดาษที่ครูเตรียมให้

ขั้นเกิดความคงทน

1. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปข้อแตกต่างของใจความสำคัญกับใจความย่อย โดยครูเขียนบนกระดานดำ
2. ให้นักเรียนที่สงสัย ซักถามเนื้อหาที่เรียน และเปรียบเทียบข้อสรุปบนกระดานดำกับข้อสรุปที่นักเรียนสังเกตเห็น และได้บันทึกไว้ในขั้นการรับรู้
3. ให้นักเรียนบันทึกสรุปข้อแตกต่างของใจความสำคัญกับใจความย่อยลงในสมุดของนักเรียน

ขั้นนำไปใช้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 2 ใช้เวลา 5 นาที
2. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจแบบฝึกที่ 2 เฉลย และอภิปรายข้อผิด บอกคะแนน
3. นักเรียนบันทึกผลการเรียนลงในแบบบันทึก

ขั้นประยุกต์ใช้

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อยที่ 2
2. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจแบบทดสอบย่อยที่ 2 เฉลย อภิปรายข้อผิด และ บอกคะแนน
3. นักเรียนบันทึกผลการเรียนลงในแบบบันทึก

สื่อการเรียน

1. เอกสารตัวอย่างการจับใจความสำคัญและใจความย่อย
2. กระดาษสำหรับบันทึกความแตกต่างของใจความสำคัญกับใจความย่อย
3. แบบฝึกที่ 2
4. แบบทดสอบย่อยที่ 2

การวัดผลประเมินผล

1. ประเมินการผ่านจุดประสงค์ที่ 1 โดยสังเกตจากการตอบคำถามและการทำงานร่วมกันของนักเรียน
2. ประเมินการผ่านจุดประสงค์ที่ 2 โดยการตรวจแบบฝึกที่ 2 และแบบทดสอบย่อยที่ 2

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

(เอกสารหมายเลข 1)

ตัวอย่าง การจับใจความสำคัญและใจความย่อย

1. การแห้งน้ำนา คือการระบายน้ำออกจากบึ้งนา ซึ่งมักทำกันตอนต้นฤดูหนาว เพราะเป็นช่วงที่ปลากำลังโตและชุกชุม พ่อเริ่มแห้งน้ำนาที่บึ้งบนก่อนโดยขุดคันนาให้เป็นช่องระบายน้ำออก ตรงช่องนี้ พ่อจะเอาไซซี่ถี่ใส่ไว้ หันปากไซรับน้ำเพื่อกรองเอากุ้งและปลาตัวเล็กๆ ใช้ไม้ไผ่ซีกปักค้ำตรงก้นไซ พ่อดึงหญ้ามาอุดรอบๆปากไซ ทับด้วยโคลนอีกชั้นหนึ่ง

ใจความสำคัญ การแห้งน้ำนา คือการระบายน้ำออกจากบึ้งนา

ใจความย่อย ซึ่งมักทำกันตอนต้นฤดูหนาว เพราะเป็นช่วงที่ปลากำลังโตและชุกชุม พ่อเริ่มแห้งน้ำนาที่บึ้งบนก่อนโดยขุดคันนาให้เป็นช่องระบายน้ำออก ตรงช่องนี้ พ่อจะเอาไซซี่ถี่ใส่ไว้หันปากไซรับน้ำเพื่อกรองเอากุ้งและปลาตัวเล็กๆ ใช้ไม้ไผ่ซีกปักค้ำตรงก้นไซ พ่อดึงหญ้ามาอุดรอบๆ ปากไซ ทับด้วยโคลนอีกชั้นหนึ่ง

2. อินทรีเป็นเจ้าแห่งนก เป็นนกใหญ่ที่มีกำลังบินได้สูง มีสายตาดีมีกรงเล็บที่แข็งแกร่งมันจะจับนกชนิดอื่น หรือสัตว์เล็กๆ กินเป็นอาหาร ลูกนกอินทรี จะฝึกจับใบไม้และแมลงที่พ่อนกแม่นกโยน ให้ การฝึกนี้รวมทั้งการฝึกโฉบลงอย่างรวดเร็ว พร้อมทั้งบินตีลังกาผาดโผนด้วย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการล่าอาหาร

ใจความสำคัญ อินทรีเป็นเจ้า แห่งนก เป็นนกใหญ่ที่มีกำลังบินได้สูง มีสายตาดี มีกรงเล็บที่แข็งแกร่งมันจะจับนกชนิดอื่น หรือสัตว์เล็กๆกินเป็นอาหาร

ใจความย่อย ลูกนกอินทรี จะต้องฝึกจับใบไม้และแมลงที่พ่อนกแม่นกโยนให้ การฝึกนี้รวมทั้งการฝึกโฉบลงอย่างรวดเร็ว พร้อมทั้งบินตีลังกาผาดโผนด้วย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการล่าอาหาร

แบบฝึกที่ 2

เรื่อง ลักษณะของใจความสำคัญ และใจความย่อย

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วพิจารณาว่าข้อใดคือลักษณะของใจความสำคัญ และใจความย่อย

ตัวอย่าง

ประโยคที่ให้ตัวอย่าง	เป็นลักษณะของประโยคใจความย่อย
1. ในย่อหน้าหนึ่งๆจะมีอยู่หลายประโยค	เป็นลักษณะของประโยค.....
2. เป็นประโยคที่เด่นที่สุดในย่อหน้า	เป็นลักษณะของประโยค.....
3. เป็นประโยคที่ขยายความให้ชัดเจนยิ่งขึ้น	เป็นลักษณะของประโยค.....
4. เป็นแก่นของย่อหน้า	เป็นลักษณะของประโยค.....
5. ในย่อหน้าหนึ่งอาจมีเพียง 1-2 ประโยค	เป็นลักษณะของประโยค.....

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

แบบทดสอบย่อยที่ 2

เรื่อง ลักษณะของใจความสำคัญ และใจความย่อย

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วแยกใจความสำคัญออกจากใจความย่อย

1. สมาธิ แปลว่า ความตั้งมั่นแห่งจิต การทำใจให้สงบแน่วแน่ไม่ฟุ้งซ่าน คือ การที่บุคคลสามารถควบคุมจิตใจให้ตั้งมั่นอยู่ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้ การกระทำได้เช่นนั้นเรียกว่ามีสมาธิ เช่น การอ่านหนังสือด้วยความตั้งใจ เรียกว่า อ่านหนังสืออย่างมีสมาธิ เมื่อทำงานจิตใจจดจ่ออยู่กับงานนั้น ไม่วอกแวกไปในเรื่องอื่น ก็เรียกว่าทำงานอย่างมีสมาธิ

ประโยคใจความสำคัญ.....

ประโยคใจความย่อย.....

.....

.....

2. เราใช้โซ่สำหรับล่ามช้างสาร หรือช้างตกมัน แต่โซ่ไม่ว่าจะเส้นใหญ่ มีความแข็งแรงปานใดก็ตามไม่อาจล่ามน้ำใจคนได้ หากแต่ความดีความมีคุณธรรมยิ่งมากเท่าใดก็ยิ่งสามารถผูกน้ำใจคนได้แน่นหนาปานนั้น

ขอให้ทุกคนเข้าใจว่า สิ่งที่จะผูกน้ำใจซึ่งกันและกันมีแต่ความดีงามคือคุณธรรมนั่นเอง นอกเสียจากนี้ ไม่ว่าจะผูกด้วยโซ่เงิน โซ่ทอง ก็ไม่อาจผูกล่ามได้อย่างถาวร

ประโยคใจความสำคัญ.....

ประโยคใจความย่อย.....

.....

.....

แผนการสอนการอ่านจับใจความสำคัญ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 1 **ความรู้พื้นฐานในการอ่านจับใจความสำคัญ**

แผนการสอนที่ 3 **การฝึกทักษะการค้นหาใจความสำคัญที่ปรากฏอยู่ในแต่ละย่อหน้า และที่ปรากฏอยู่ในหลายๆย่อหน้า**

เวลา 1 คาบเรียน 50 นาที

ความคิดรวบยอด

ในการอ่านจับใจความสำคัญ ผู้อ่านต้องค้นหาประโยคใจความสำคัญให้ได้ก่อนซึ่งประโยคใจความสำคัญนี้จะปรากฏอยู่ในแต่ละย่อหน้า และปรากฏรวมอยู่ในหลายๆย่อหน้า

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถค้นหาใจความสำคัญที่ปรากฏอยู่ในแต่ละย่อหน้าและที่ปรากฏรวมอยู่ในหลายๆย่อหน้าได้

เนื้อหา

ในการอ่านจับใจความสำคัญ ผู้อ่านจะต้องพยายามค้นหาใจความสำคัญให้ได้ ซึ่งใจความสำคัญนี้ส่วนมากมักอยู่ในประโยคใดประโยคหนึ่ง เช่น

1. ประโยคตอนต้นย่อหน้า
2. ประโยคตอนท้ายย่อหน้า
3. ประโยคตอนกลางย่อหน้า
4. ปรากฏรวมอยู่ในหลายๆย่อหน้า

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นการรับรู้

1. ครูและนักเรียนสนทนาทบทวนถึงลักษณะของใจความสำคัญที่ได้เรียนมาในแผนการสอนที่ 2
2. ครูแจ้งให้นักเรียนทราบถึงจุดประสงค์ของแผนการสอนที่ 3
3. ครูแจกเนื้อเรื่องให้นักเรียนอ่าน แล้วครูถามว่าประโยคใจความสำคัญอยู่ส่วนใดของย่อหน้า เมื่อนักเรียนตอบ ครูคอยให้คำแนะนำและให้การเสริมแรงแล้วเขียนคำตอบที่ถูกต้องลงบนกระดานดำ ทำเช่นนี้จนครบทุกชนิด
4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาที่เรียน

ขั้นเกิดความคล่องตัว

1. ให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 6 คน จำนวน 5 กลุ่ม แล้วครูแจ้งกติกาการแข่งขัน
2. ครูแจกเอกสารหมายเลข 1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน แล้วให้หาประโยคใจความสำคัญของแต่ละเรื่องพร้อมกับบอกตำแหน่งของประโยคใจความสำคัญนั้นโดยออกมาเขียนบนกระดานดำ กลุ่มใดหาได้ถูกต้องและเสร็จก่อนจะเป็นผู้ชนะ
3. ครูอธิบาย สรุปเนื้อหาและสิ่งที่ได้รับจากการเล่นเกมครั้งนี้

ขั้นเกิดความคงทน

1. ครูให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยในเนื้อหาที่เรียน
2. ครูแจกเอกสารสรุปเนื้อหาที่เรียน (เอกสารหมายเลข 2) ให้นักเรียนจดบันทึกไว้ในสมุด

ขั้นนำไปใช้

1. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึก ที่ 3
2. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจแบบฝึกที่ 3 เฉลย บอกคะแนน และอภิปรายข้อผิด
3. นักเรียนบันทึกผลการเรียนลงในแบบบันทึก

ขั้นประยุกต์ใช้

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อยที่ 3
2. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจ แบบทดสอบย่อยที่ 3 เฉลย บอกคะแนน และอภิปรายข้อผิด
3. นักเรียนบันทึกผลการลงในแบบบันทึก

สื่อการเรียน

1. เนื้อเรื่องสำหรับให้นักเรียนหาประโยคใจความสำคัญ (เอกสารหมายเลข 1)
2. เอกสารสรุปเนื้อหาที่เรียน (เอกสารหมายเลข 2)
3. แบบฝึกที่ 3
4. แบบทดสอบย่อยที่ 3

การวัดผลประเมินผล

ประเมินการผ่านจุดประสงค์ด้วยการ

1. สังเกตจากการตอบคำถามและการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. ประเมินผลจากการตรวจแบบฝึกและแบบทดสอบย่อยที่ 3

(เอกสารหมายเลข 2)

เอกสารสรุป

เรื่อง

การค้นหาใจความสำคัญ

ในการอ่านจับใจความสำคัญ ผู้อ่านจะต้องพยายามค้นหาประโยคใจความสำคัญให้ได้ ซึ่งประโยคใจความสำคัญนี้ เป็นประโยคที่ครอบคลุมเนื้อความของย่อหน้า ส่วนมากมักปรากฏอยู่ในประโยคใดประโยคหนึ่งโดยมีข้อสังเกตดังนี้

1. ประโยคตอนต้นย่อหน้า เป็นจุดที่พบใจความสำคัญของเรื่องในแต่ละย่อหน้ามากที่สุด เพราะผู้เขียนมักบอกประเด็นสำคัญไว้ก่อนแล้วค่อยขยายรายละเอียด เพื่อให้ชัดเจนขึ้นภายหลัง ดังภาพ

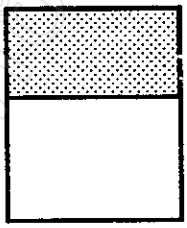

ตัวอย่าง

ลักษณะท่าทางของคนอาจใช้แสดงความคิดหรือเปิดเผยอารมณ์ที่ปิดซ่อนอยู่ได้ ตำรวจสามารถจะหยุดรถยนต์ได้โดยการยกมือห้าม ผู้หญิงที่ไปซื้อของชี้นิ้วไปยังของที่หล่อนต้องการจะซื้อและขมวดคิ้วเมื่อดูราคาของแล้วรู้สึกว่าแพงมาก ผู้ต้องหาในคดีฆาตกรรมแสดงอาการหลบสายตาพยานที่มาชี้ตัว และอาการกำหมัดของผู้ชายที่ถูกคนอื่นเหยียบเท้าแสดงว่าเขากำลังโกรธ แม้ว่าปากจะพูดว่าไม่เป็นไรก็ตาม

2. ประโยคตอนท้ายย่อหน้า เป็นจุดที่พบใจความสำคัญมากรองลงมาจากประโยคตอนต้นย่อหน้า โดยผู้เขียนจะบอกรายละเอียด หรือประเด็นย่อยมาก่อนแล้วสรุปด้วยประโยคที่เก็บประเด็นสำคัญไว้ภายหลัง ดังภาพ

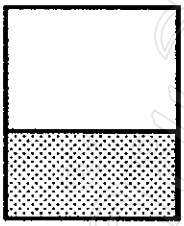

<---------- รายละเอียด (ใจความย่อย)

<--------- ใจความสำคัญ

ตัวอย่าง

เพราะว่า นกโรบินกินแมลง หนอน และสัตว์อื่นๆที่พบได้ในบริเวณต้นไม้มันจึงทำรังบนต้นไม้ ไก่ฟ้ากินเมล็ดหญ้า และเมล็ดข้าว มันจึงทำรังบนพื้นหญ้าหรือทุ่งนา ท่านสามารถพบรังนกอินทรีอยู่บนที่สูง ในซอกหินผาซึ่งเป็นที่ซ่อนของงู หนู และกระต่าย สถานที่ที่นกใช้ทำรังจึงขึ้นอยู่กับแหล่งหาอาหารหลัก

3. ประโยคตอนกลางย่อหน้า เป็นจุดที่ค้นหาใจความสำคัญได้ยากขึ้น เพราะต้องพิจารณาเปรียบเทียบให้ได้ว่าสาระสำคัญที่สุดอยู่ประโยคใด ดังภาพ

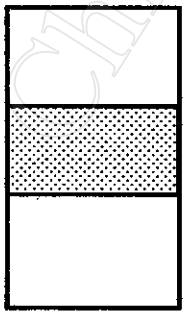

<---------- รายละเอียด

<---------- ใจความสำคัญ

<---------- รายละเอียด

ตัวอย่าง

ศิลปะ แห่งการฟังนั้นไม่ได้หมายถึงการนั่งนิ่ง ปล่อยให้คนอื่นพูดฝ่ายเดียว แล้วก็ฟังเหมือนฟังเทศน์ การทำเช่นนั้นง่ายเกินกว่าที่จะนับว่าเป็นศิลปะ ศิลปะการฟังจึงหมายถึง

ความสามารถที่จะชักจูงผู้พูดให้หันเข้าหาเรื่องที่เขาฉนัดที่สุด คือแสดงให้เห็นว่าตนกำลังฟังคำพูดของเขาด้วยความตั้งใจอย่างรู้อยากฟังจริง รู้จักถามในโอกาสที่เหมาะ

4. ไม่ปรากฏอยู่ในประโยคใดอย่างชัดเจน อาจอยู่ในหลายประโยคหรืออยู่รวมๆ ในย่อหน้า ซึ่งผู้อ่านจะต้องสรุปออกมาเอง นับเป็นการจับใจความสำคัญที่ยากกว่าอย่างอื่น อาจจะใช้วิธีการตั้งคำถามแล้วตอบตัวเองให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม ซึ่งจะทำให้มองเห็นส่วนที่เป็นประเด็นสำคัญ และส่วนที่เป็นประเด็นเสริม หรือการขยายความได้ง่ายขึ้น

ตัวอย่าง

เพราะว่านกโรบินกินแมลง หนอน และสัตว์อื่นๆที่พบได้ในบริเวณต้นไม้ มันจึงทำรังบนต้นไม้ ไก่ฟ้ากินเมล็ดหญ้าและเมล็ดข้าว มันจึงทำรังในพื้นหญ้า หรือทุ่งนา ท่านสามารถพบรังนกอินทรีอยู่บนที่สูง ในซอกหินผา ซึ่งเป็นที่ซ่อนของงู หนู และกระต่าย

ใจความสำคัญ คือ นกทำรังในสถานที่ต่างๆ ขึ้นอยู่กับแหล่งหาอาหาร

(เอกสารหมายเลข 1)

เนื้อเรื่อง สำหรับกิจกรรมการเรียนการสอน ขั้นเกิดความคล่องตัว

1. ปลาฉลามมีอยู่มากมาย รวมทั้งสิ้น 349 ชนิด แตกต่างกันไปทั้งขนาดและนิสัยใจคอ ตัวเล็กที่สุด เรียกว่า ฉลามแคระ (dwary shark) ยาวเพียง 15 เซนติเมตร พบในมหาสมุทรแปซิฟิก ลึก 300 - 900 เมตร ตัวใหญ่ที่สุด คือ ฉลามวาฬ (whale shark) ตัวยาวไม่ต่ำกว่า 12 เมตร เคยพบยาวถึง 18 เมตร จัดเป็นปลาใหญ่ที่สุดในโลก

2. ข้าวโพด เป็นอาหารหลักของอินเดียนแดง พวกเขาถือว่าพระเจ้าประทานมาให้ ดังมีตำนานข้าวโพดเล่าต่อๆกันมาว่า เทพเจ้าแปลงพระองค์มาในรูปของกา นำเมล็ดข้าวโพดมาประทานให้มนุษย์

3. ท่านอาจบอกว่า คนสมบูรณ์คือคนอ้วน เพื่อนของท่านอาจบอกว่า คนสมบูรณ์คือคนร่ำรวย บางคนอาจบอกว่า คนสมบูรณ์คือคนไม่พิการ แต่เบคอนปรัชญาเมธีชาวอังกฤษพิจารณาคนผิดไปจากนั้น ท่านว่าคนสมบูรณ์คือคนอ่านหนังสือ การอ่านหนังสือทำให้คนสมบูรณ์

4. คนไม่อ่านหนังสือ คือคนฉอยหลังอยู่ในสังคม เพราะทุกวันนี้โลกเจริญขึ้นอย่างไม่หยุดหย่อน มีเหตุการณ์ใหม่ๆ ปรากฏสืบเนื่องกันอย่างมิหยุดยั้ง ทุกคนที่หวังความก้าวหน้าจึงต้องตามเรื่องเหล่านี้ด้วยการอ่านอย่างไม่หยุดยั้ง มิฉะนั้นเขาจะได้นามว่าเป็นผู้ฉอยหลัง

แบบฝึกที่ 8

เรื่อง ฝึกทักษะการค้นหาใจความสำคัญที่ปรากฏอยู่ในแต่ละย่อหน้าและที่ปรากฏรวมอยู่ในหลายๆย่อหน้า

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วขีดเส้นใต้ประโยคที่เป็นใจความสำคัญ

1. สรรพสิ่งที่เกิดขึ้นย่อมมาจากเหตุ ความดีเป็นผลมาจากเหตุทั้งสิ้น ทำดีก็ย่อมได้ดีแน่นอน ดังนั้น คนเราจึงควรทำเหตุให้ดีขึ้น ทำใจให้มีพลัง ซึ่งทำได้ด้วยการฝึกจิตเป็นสมาธิตั้งมั่น เกิดปัญญาที่จะนำไปสู่การแก้ไขเหตุแห่งความทุกข์ให้หมดสิ้นไปได้ ดังนั้นเรือที่แล่นออกสู่ทะเลมหาสมุทร เมื่อเจอมรสุมก็ต้องหามุมหลบเสียก่อน เมื่อมรสุมหมดจึงแล่นเรือ

2. ปกติเขาทำงานเป็นยามรักษาความปลอดภัยของบริษัทแห่งหนึ่ง ตอนเช้าก่อนไปทำงาน เขาจะรีบไปส่งหนังสือพิมพ์ วันหยุดก็ไปรับจ้างตัดหญ้าตามบ้าน งานอดิเรกของเขาก็คือ รับซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าทั่วไป รวมความว่าเขาเป็นคนไม่เลือกงาน ทำทั้งนั้น ขอเพียงแต่เป็นงานที่บริสุทธิ์เท่านั้น

3. ผมเห็นคนญี่ปุ่นถือปิ่นโตไปทำงานเป็นว่าเล่น ค่าครองชีพที่แพงลิบลิ่ว บีบบังคับให้คนญี่ปุ่นต้องทำแบบนี้ นอกจากจะประหยัดได้เต็มที่แล้ว แม่บ้านยังได้แสดงฝีมืออย่างสุดๆอีกต่างหาก คนญี่ปุ่นมีนิสัยประหยัดอยู่ในวินัย จะทำอะไรสักอย่างต้องคิดแล้วคิดอีกเพื่อประหยัดมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ แม้แต่ตอกไข่ก็จะเจาะเป็นรูเล็กๆ เพื่อให้เนื้อไข่แดงและน้ำไข่ขาวเล็ดลอดออกมาจากฟองไข่จนหมด ไม่เหลือแม้แต่หยาดหยด

4. อาหารไทยหลายประเภทจะขาดตะไคร้เสียมิได้ ชาวไทยใช้ตะไคร้เป็นเครื่องเทศใส่ในเครื่องปรุงน้ำพริกแกงหลายชนิด ทั้งแกงป่า มัสมั่น แกงกะหรี่ พะแนง ต้มยำ แกงเขียวหวาน ต้มข่า หรือใช้ดับกลิ่นคาวในอาหาร ซอยเป็นแว่นๆแต่งกลิ่นยำ แต่งกลิ่นแยลลี่ ทำน้ำตะไคร้ดื่มชื่นใจ หรือผสมเครื่องดื่มทั้งชนิดมีแอลกอฮอล์และไม่มีแอลกอฮอล์

(แพรว ฉบับที่ 25 เมษายน 2539 หน้า 169)

แบบทดสอบย่อยที่ 3

เรื่อง การฝึกทักษะการค้นหาใจความสำคัญ

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

1. ณ กึ่งกลางของจักรวาล ศูนย์กลางแห่งภูมิทั้งสาม ปรากฏเป็นภูเขาใหญ่ ที่ตั้งของสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ แวดล้อมไปด้วยสรรพสิ่งทั้งหลาย มีวิมานท้าวจตุโลกบาล แลเขาสัตบริภัณฑ์เป็นอาทิ เขาพระสุเมรุ คือชื่อของภูเขาใหญ่ดังกล่าวนั้น

จากคติความเชื่อเรื่องไตรภูมิอันเกี่ยวกับเขาพระสุเมรุนี้เอง ที่เป็นที่มาของการก่อสร้างพระเมรุมาศขึ้น ดังโบราณราชประเพณีที่ยึดถือปฏิบัติสืบมา เมื่อพระมหากษัตริย์หรือพระบรมราชินีสวรรคต หรือพระบรมวงศานุวงศ์สิ้นพระชนม์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้จัดการบำเพ็ญพระราชกุศล และถวายพระเพลิงพระบรมศพ ณ พระเมรุมาศ ซึ่งจัดสร้างขึ้นเป็นพิเศษ อันมีความหมายว่าได้ถวายพระเพลิงพระบรมศพ ณ เขาพระสุเมรุนั่นเอง

ใจความสำคัญของเรื่องนี้คือ.....

.....

.....

.....

2. “คุณพ่อบอกว่า ทุกข์หรือสุขเป็นเรื่องที่เราหามันมาใส่ตัวเองทั้งนั้น เหมือนกับน้ำแข็งก็อยู่ในตู้เย็นหรือกาน้ำร้อนวางอยู่บนเตาเป็นที่เป็นทาง ถ้าเราไม่เปิดตู้เย็นเอาน้ำแข็งเราก็ไม่รู้สึกเย็น หรือถ้าไม่เอามือไปโดนกาบนเตาเราก็ไม่รู้สึกร้อน คุณพ่อบอกว่าความสุขที่แท้จริงคือ ความสุขที่ให้ความสงบ ซึ่งไม่จำเป็นต้องดิ้นรนซื้อหาจากไหน แต่ให้มองจากสิ่งใกล้ตัว บางคนนั่งเฉยๆอยู่ใต้ต้นไม้ก็มีความสุข บางคนนั่งมองปลาที่ว่ายอยู่ในน้ำก็มีความสุข หรือบางคนที่ชอบอยู่ดินหมากรากไม้ ก็มีความสุขได้เหมือนกัน”

ใจความสำคัญของเรื่องนี้คือ.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกความก้าวหน้าทางการเรียน

วิชาภาษาไทย **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ

ชื่อ.....

กราฟเส้นแสดงจำนวนข้อที่ตอบถูกคิดเป็นเปอร์เซ็นต์

เปอร์เซ็นต์

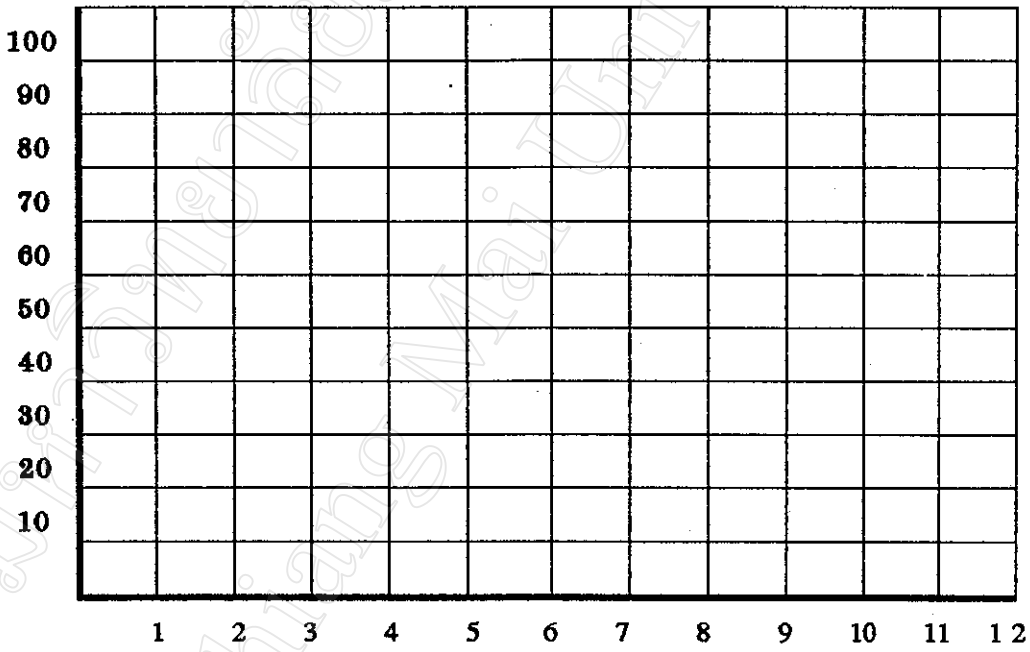

——————— **แทนแบบทดสอบย่อย**

..... **แทนแบบฝึกหัด**

แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนที่ 1
เรื่อง ความรู้พื้นฐานในการอ่านจับใจความสำคัญ

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดคือความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ
   ก. การหารายละเอียดของเรื่องที่อ่าน
   ข. การหาข้อเท็จจริงของเรื่องที่อ่าน
   ค. การจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่าน
   ง. การอ่านแบบคร่าวๆ เพื่อสังเกตเรื่องที่อ่าน
2. จุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดของการอ่านจับใจความสำคัญคือข้อใด
   ก. เพื่อจับสาระ
   ข. เพื่อแปลความ
   ค เพื่อแสดงความคิดเห็น
   ง. เพื่อวิเคราะห์วิจารณ์
3. ข้อใดเป็นขั้นตอนแรกของการอ่านจับใจความสำคัญ
   ก. ต้องหาประโยคใจความก่อน
   ข. ต้องสรุปเรื่องราวทั้งหมดก่อน
   ค. ต้องหารายละเอียดของเรื่องก่อน
   ง. ต้องเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน
4. ใจความสำคัญมักจะปรากฏอยู่ที่ใด
   ก. ประโยคแรกของย่อหน้า
   ข. ประโยคกลางๆย่อหน้า
   ค. ประโยคท้ายๆย่อหน้า
   ง. ถูกทุกข้อ
5. ประโยคใจความสำคัญมีลักษณะอย่างไร
   ก. เป็นประโยคสนับสนุน
   ข. เป็นประโยคให้ตัวอย่าง
   ค. เป็นประโยคที่เป็นแก่นของย่อหน้า
   ง. เป็นประโยคที่ทำหน้าที่ขยายความ

6. ประโยคที่ทำหน้าที่ขยายความประโยคใจความสำคัญเรียกว่าอะไร
   ก. ประโยคใจความสำคัญ
   ข. ประโยคใจความย่อย
   ค. ประโยคสาระสำคัญ
   ง. ประโยคแก่นเรื่อง

ข้อความต่อไปนี้ใช้ตอบคำถามข้อ 7 - 8

" เมื่อดวงอาทิตย์ถูกดวงจันทร์บดบังมืดมิดเต็มดวง จะเห็นแสงเรืองโดยรอบดวงอาทิตย์ เรียกว่า คอโรนา สวยงามมากและเป็นภาพหาดูได้ยาก คำว่า "คอโรนา" (corona) เป็นภาษาละตินแปลว่า "มงกุฎ" ดวงอาทิตย์ตอนเกิดสุริยุปราคาเต็มดวงก็มีลักษณะเหมือนดวงกลมคำสวมมงกุฎ "

7. คอโรนา คืออะไร
   ก. มงกุฎ
   ข. สุริยุปราคาเต็มดวง
   ค. ดวงจันทร์ที่บังดวงอาทิตย์
   ง. แสงเรืองโดยรอบดวงอาทิตย์ตอนเกิดสุริยุปราคาเต็มดวง
8. ข้อใดคือประโยคใจความสำคัญของข้อความนี้
   ก. คอโรนาสวยงามมากและหาดูได้ยาก
   ข. คอโรนา เป็นภาษาละติน แปลว่า มงกุฎ
   ค. ดวงอาทิตย์ตอนเกิดสุริยุปราคาเต็มดวงก็มีลักษณะเหมือนดวงกลมคำสวมมงกุฎ
   ง. เมื่อดวงอาทิตย์ถูกดวงจันทร์บังมืดมิดเต็มดวงจะเห็นแสงเรืองโดยรอบดวงอาทิตย์ เรียกว่า คอโรนา
9. ในแต่ละย่อหน้ามักจะมีใจความสำคัญอยู่กี่ประโยค
   ก. 1 - 2 ประโยค
   ข. 3 - 4 ประโยค
   ค. 4 - 5 ประโยค
   ง. ไม่จำกัดจำนวน

10. ในแต่ละย่อหน้ามักจะมีประโยคใจความย่อยอยู่กี่ประโยค
    ก. 1 - 2 ประโยค
    ข. 3 - 4 ประโยค
    ค. 4 - 5 ประโยค
    ง. ไม่จำกัดจำนวน

ข้อความต่อไปนี้ใช้ตอบคำถามข้อ 11 - 12

> เมตตามีความหมายว่าปรารถนาให้เป็นสุข เป็นความหมายใกล้เคียง ทำนองเดียวกับคำว่า สงสาร เมื่อใดเกิดความสงสารจริงใจเมื่อเห็นความทุกข์ของผู้อื่น ก็เข้าใจได้ว่าเมื่อนั้นเมตตาเกิดแล้ว

11. ข้อใดคือประโยคใจความสำคัญของข้อความนี้
    ก. เมตตา มีความหมายว่าปรารถนาให้เป็นสุข
    ข. เป็นความหมายใกล้เคียงกับคำว่า สงสาร
    ค. ปรารถนาให้เป็นสุข เป็นความหมายใกล้เคียงทำนองเดียวกับ สงสาร
    ง. เมื่อใดเกิดความสงสารจริงใจเมื่อเห็นความทุกข์ของผู้อื่น ก็เข้าใจได้ว่าเมื่อนั้นเมตตาเกิดแล้ว
12. เมื่อใดจึงจะเกิดเมตตา
    ก. เมื่อมีความสุข
    ข. เมื่อเกิดความทุกข์
    ค. เมื่อไม่อยากเป็นทุกข์
    ง. เมื่อเกิดความสงสารจริงใจเมื่อเห็นคนอื่นเป็นทุกข์

ข้อ 13 - 16 ให้นักเรียนพิจารณาเลือกข้อที่เป็นประโยคใจความสำคัญ

13. ก. ขงเบ้งแนะให้เล่าปี่ไปตั้งอยู่ที่เมืองแฮเค้า
    ข. และให้เล่ากี๋ไปเตรียมผู้คนไว้พร้อมแล้ว
    ค. เสร็จแล้วจึงค่อยกลับไปอยู่ที่แฮเค้า
    ง. ขงเบ้งเห็นด้วยให้กวนอูคุมทหารห้าพันไปรักษาแฮเค้าไว้
14. ก. มนุษย์มีการรับรู้ได้ 6 ทาง
    ข. ตารับรู้รูปและสี
    ค. กายรับรู้สิ่งสัมผัสทางกางกาย
    ง. ทั้งหมดนี้เรียกว่า อายตนะ

15. ก. สมชายเป็นเด็กดี
    ข. สมชายไม่เคยเกเรเพื่อน
    ค. สมชายช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน
    ง. สมชายเก็บเงินได้รีบนำไปส่งครู
16. ก. การฟังอย่างตั้งใจ
    ข. ควรรักษามารยาทในการฟัง
    ค. ควรฟังด้วยความสนใจและให้ความสำคัญกับผู้พูด
    ง. ให้เกียรติผู้พูดโดยการปรบมือเมื่อมีการแนะนำผู้พูด

ข้อความนี้ใช้ตอบคำถามข้อ 17 - 18

" จมูกของเรามีประโยชน์มาก นอกจากจะมีไว้เพื่อหายใจเข้าและออกแล้ว ยังใช้ดมกลิ่นต่างๆ และยังเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เรามีใบหน้าที่น่าดูอีกด้วย "

17. ข้อใดคือใจความสำคัญของข้อความนี้
    ก. เราควรดูแลรักษาจมูก
    ข. จมูกของเรามีประโยชน์มาก
    ค. จมูกมีไว้เพื่อหายใจและดมกลิ่น
    ง. จมูกช่วยทำให้ใบหน้าของเราน่าดู
18. ควรตั้งชื่อข้อความนี้ว่าอย่างไร
    ก. จมูกของฉัน
    ข. คนกับจมูก
    ค. หน้าที่ของจมูก
    ง. ประโยชน์ของจมูก

ข้อความต่อไปนี้ใช้ตอบคำถามข้อ 19 - 20

กระดาษที่ใช้ห่อหรือใส่อาหาร โดยเฉพาะพวกกล้วยทอด มันทอด นั้น ไม่ควรเป็นกระดาษที่มีตัวหนังสือ ทั้งนี้เพราะหมึกพิมพ์นั้นจะมีพวกโลหะหนัก เช่น ตะกั่ว โครเมียม แคดเมียม เป็นส่วนประกอบ ถ้าหมึกพิมพ์ไปถูกอาหารก็จะติดอาหารไป เรารับประทานเข้าไปจะสะสมในร่างกายทำให้เกิดโรคต่างๆ ได้

19. ข้อใดคือสาระสำคัญของข้อความนี้
    ก. ไม่ควรใช้กระดาษห่ออาหาร
    ข. หมึกพิมพ์ทำให้เกิดโรคต่างๆ ได้
    ค. หมึกพิมพ์จะมีพวกโลหะหนักผสมอยู่
    ง. ไม่ควรใช้กระดาษที่เป็นหมึกพิมพ์ห่ออาหาร
20. ผู้เขียนมีจุดประสงค์อย่างไรในการเขียนเรื่องนี้
    ก. ให้ข้อคิด
    ข. เชิญชวน
    ค. รำพึงรำพัน
    ง. บอกเล่าธรรมดา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

เฉลยแบบฝึกและแบบทดสอบ
หน่วยการเรียนที่ 1

แบบฝึกที่ 1

1. ใจความสำคัญของเรื่อง มะละกอสุกมากคุณค่า คือ มะละกอเป็นผลไม้ที่มีประโยชน์มาก
2. ใจความสำคัญของเรื่อง ตัวนำความร้อนดีและเลว คือ วัตถุต่างชนิดกันนำความร้อนได้ดีแตกต่างกัน

แบบทดสอบย่อยที่ 1

1. ใจความสำคัญของเรื่อง คือ สิ่งที่เราจะต้องอ่านทุกวันนี้ มีมากขึ้นกว่าแต่ก่อนมากนัก
2. ใจความสำคัญของเรื่อง คือ เราจึงควรหลีกเลี่ยงการใช้โฟม แล้วหันมาใช้วัสดุที่ทำลายให้หมดไปได้ง่ายตามธรรมชาติแทน

แบบฝึกที่ 2

1. ประโยคใจความย่อย
2. ประโยคใจความสำคัญ
3. ประโยคใจความย่อย
4. ประโยคใจความสำคัญ
5. ประโยคใจความสำคัญ

แบบทดสอบย่อยที่ 2

1. ประโยคใจความสำคัญคือ สมาธิ แปลว่า การตั้งมั่นแห่งจิต การทำใจให้สงบแน่วแน่ไม่ฟุ้งซ่าน

   ประโยคใจความย่อยคือ การที่บุคคลสามารถควบคุมจิตใจให้ตั้งมั่นอยู่ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้ การกระทำได้เช่นนั้นเรียกว่ามีสมาธิ เช่น การอ่านหนังสือด้วยความตั้งใจ เรียกว่า อ่านหนังสืออย่างมีสมาธิ เมื่อทำงานจิตใจจดจ่ออยู่กับงานนั้นไม่วอกแวกไปในเรื่องอื่น ก็เรียกว่าทำงานอย่างมีสมาธิ
2. ประโยคใจความสำคัญคือ สิ่งที่จะผูกน้ำใจซึ่งกันและกันมีแต่ความดีงามคือคุณธรรมนั่นเอง

แบบฝึกที่ 3

1. สรรพสิ่งที่เกิดขึ้นย่อมมาจากเหตุ
2. เขาเป็นคนไม่เลือกงาน ทำทั้งนั้น ขอเพียงแต่เป็นงานที่บริสุทธิ์เท่านั้น
3. คนญี่ปุ่นมีนิสัยประหยัดอยู่ในวินัย
4. อาหารไทยหลายประเภทจะขาดตะไคร้เสียมิได้

แบบทดสอบย่อยที่ 3

1. จากคติความเชื่อเรื่องไตรภูมิอันเกี่ยวกับเขาพระสุเมรุนี้เอง เป็นที่มาของการก่อสร้างพระเมรุมาศ
2. ความสุขที่แท้จริงคือความสุขที่ให้ความสงบ ซึ่งไม่จำเป็นต้องดิ้นรนซื้อหาจากไหน แต่ให้มองจากสิ่งใกล้ตัว

แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนที่ 1

1.	ค.	2.	ก.	3.	ก.	4.	ง.	5.	ค.
6.	ข.	7.	ง.	8.	ง.	9.	ก.	10.	ง.
11.	ก.	12.	ง.	13.	ก.	14.	ก.	15.	ก.
16.	ค.	17.	ข.	18.	ง.	19.	ง.	20.	ก.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

แผนการสอนซ่อมเสริม หน่วยที่ 1

ความรู้พื้นฐานในการอ่านจับใจความสำคัญ เวลา 1 คาบเรียน

ความคิดรวบยอด

การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการสรุปเนื้อหาสาระ ของเรื่องที่อ่านโดยพิจารณาจากใจความสำคัญ ซึ่งเป็นใจความที่เป็นแก่นของเรื่อง ซึ่งมักจะปรากฏอยู่ในแต่ละย่อหน้าและปรากฏรวมอยู่ในหลายๆย่อหน้า

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญได้
2. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของใจความสำคัญและใจความย่อยได้
3. นักเรียนสามารถค้นหาใจความสำคัญที่ปรากฏอยู่ในแต่ละย่อหน้า และปรากฏรวมอยู่ในหลายๆย่อหน้าได้
4. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึงการอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน ทั้งนี้ผู้อ่านจะพิจารณาได้จากใจความสำคัญ ซึ่งเป็นข้อความที่ทำให้เรื่องต่างๆดำเนินไปได้ ใจความสำคัญจะปรากฏอยู่ในประโยคใดและโยคหนึ่งในแต่ละย่อหน้าหรือหลายๆย่อหน้า ในย่อหน้าหนึ่งๆมักจะมีใจความสำคัญเพียง 1 -2 ประโยค ส่วนใจความย่อย เป็นใจความขยายของประโยคใจความสำคัญ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นการรับรู้

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงความจำเป็นของการซ่อมเสริม และให้กำลังใจกับนักเรียนในการเรียน
2. ครูอธิบายเนื้อหาของบทเรียน

ขั้นเกิดความคล่องตัว

1. ครูให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยในเนื้อหาที่เรียน
2. ครูซักถามนักเรียนถึงเรื่องที่เรียน
3. ครูและนักเรียนช่วยกันอภิปรายสรุปเนื้อหาที่เรียน

ขั้นเกิดความคงทน

1. ครูนำแบบทดสอบย่อยในหน่วยที่ 1 มาถาม แล้วให้นักเรียนตอบ
2. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อทดสอบ

ขั้นนำไปใช้

ครูนำเนื้อเรื่องมาให้นักเรียนฝึกจับใจความสำคัญ โดยครูคอยให้คำแนะนำและให้การเสริมแรง

ขั้นประยุกต์ใช้

1. ครูนำแบบทดสอบประจำหน่วยที่ 1 มาให้นักเรียนทำอีกครั้งหนึ่ง
2. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจแบบทดสอบ เฉลย และอภิปรายข้อผิด
3. ให้นักเรียนเปรียบเทียบคะแนนที่ได้ทั้งสองครั้ง

สื่อการเรียน

1. แบบทดสอบย่อย
2. แบบทดสอบประจำหน่วยที่ 1
3. เนื้อเรื่องสำหรับให้นักเรียนฝึกจับใจความสำคัญ

การวัดผลประเมินผล

ประเมินการผ่านจุดประสงค์ด้วยการ

1. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
2. ประเมินผลจากการทำแบบทดสอบ

แบบทดสอบคู่ขนานประจำหน่วยการเรียนที่ 1
เรื่อง ความรู้พื้นฐานในการอ่านจับใจความสำคัญ

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. การอ่านจับใจความสำคัญคืออะไร
   ก. การหารายละเอียดของเรื่องที่อ่าน
   ข. การหาข้อเท็จจริงของเรื่องที่อ่าน
   ค. การจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่าน
   ง. การอ่านแบบคร่าวๆ เพื่อสังเกตเรื่องที่อ่าน
2. ข้อใดคือจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดของการอ่านจับใจความสำคัญ
   ก. เพื่อจับสาระ
   ข. เพื่อแปลความ
   ค เพื่อแสดงความคิดเห็น
   ง. เพื่อวิเคราะห์วิจารณ์
3. ใจความสำคัญมักจะปรากฏอยู่ที่ใด
   ก. ประโยคแรกของย่อหน้า
   ข. ประโยคกลางๆย่อหน้า
   ค. ประโยคท้ายๆย่อหน้า
   ง. ถูกทุกข้อ
4. ข้อใดเป็นขั้นตอนแรกของการอ่านจับใจความสำคัญ
   ก. ต้องหาประโยคใจความก่อน
   ข. ต้องสรุปเรื่องราวทั้งหมดก่อน
   ค. ต้องหารายละเอียดของเรื่องก่อน
   ง. ต้องเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน
5. ประโยคใจความสำคัญมีลักษณะอย่างไร
   ก. เป็นประโยคสนับสนุน
   ข. เป็นประโยคให้ตัวอย่าง
   ค. เป็นประโยคที่เป็นแก่นของย่อหน้า
   ง. เป็นประโยคที่ทำหน้าที่ขยายความ

6. ประโยคที่ทำหน้าที่ขยายความประโยคใจความสำคัญเรียกว่าอะไร
   ก. ประโยคใจความสำคัญ
   ข. ประโยคใจความย่อย
   ค. ประโยคสาระสำคัญ
   ง. ประโยคแก่นเรื่อง
7. ในแต่ละย่อหน้ามักจะมีใจความสำคัญอยู่กี่ประโยค
   ก. 1 - 2 ประโยค
   ข. 3 - 4 ประโยค
   ค. 4 - 5 ประโยค
   ง. ไม่จำกัดจำนวน
8. ในแต่ละย่อหน้ามักจะมีประโยคใจความย่อยอยู่กี่ประโยค
   ก. 1 - 2 ประโยค
   ข. 3 - 4 ประโยค
   ค. 4 - 5 ประโยค
   ง. ไม่จำกัดจำนวน

ข้อความต่อไปนี้ใช้ตอบคำถามข้อ 9-10

> " เมื่อดวงอาทิตย์ถูกดวงจันทร์บดบังมืดมิดเต็มดวง จะเห็นแสงเรืองโดยรอบดวงอาทิตย์เรียกว่า คอโรนา สวยงามมากและเป็นภาพหาดูได้ยาก คำว่า "คอโรนา" (corona) เป็นภาษาละตินแปลว่า "มงกุฎ" ดวงอาทิตย์ตอนเกิดสุริยุปราคาเต็มดวงก็มีลักษณะเหมือนดวงกลมคำสวมมงกุฎ "

9. คอโรนา คืออะไร
   ก. มงกุฎ
   ข. สุริยุปราคาเต็มดวง
   ค. ดวงจันทร์ที่บังดวงอาทิตย์
   ง. แสงเรืองโดยรอบดวงอาทิตย์ตอนเกิดสุริยุปราคาเต็มดวง

10. ข้อใดคือประโยคใจความสำคัญของข้อความนี้

ก. คอโรนาสวยงามมากและหาดูได้ยาก

ข. คอโรนา เป็นภาษาละติน แปลว่า มงกุฎ

ค. ดวงอาทิตย์ตอนเกิดสุริยุปราคาเต็มดวงก็มีลักษณะเหมือนดวงกลมคำสวมมงกุฎ

ง. เมื่อดวงอาทิตย์ถูกดวงจันทร์บังมืดมิดเต็มดวงจะเห็นแสงเรืองโดยรอบดวงอาทิตย์ เรียกว่า คอโรนา

ข้อความต่อไปนี้ใช้ตอบคำถามข้อ 11 - 12

เมตตามีความหมายว่าปรารถนาให้เป็นสุข เป็นความหมายใกล้เคียง ทำนองเดียวกับคำว่า สงสาร เมื่อใดเกิดความสงสารจริงใจเมื่อเห็นความทุกข์ของผู้อื่น ก็เข้าใจได้ว่าเมื่อนั้นเมตตาเกิดแล้ว

11. ข้อใดคือประโยคใจความสำคัญของข้อความนี้

ก. เมตตา มีความหมายว่าปรารถนาให้เป็นสุข

ข. เป็นความหมายใกล้เคียงกับคำว่า สงสาร

ค. ปรารถนาให้เป็นสุข เป็นความหมายใกล้เคียงทำนองเดียวกับ สงสาร

ง. เมื่อใดเกิดความสงสารจริงใจเมื่อเห็นความทุกข์ของผู้อื่น ก็เข้าใจได้ว่าเมื่อนั้นเมตตาเกิดแล้ว

12. เมื่อใดจึงจะเกิดเมตตา

ก. เมื่อมีความสุข

ข. เมื่อเกิดความทุกข์

ค. เมื่อไม่อยากเป็นทุกข์

ง. เมื่อเกิดความสงสารจริงใจเมื่อเห็นคนอื่นเป็นทุกข์

ข้อ 13 - 16 ให้นักเรียนพิจารณาเลือกข้อที่เป็นประโยคใจความสำคัญ

13. ก. ขงเบ้งแนะให้เล่าปี่ไปตั้งอยู่ที่เมืองแฮเค้า

ข. และให้เล่ากี๋ไปเตรียมผู้คนไว้พร้อมแล้ว

ค. เสร็จแล้วจึงค่อยกลับไปอยู่ที่แฮเค้า

ง. ขงเบ้งเห็นด้วยให้กวนอูคุมทหารห้าพันไปรักษาแฮเค้าไว้

14. ก. มนุษย์มีการรับรู้ได้ 6 ทาง

ข. ตารับรู้รูปและสี

ค. กายรับรู้สิ่งสัมผัสทางกางกาย

ง. ทั้งหมดนี้เรียกว่า อายตนะ

15. ก. สมชายเป็นเด็กดี
    ข. สมชายไม่เคยเกเรเพื่อน
    ค. สมชายช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน
    ง. สมชายเก็บเงินได้รีบนำไปส่งครู
16. ก. การฟังอย่างตั้งใจ
    ข. ควรรักษามารยาทในการฟัง
    ค. ควรฟังด้วยความสนใจและให้ความสำคัญกับผู้พูด
    ง. ให้เกียรติผู้พูดโดยการปรบมือเมื่อมีการแนะนำผู้พูด

ข้อความนี้ใช้ตอบคำถามข้อ 17 - 18

" จมูกของเรามีประโยชน์มาก นอกจากจะมีไว้เพื่อหายใจเข้าและออกแล้ว ยังใช้ดมกลิ่นต่างๆ และยังเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เรามีใบหน้าที่น่าดูอีกด้วย "

17. ข้อใดคือใจความสำคัญของข้อความนี้
    ก. เราควรดูแลรักษาจมูก
    ข. จมูกของเรามีประโยชน์มาก
    ค. จมูกมีไว้เพื่อหายใจและดมกลิ่น
    ง. จมูกช่วยทำให้ใบหน้าของเราน่าดู
18. ควรตั้งชื่อข้อความนี้ว่าอย่างไร
    ก. จมูกของฉัน
    ข. คนกับจมูก
    ค. หน้าที่ของจมูก
    ง. ประโยชน์ของจมูก

ข้อความต่อไปนี้ใช้ตอบคำถามข้อ 19 - 20

กระดาษที่ใช้ห่อหรือใส่อาหาร โดยเฉพาะพวกกล้วยทอด มันทอด นั้น ไม่ควรเป็นกระดาษที่มีตัวหนังสือ ทั้งนี้เพราะหมึกพิมพ์นั้นจะมีพวกโลหะหนัก เช่น ตะกั่ว โครเมียม แคดเมียม เป็นส่วนประกอบ ถ้าหมึกพิมพ์ไปถูกอาหารก็จะติดอาหารไป เรารับประทานเข้าไปจะสะสมในร่างกายทำให้เกิดโรคต่างๆ ได้

19. ผู้เขียนมีจุดประสงค์อย่างไรในการเขียนเรื่องนี้
    ก. ให้ข้อคิด
    ข. เชิญชวน
    ค. รำพึงรำพัน
    ง. บอกเล่าธรรมดา
20. ข้อใดคือสาระสำคัญของข้อความนี้
    ก. ไม่ควรใช้กระดาษห่ออาหาร
    ข. หมึกพิมพ์ทำให้เกิดโรคต่างๆ ได้
    ค. หมึกพิมพ์จะมีพวกโลหะหนักผสมอยู่
    ง. ไม่ควรใช้กระดาษที่เป็นหมึกพิมพ์ห่ออาหาร

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

เอกสารฝึกหัด

ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

ส่วงเลยมาจนถึงทุกวันนี้ รอบตัวเราล้วนเต็มไปด้วยพลาสติก แสดงให้เห็นว่าเราได้ก้าวสู่ “ยุคพลาสติก” อย่างเต็มตัวแล้ว และอาจกล่าวได้ว่าเราคงมีชีวิตอยู่ในสังคมนี้ลำบากหากปราศจาก “พลาสติก”

พลาสติกเบา แข็งแรง ทนทาน สะอาด ไม่ขึ้นสนิม ราคาถูก และใช้พลังงานน้อย นั่นคือข้อดีที่ทำให้พลาสติกเป็นพระเอกที่โดดเด่นกว่าวัสดุอื่น

พลาสติกทนทาน มีอายุยืนยาว ย่อยสลายยาก กลายเป็นขยะที่ก่อปัญหามลพิษต่อสิ่งแวดล้อม นั่นคือข้อเสียที่ทำให้พลาสติกกลายเป็นผู้ร้ายที่จะต้องเร่งหาทางกำจัด

แต่การจัดการกับขยะพลาสติก ไม่ว่าจะด้วยวิธีใดก็ตามจะประสบผลสำเร็จไม่ได้เลยหากขาดความร่วมมือจากผู้บริโภคทุกคน ซึ่งจะมีส่วนในการกำหนดปริมาณขยะพลาสติกในอนาคต สิ่งที่ควรพิจารณาสำหรับผู้บริโภคก็คือหลีกเลี่ยงการซื้ออาหารหรือสินค้าที่ห่อหุ้มด้วยพลาสติกหรือโฟม เพื่อช่วยลดปริมาณขยะพลาสติกลง และควรจะแยกขยะพลาสติกออกจากขยะอื่นเพื่อเก็บรวบรวมไว้ขายเพื่อนำไปรีไซเคิล

แม้พลาสติกจะใช้ทรัพยากรธรรมชาติ คือน้ำมันเพียงเล็กน้อยในการผลิต แต่พลาสติกก็ไม่ใช่วัสดุที่อยู่ในฐานะที่เราจะใช้อย่างฟุ่มเฟือยได้ เนื่องจากมันก่อให้เกิดปัญหาขยะตามที่กล่าวมา

เราจะช่วยกันลดปัญหาขยะพลาสติกล้นโลก ด้วยการใช้พลาสติกอย่างมีวิจารณญาณและช่วยกันแยกขยะพลาสติกเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่กันดีกว่า

1. นักเรียนจะตั้งชื่อเรื่องนี้ว่าอย่างไร.....

2. สรุปใจความสำคัญของเรื่องนี้คือ.....

.....

.....

แผนการสอนการอ่านจับใจความสำคัญ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 2 **วิธีอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความ**

แผนการสอนที่ 4 **ความหมาย ลักษณะเฉพาะ และโครงสร้างของบทความ**

เวลา 1 คาบเรียน 50 นาที

ความคิดรวบยอด

บทความเป็นงานเขียนที่มุ่งเสนอความคิดเห็นหรือความรู้ในเรื่องที่คนกำลังสนใจกันอยู่ตามทรรศนะส่วนตัวของผู้แต่งเพียงประเด็นใดประเด็นหนึ่ง บทความโดยทั่วไปจึงมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทันสมัยขนาดสั้นๆ และมีกลวิธีในการแต่งที่มุ่งแสดงเหตุผลโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านเชื่อถือคล้อยตาม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกความหมาย ลักษณะเฉพาะ และโครงสร้างของบทความได้
2. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความได้

เนื้อหา

บทความ คือ งานเขียนที่มุ่งเสนอความคิดเห็น หรือความรู้ในเรื่องที่คนกำลังสนใจกันอยู่ตามทรรศนะส่วนตัวของผู้แต่งเพียงประเด็นใดประเด็นหนึ่ง บทความโดยทั่วไปจึงมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทันสมัยขนาดสั้นๆ และมีกลวิธีในการแต่งที่มุ่งแสดงเหตุผลโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านเชื่อถือคล้อยตาม

บทความมีลักษณะคล้ายความเรียงมาก แต่ก็มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างออกไปคือ

1. เป็นเรื่องที่ผู้อ่านส่วนมากกำลังสนใจอยู่ในขณะนั้น
2. เป็นวรรณกรรมที่เขียนจากเรื่องจริง หรือเรื่องที่มีหลักฐานเชื่อถือได้
3. มีทรรศนะ ข้อคิดเห็น ข้อวินิจฉัยของผู้เขียนแทรกอยู่ด้วย
4. มีวิธีเขียนชวนอ่าน ชวนให้คิด สามารถชักจูงผู้อ่านให้เห็นคล้อยตามได้

โครงสร้างของบทความ

ผู้อ่านควรทำความเข้าใจโครงสร้างของบทความ ซึ่งมีลักษณะดังนี้

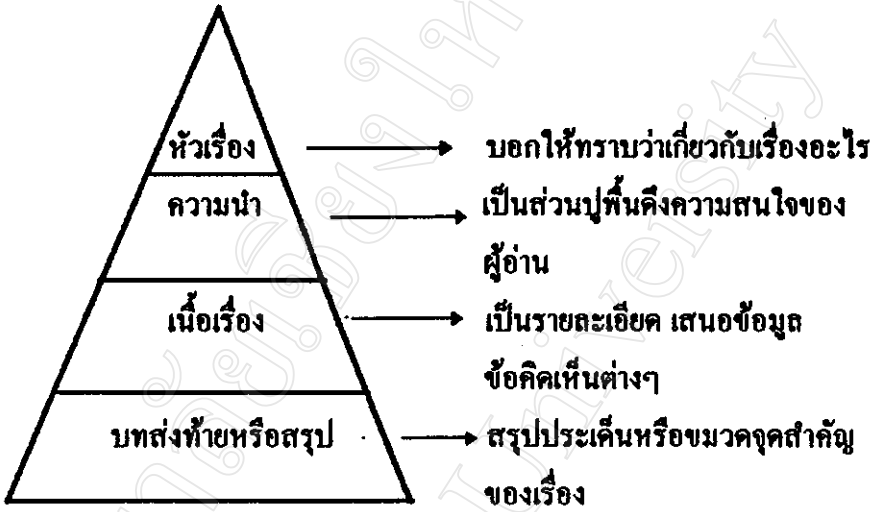

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นการรับรู้

1. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการสอนที่ 4
2. ครูแจกตัวอย่างบทความ (เอกสารหมายเลข 1) ให้นักเรียนอ่านแล้วให้ช่วยกันพิจารณาหาลักษณะเฉพาะและส่วนประกอบของบทความ
3. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความหมายและลักษณะเฉพาะและส่วนประกอบของบทความ โดยครูอธิบายเพิ่มเติมถึงประเภทของบทความและบันทึกลงบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนจดบันทึกลงในสมุดด้วย

ขั้นเกิดความคล่องตัว

1. ครูแจกเอกสารหมายเลข 2 แล้วให้นักเรียนอ่านและพิจารณาว่าเรื่องใดเป็นงานเขียนประเภทบทความ
2. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบและอภิปรายให้เหตุผลด้วย

ขั้นเกิดความคงทน

1. ให้นักเรียนทดลองจับใจความสำคัญจากบทความในเอกสารหมายเลข 2 ที่ครูแจกให้ในขั้นเกิดความคล่องตัว
2. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบบนกระดานดำ และครูให้การเสริมแรงบวกแก่นักเรียนที่ตอบถูก สำหรับคนที่ทำผิดครูจะให้กำลังใจและอธิบายเพิ่มเติม

ขั้นนำไปใช้

1. ให้นักเรียนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม แต่ละกลุ่มให้ตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน กลุ่มละ 3 คำถาม
2. ให้แต่ละกลุ่มผลัดกันถาม-ตอบ โดยครูคอยให้คำแนะนำและให้การเสริมแรง

ขั้นประยุกต์ใช้

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อยที่ 4
2. ครูและนักเรียนร่วมกัน เฉลยคำตอบ บอกคะแนน และอภิปรายข้อผิด
3. นักเรียนบันทึกผลการเรียนลงในแบบบันทึกการเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. ตัวอย่างบทความ
2. ตัวอย่างงานเขียนประเภทต่างๆ
3. แบบทดสอบย่อยที่ 4

การประเมินผล

ประเมินการผ่านจุดประสงค์ที่ 1 ด้วยการ

1. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
2. สังเกตจากเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
3. ประเมินการผ่านจุดประสงค์ที่ 2 จากการทำแบบทดสอบย่อย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

(เอกสารหมายเลข 1)

ตัวอย่าง	บทความ เรื่อง ดูหรูดีแต่มีพิษ

เวลาเราไปรับประทานอาหารตามภัตตาคารใหญ่ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภัตตาคารอาหารจีน สิ่งที่เราจะต้องพบก็คือบริกรมักเปลี่ยนช้อน เปลี่ยนจานให้เราอยู่ตลอดเวลา การเปลี่ยนช้อน เปลี่ยนจานที่ว่าจะเริ่มเมื่ออาหารชนิดใหม่ที่เราสั่งถูกนำมาเสิร์ฟ เพราะเกรงกันว่าการบริโภคอาหารต่างชนิดในภาชนะเดียวกันนั้น จะทำให้อาหารมีรสชาติเปลี่ยนไป

ดูๆ ไปแล้วก็ดีอยู่ดอกแถมโก้ดีต่างหาก เพราะบางคนไพล่ไปนึกว่า นี่คือรสนิยมวิไลในการรับประทานอาหาร

แต่หากจะมองให้ลึกลงไปแล้ว ก็จะพบว่า ยิ่งเราเปลี่ยนจานอาหารบ่อยเท่าใด ก็ยิ่งเท่ากับเป็นการเพิ่มสารซึ่งอาจมีพิษให้ร่างกายเท่านั้น! สารที่อาจมีพิษที่ว่านั้นมาจากไหน ก็มาจากสารเคมีที่ร้านค้านำมาใช้เป็นน้ำยาล้างจานนั่นเอง !

โดยทั่วไปแล้ววิธีการล้างจานของร้านอาหารใหญ่ ๆ มักไม่ค่อยพิถีพิถันแบบว่าจะมานั่งค่อย ๆ บรรจงเช็ดถูทีละใบ ๆ สิ้นเปลืองแรงงานโดยใช่เหตุแถมอาจไม่ทันความต้องการใช้ด้วย ส่วนใหญ่ใช้คนล้างแบบว่า จุ่มยกๆ ก็เข้าเครื่องอบให้แห้งเป็นอันเสร็จพิธี ความสะอาดพอเพียงหรือไม่ไม่มีใครไปพิสูจน์สักที

ในรายที่ใช้น้ำยาล้างจานก็พอวางใจได้ แต่บางรายที่ลดค่าใช้จ่ายโดยใช้ ผงซักฟอก แบบที่เราใช้ซักผ้านี่แหละครับมีปัญหา

เพราะในผงซักฟอกมีสารเคมีตัวสำคัญที่เรียกว่า " ซัลฟอเนต " สารเคมีตัวนี้จะช่วยชำระล้างสิ่งสกปรก ฟอสเฟตทำหน้าที่เพิ่มประสิทธิภาพของสารอินทรีย์ เช่น ซัลฟอเนตช่วยการฟอกขาว ส่วนซิลเกตช่วยกันสนิม นอกจากนี้ยังมีโซเดียมคาร์บ็อกซิเมทิลเซลลูโลสช่วยกันตะกอนมิให้เกิดขึ้นในระหว่างองค์ประกอบของสารนอกจากนี้ผู้ผลิตบางรายยังผสมสารอื่นลงไปเพื่อน้ำหนักเพิ่มฟอง บางยี่ห้อมีการเติมสารอื่น ๆ เช่น สารรักษาความเป็นด่างของน้ำ สารเพิ่มความใส โดยจะดูดรังสียูวีเข้ามาทำให้เกิดเรืองแสงสะท้อนแสงเห็นผ้าขาวสดใสได้

ยิ่งกว่านั้นยังมีการนำผงซักฟอกแบบแบ่งขายมาใช้ ผงซักฟอกแบบนี้อาจผสม แคลเซี่ยมคาร์บอเนตเพื่อเพิ่มน้ำหนัก ซึ่งอาจมีอันตรายมากถ้าซึมเข้าผิวหนัง ถ้าฟุ้งเข้าตาจะทำให้ตาอักเสบ กับผงซักฟอกที่มีเอนไซม์ผสม เมื่อเข้าสู่ร่างกายทางหายใจจะทำให้เกิดโรคหืด โรคปอด ฯลฯ

สารเหล่านี้เมื่อนำมาล้างจาน หากวิธีการไม่สะอาดพอ อาจตกค้างอยู่ในจานอาหารหรือช้อนได้ และเมื่อสะสมในร่างกายมากเข้าทีนี้ก็เกิดปัญหาแหละครับ

เตือนมาด้วยความเป็นห่วง ทางที่ดี อย่าเปลี่ยนจานอาหารบ่อยนัก รับประทานจานไหนก็จานนั้นเลยจนกว่าจะอิ่ม

รสชาติอาหารที่อาจเปลี่ยนก็ยังดีกว่า ที่จะต้องทนบริโภคสารพิษเข้าไปซ้ำแล้วซ้ำเล่า

(จากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันอาทิตย์ ที่ 3 มีนาคม 2539 หน้า 28)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

เอกสารหมายเลข 2

แต่เดิมในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ มีชาวนาสามีภรรยาคู่หนึ่ง มีฐานะยากจนแสนเข็ญ ฝากความหวังไว้กับการทำนา แต่เมื่อข้าวในนาที่ออกรวงงดงามสุกเป็นสีทองอร่าม ปรากฏว่ามีช้างโขลงใหญ่มากินและเหยียบย่ำข้าวจนเสียหายเกือบหมด

ชาวนามาเห็นข้าวในนาเสียหายก็โกรธจัด ออกไล่ติดตามโขลงช้างไปด้วยความแค้น ติดตามรอยเท้าอยู่หลายวันจนเข้าเขตเมืองสุโขทัย สุดท้ายเขาเห็นรอยเท้าช้างเดินหายเข้าไปในวัดร้างแห่งหนึ่ง ชาวนาเข้าไปในวัดร้าง แต่ไม่เห็นช้างเป็นๆ สักเชือก รอบตัวเขามีเพียงเจดีย์เก่าที่มีรูปปั้นช้างวางอยู่รอบฐานเจดีย์มากมาย น่าประหลาด...ชาวนารู้สึกเหมือนช้างปูนเหล่านั้นมีชีวิต ดวงตาของมันคล้ายมองมาที่เขาตลอดเวลา ชายชาวนาจึงเอะใจว่าช้างที่ไปทำลายนาของเขาคงเป็นช้างรอบเจดีย์นี่เอง แต่ที่มันชีวิตขึ้นมาได้นั้น คงเพราะเวลาสร้างคนปั้นใส่ปรอทแร่ธาตุที่ก่ออิทธิฤทธิ์ลงในตัวช้าง

ชาวนากลุ้มใจเพราะรู้ว่า ช้างเหล่านี้เวลามีชีวิตขึ้นมาก็จะพากันกลับไปหาอาหารกิน ณ ที่เคยไปเป็นประจำ และที่นาของเขาก็คงต้องจะต้องถูกทำลายทุกปี เขาจึงตัดสินใจใช้มีดควักลูกตาของช้างปรอททุกตัว ช้างทั้งโขลงจะได้ตาบอด ไม่สามารถออกหากินได้อีก

เมื่อกลับถึงบ้านชาวนาเริ่มต้นทำนาใหม่ แต่ไม่ว่าจะลงแรงอย่างไรข้าวทั้งทุ่งกลับไม่งอก เพราะนาล่มซ้ำแล้วซ้ำอีกจนชาวนาต้องเลิกทำนา ทุ่งนาของเขาจึงได้ชื่อว่าทุ่งร้างหรือบึงมาย ปัจจุบันอยู่ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

ส่วนช้างที่ถูกควักลูกตาออกทั้งโขลงก็ไม่มีอิทธิฤทธิ์อะไรอีก ทุกวันนี้ยังเป็นช้างปูนไม่มีนัยน์ตาตั้งอยู่รอบเจดีย์ในวัดช้างล้อมสุโขทัย

(จาก นิตยสาร โลกนวนิยาย ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 วันที่ 5-11 มกราคม 2539 หน้า 60)

(เอกสารหมายเลข 2)

คุณไปมาแล้วหรือยัง งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ

วันอาทิตย์ที่ผ่านมา ผมมีโอกาสไปเดินเที่ยวชมงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติครั้งที่ 24 "หนังสือและสื่อเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน " บริเวณรอบหอประชุมคุรุสภาและบริเวณถนนลูกหลวงกระทรวงศึกษาธิการ ไปดูไปเห็นมาแล้วต้องขอบอกตรงๆ ว่า ผมค่อนข้างชื่นชมและให้เครดิตกับงานนี้มาก

เพราะประการแรก ผมเห็นว่างานนี้ ได้รับการพัฒนาก้าวหน้าไปมากทั้งในเรื่องของรูปแบบและเนื้อหาในเรื่องของรูปแบบนั้นพัฒนาไปกว่าปีก่อนๆ มาก เอากันง่ายๆ เช่น บูธติดแอร์ซึ่งปีนี้ต้องยอมรับว่าแอร์เย็นฉ่ำดีมากทำให้สามารถเดินดูงานและร้านรวงต่างๆ อย่างเพลิดเพลิน หรือในแง่ของความหลากหลายก็ต้องยอมรับว่ามีความหลากหลายดีกว่าปีก่อนมาก ทั้งในแง่ของการจัดร้านรวงต่างๆ ที่พูดได้ว่าทั้ง " สวย " และ " แจ๋ว " มากๆ หรือในแง่ของสินค้าทั้งหนังสือและสื่อต่างๆ ล้วนมากมายจริงๆ

ส่วนในด้านเนื้อหานั้นก็ยิ่งเห็นว่าพัฒนาไปไกลมากเอาเฉพาะ " ห้องสมุดมัลติมีเดีย " กับ "ศูนย์วิทยาการ " ก็เรียกว่าเกินพอแล้ว ศูนย์วิทยาการนั้นเป็นการดำเนินการของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กับโครงการนำร่องศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความเด่นและสำคัญของศูนย์วิทยาการ ก็คือเป็นสถานที่รวมของสื่อและกิจกรรมที่มีความหลากหลายที่จะส่งเสริมและกระตุ้นให้เด็กเรียนรู้และพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นธรรมชาติที่สุดที่ประกอบด้วยมุมต่างๆ 7 มุม คือ มุมคณิตศาสตร์ ภาษาไทย อังกฤษ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ทักษะพื้นฐาน คอมพิวเตอร์

ซึ่งผมมีความเห็นส่วนตัวว่า ผู้ปกครองไม่ควรพลาดที่จะนำลูกหลานไปชมและทดลองเล่นกิจกรรมในศูนย์วิทยาการ ยิ่งโดยเฉพาะครู-อาจารย์ ก็ไม่ควรพลาดที่จะไปดูตัวอย่างการจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมดังกล่าว เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในห้องเรียนต่อไป

มีอีกประเด็นหนึ่งที่ผมอยากจะปรบมือให้กับผู้จัดงาน ทั้งกรมวิชาการ องค์การค้าของคุรุสภาและสมาคมผู้จัดพิมพ์และจำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย ที่ให้ความสำคัญกับผู้มาเที่ยวชมงานด้วยการจัดมุมพักผ่อนไว้ตามจุดต่างๆ

ซึ่งจุดเล็กๆ อย่างนี้แหละที่เสริมให้งานนี้ยิ่งใหญ่และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ที่ผมคิดว่าทุกคนไม่ควรพลาดที่จะไปเที่ยวชม

แล้วท่านล่ะ ! ไปเที่ยวชมงานนี้มาแล้วหรือยัง

ธัชพงษ์ ศักดา

(จาก หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ วันศุกร์ ที่ 5 เมษายน 2539 หน้า 10)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

(เอกสารหมายเลข 2)

ผิดถิ่นพลาดท่า

นกมูลไถตัวหนึ่งนึกอยากเปลี่ยนบรรยากาศไปหากินต่างถิ่น วันหนึ่ง นกมูลไถออกไปหาอาหารที่ชายป่าแห่งใหม่ โชคร้ายที่เหยี่ยวบินผ่านมาพบเข้า จึงโฉบเฉี่ยวจับตัวนกน้อยไว้ได้ นกมูลไถคร่ำครวญอยู่ในกรงเล็บเหยี่ยว

"วันนี้ต้องตายแน่ๆ เราไม่น่ามาผิดถิ่นเลย ถึงได้พลาดท่าอย่างงี้ เนี่ย...ถ้าอยู่ในถิ่นของเราละก็เจ้าเหยี่ยวกระจอกนี่รึ จะทำอะไรเราได้ "

เหยี่ยวได้ยินก็ประหลาดใจแกมโมโหที่นกเล็กๆ มาดูถูก

" ปากดีนัก เจ้านกน้อย แล้วเจ้าอยู่ที่ไหนล่ะ "

" ก็อยู่ที่ก้อนดินขี้ไถน่ะซี "

เหยี่ยวประมาทนกเล็กๆ ทะนงตนว่ามีกำลังมากกว่าถึงจะอยู่ที่ไหนก็จับนกมูลไถได้แน่

" เอาละ ข้าจะปล่อยให้เจ้ากลับไปถิ่นเดิมของเจ้า แล้วข้าก็ตามไปจับใหม่ ดูซิเจ้าจะหนีพ้นมั้ย " เหยี่ยวท้าพิสูจน์

นกมูลไถบินปร๋อไปตั้งหลักอยู่บนดินขี้ไถก้อนใหญ่ ร้องท้าทายเหยงๆ เหยี่ยวบินร่อนอยู่กลางอากาศ พอได้จังหวะก็ทิ้งดิ่งลงมาหมายจะโฉบนกน้อย แต่นกมูลไถหลบเข้าไปในระหว่างก้อนดินอย่างว่องไว เหยี่ยวยั้งตัวไม่ทัน อกกระแทกก้อนดินเต็มแรง ตายอยู่ตรงนั้นเอง

(จาก นิตยสารสตรีสาร ปีที่ 48 ฉบับที่ 50 กุมภาพันธ์ 2539 (สตรีสารภาคพิเศษ หน้า 11)

แบบทดสอบย่อยที่ 4

เรื่อง วิธีอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความ

คำสั่ง

ก. ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. บทความคืออะไร.....

.....

2. ลักษณะเฉพาะของบทความมีอะไรบ้าง จงอธิบาย .....

.....

3. จงบอกส่วนประกอบที่สำคัญของบทความ .....

.....

.....

ข. ให้นักเรียนอ่านบทความเรื่อง " เป็นสวยก็เฉยโอเค " แล้วตอบคำถาม ข้อ 4 - 5

4. คำว่า " เป็น " มีความหมายว่าอย่างไรบ้าง .....

.....

5. ใจความสำคัญของเรื่องนี้คือ .....

.....

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

(เอกสารหมายเลข 1)

เป็นสวยก็เลยโอเค

คำว่า เป็น มีความหมายหลายอย่าง ถ้าเป็นคำกริยา ก็จะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำกับคำ เพื่อให้เห็นว่าคำหน้า และคำหลังมีภาวะ คือความมีความเป็นเกี่ยวข้องกันอย่างไร เช่น ท่านเป็นเจ้า เขาเป็นนาย นอกจากนี้ก็ยังหมายถึงสามารถ หรือ ได้ เช่น เต้นเป็น รำเป็น

ถ้าเป็นคำวิเศษณ์หรือคำคุณศัพท์ ก็มีความหมาย 2 อย่าง เช่นกัน ความหมายอย่างแรก คือ ยังมีชีวิตอยู่ ยังไม่ตาย เช่น ปลาเป็น ส่วนความหมายที่สองก็คือ ประหนึ่งเช่น ทำเป็นบ้า

ในภาษาไทยมีคำที่ใช้ตามหลังคำว่า เป็น อยู่มากมาย เช่น เป็นกลาง เป็นกอง เป็นกอบเป็นกำ เป็นการ เป็นควัน เป็นความ เป็นคู่เป็นแคว เป็นการเป็นงาน เป็นเงินเป็นทอง เป็นจริงเป็นจัง เป็นใจ เป็นชิ้นเป็นอัน เป็นชู้ เป็นต่อ เป็นตัวเป็นตน เป็นตุเป็นตะ เป็นทุกข์เป็นร้อน เป็นน้ำเป็นนวล ฯลฯ

ภาษาเป็นเรื่องของการเลียนแบบและการเรียนรู้ การเลียนแบบทำให้เกิดวลีใหม่ๆ ขึ้นมา เช่น เป็นงง เป็นปลื้ม ซึ่งอาจจะมีผู้ไม่เห็นด้วย เพราะยังเห็นว่าเป็นคำคะนองหรือภาษาปากอยู่ เวลาเท่านั้นที่จะเป็นเครื่องตัดสินว่า คำใหม่ๆ เหล่านี้จะติดอยู่ในภาษาหรือไม่

การเรียนรู้ก็ทำให้เกิดวลีใหม่ขึ้นเช่นกัน เช่น เป็นสวย เป็นฉลาด เป็นน่ารัก เป็นใจดี ฯลฯ แต่วลีเหล่านี้เป็นการเรียนรู้ของผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ เพราะเป็นการนำคำไทยไปใช้ในประโยคตามไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ วลีประเภทนี้เห็นจะต้องใช้เวลานานมากกว่าประเภทแรก กว่าที่จะเข้ามาอยู่ในภาษาไทยได้หรืออาจจะไม่มีทางเลยก็ได้

ลองทดสอบดูก็ได้ว่า ระหว่าง " เป็นปลื้มก็เลยโอเค" กับ " เป็นสวยก็เลยโอเค " อย่างไหนคนฟังจะ " เป็นงง " มากกว่ากัน

(จาก ภาษาไทยไฮเทค ของ ดร. นิตยา กาญจนะวรรณ 2535 หน้า 26-27)

แผนการสอนการอ่านจับใจความสำคัญ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 2 วิธีอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความ

แผนการสอนที่ 5 วิธีจับใจความสำคัญของบทความ

เวลา 1 คาบเรียน 50 นาที

ความคิดรวบยอด

วิธีจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความผู้อ่านควรจะพยายามค้นหาความคิดสำคัญที่สุดที่ผู้แต่งต้องการบอกแก่ผู้อ่านให้ได้ว่าคืออะไร และผู้แต่งสามารถหาเหตุผลมาอ้างอิงให้น่าเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด โดยบทความแต่ละเรื่องจะมีแนวคิดสำคัญที่สุดของเรื่องเพียงอย่างเดียว ส่วนการอ้างเหตุผล ตัวอย่างหรือรายละเอียดให้น่าเชื่อถือเป็นเพียงส่วนประกอบหรือส่วนขยายใจความสำคัญให้ชัดเจนยิ่งขึ้นเท่านั้น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกวิธีจับใจความสำคัญของบทความได้
2. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของบทความได้

เนื้อหา

วิธีจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความให้ได้ถูกต้องและรวดเร็วมีหลักดังนี้ คือ

1. อ่านชื่อเรื่อง เพื่อจะได้ทราบว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
2. อ่านความนำ เพื่อจะได้ทราบความเป็นมาของเรื่อง ซึ่งผู้เขียนได้ปูพื้นฐานเอาไว้
3. อ่านเนื้อเรื่อง เพื่อแยกแยะข้อมูลที่เป็นประเด็นสำคัญๆ ซึ่งเป็นข้อคิดเห็นของผู้เขียน ว่ามีประเด็นเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง
4. อ่านบทส่งท้าย แล้วสรุปว่าผู้เขียนเน้นความคิดเห็นและชี้ประเด็นสำคัญอะไร ได้เสนอแนะ เรียกร้อง หรือขอร้องอย่างไรบ้างจากนั้นจึงสรุปเป็นคำพูดของตนเอง

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นการรับรู้

1. ครูและนักเรียนสนทนาทบทวนถึงความรู้ที่มีมาจากแผนการสอนที่แล้ว
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการสอนที่ 5
3. ให้นักเรียนศึกษาเอกสารหมายเลข 1 เรื่อง วิธีการอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความ

ขั้นเกิดความคล่องตัว

1. ครูสุ่มตัวอย่างให้นักเรียนออกมาสรุปวิธีจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความหน้าชั้นเรียน
2. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม
3. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่เรียน

ขั้นเกิดความคงทน

1. ให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยในเนื้อหาที่เรียน
2. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อสงสัย และสรุปบทเรียนอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นนำไปใช้

1. ให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่มๆ ละ 6 คน จำนวน 5 กลุ่ม
2. ครูแจกบทความให้นักเรียนกลุ่มละ 1 เรื่อง
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านแล้วช่วยกันจับใจความสำคัญตามวิธีการที่เรียนมา
4. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกไปนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิจารณ์ ให้คำแนะนำและให้การเสริมแรง แล้วให้แต่ละกลุ่มแก้ไขปรับปรุงผลงาน
6. นำผลงานของแต่ละกลุ่มไปติดไว้ที่บอร์ดหลังชั้นเรียน

ขั้นประยุกต์ใช้

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อยที่ 5
2. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจแบบสอบย่อย เฉลย อภิปรายข้อผิด บอกคะแนน
3. นักเรียนบันทึกผลการเรียนลงในแบบบันทึก

สื่อการเรียน

1. เอกสารเรื่อง วิธีจับใจความสำคัญ ของงานเขียนประเภทบทความ
2. บทความ 5 เรื่อง
3. แบบทดสอบย่อยที่ 5

การประเมินผล

1. ประเมินการผ่านจุดประสงค์ที่ 1 ด้วยการ สังเกตจากการซักถาม และการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. ประเมินการผ่านจุดประสงค์ที่ 2 ด้วยการ สังเกตจากการนำเสนอผลงานของนักเรียนและจากการทำแบบทดสอบย่อยที่ 5

(เอกสารหมายเลข 1)

เอกสารเรื่อง วิธีจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความ

วิธีอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความ ควรมีแนวทางในการอ่านดังนี้ คือ

1. อ่านชื่อเรื่อง เพื่อจะได้ทราบว่าเกี่ยวกับอะไร
2. อ่านเนื้อเรื่อง เพื่อหาส่วนที่เป็นใจความของเรื่อง รวมทั้งความคิดเห็นของผู้เขียนด้วย
3. อ่านบทส่งท้ายหรือสรุป ในส่วนนี้จะเป็นการเน้นความคิดที่ดีต่อเรื่องที่อ่านและมีความคิดเห็นคล้อยตามอย่างมีเหตุมีผล นอกจากนี้ยังเป็นส่วนชี้ให้เห็นประเด็นสำคัญๆ เชิงสรุป และชี้ให้เห็นเจตนาความคิดเห็นของผู้เขียนได้อย่างชัดเจน ถ้าในส่วนที่ผ่านมาผู้เขียนได้ผูกปมให้เป็นข้อคิดเพื่อเรียกร้องความสนใจในส่วนนี้ก็จะเป็นส่วนที่แก้ปมนั้นไว้อย่างน่าอ่านที่สุด

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

บทความหมายเลข 1

ขอแนะนำให้ท่านผู้อ่านรู้จักกับจ่าทวี ผู้มีชื่อจริงว่า จ่าสิบเอกทวี บูรณเขตต์ เป็นชาวพิษณุโลกโดยกำเนิด แต่ก่อนเคยรับราชการทหารในตำแหน่งช่างเขียน ฝ่ายยุทธโยธาและฝึกเป็นช่างหล่อ กองหัตถศิลป์ เมื่อลาออกจากราชการแล้ว ได้ยึดอาชีพเป็นช่างปั้นหล่อพระพุทธรูป เปิดโรงหล่อบูรณะไทย ดำเนินกิจการมากว่า 30 ปี จนถึงทุกวันนี้

เมื่อสมัยเด็กเนื่องจากครอบครัวของจ่าทวี มีฐานะยากจน จึงได้เรียนเพียงจบการศึกษามัธยมปีที่ 3 จากร.ร. ผดุงราษฎร์ แต่จากความมานะพยายามศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจนได้รับการยอมรับจากสังคม จึงได้เป็นบุคคลดีเด่นทางวัฒนธรรม สาขาช่างฝีมือ แขนงช่างหล่อ เมื่อปี พ.ศ. 2526 ได้รับพระราชทานปริญญา 2 สาขา คือ ปริญญาครุศาสตรบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาศิลปศึกษา จากสภาการฝึกหัดครู และปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาศิลปะ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีเดียวกัน พ.ศ. 2525 ได้รับเครื่องหมายประกาศเกียรติคุณเป็นบุคคลดีเด่นในการอนุรักษ์มรดกไทย เมื่อ พ.ศ. 2532 ได้รับการยกย่องเป็นบุคคลดีเด่นของชาติ สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านศิลปวัฒนธรรม) เมื่อพ.ศ. 2533

ทั้งนี้ล้วนเป็นผลจากงานของจ่าทวี ผู้ใช้เวลาหลายปีในการรวบรวมเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้านที่คนไทยเคยใช้ในการดำรงชีพประจำวัน อาทิ เครื่องใช้ในครัวเรือน พวกกระบุง ตะกร้า กระบวย ตะเกียง กระต่ายขูดมะพร้าว เครื่องใช้ในการเกษตรพวกเครื่องดักจับสัตว์แบบต่างๆ เครื่องดนตรี ของเด็กเล่น พวกปลาตะเพียน ว่าว หุ่นชักรอก รถเด็กเล่น เป็นต้น

ตอนแรกที่จ่าทวีเริ่มเก็บสะสมของเหล่านี้ ได้หาซื้อของเก่าที่คนเขาทิ้งแล้วนำมาซ่อมแซม ทางครอบครัวและชาวบ้านทั่วไปไม่มีใครเข้าใจและเห็นความสำคัญของการเก็บรักษาของ ซึ่งทุกคนเห็นๆว่ามีอยู่มากมาย แต่จ่าทวีเล็งเห็นว่าเครื่องใช้เหล่านี้ ค่อยๆเลือนหายไปด้วยการรับเอาความสะดวกสบายของวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาในสังคมไทย ท่านจึงยอมทำตัวทวนกระแสสังคมเป็นเวลาหลายปี

จนกระทั่งได้มีการยอมรับสนับสนุนพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของจ่าทวีในที่สุด กลายเป็นแหล่งที่ได้รับการยกย่องว่าเป็น "คลังแห่งภูมิปัญญาพื้นบ้านไทย" ที่น่าศึกษาเมื่อได้ชมโดยรวม แล้วจะได้รับรู้ถึงความฉลาดรู้เท่าทันธรรมชาติของคนไทย และอาจช่วยคนสมัยใหม่แก้ปัญหาเล็กๆ น้อยๆ เช่น การดักหนู หรือแมลง โดยไม่ต้องพึ่งพายาเบื่อ หรือความรู้ทางการเกษตรเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงก็มี

ลองนึกดูว่า ภูมิปัญญาพื้นบ้านนั้นมีเป็นร้อยเป็นพันเรื่อง ซึ่งเหมาะกับสภาพภูมิศาสตร์และสังคมไทย แต่ถูกลืมเลือนไปตามช่วงเวลา ภูมิปัญญาของชนชาติตะวันตกก็ดี แต่อาจจะไม่ดีที่สุด เพราะปัจจุบันเขาก็หันมาสนใจค้นหาภูมิปัญญาชาวตะวันออกแล้วยอมรับว่าดี (กว่า) แถมยังมาซื้อลิขสิทธิ์ของเราไปใช้บ้าง เอาไปเก็บเข้าพิพิธภัณฑ์บ้าง เพราะฉะนั้นรีบไปดูพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจ่าทวีเสีย แล้วช่วยกันขอบคุณและสนับสนุนจ่าทวีให้ช่วยเก็บรักษาและเผยแพร่ของบ้านต่อไปให้ยาวนาน

(นิตยสารสกุลไทย ปีที่ 42 ฉบับที่ 2157 ประจำวันอังคาร ที่ 20 กุมภาพันธ์ 2539 หน้า 98 - 99)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

บทความหมายเลข 2

ควายเป็นสัตว์พื้นเมืองที่คุ้นเคย และดำรงอยู่ในวิถีชีวิตของคนไทยมาแสนนานเป็นแรงงานสำคัญที่ปลูกข้าวเลี้ยงท้องทั้งประเทศ เป็นเพื่อนเล่นของเด็กๆลูกชาวนาเป็นเพื่อนรักของทุ่งข้าวสีเขียว เป็นเพื่อนคู่ทุกข์คู่ยากของชาวนาไทย และเป็นสัตว์ที่สำคัญของสังคมกสิกรรมที่ปลูกข้าวเป็นรายได้หลักของประเทศ

ถ้าไม่นับควายป่าแล้ว เราสามารถแบ่งควายออกตามลักษณะนิสัยได้ 2 ประเภท คือ ควายปลัก และควายแม่น้ำ

ควายปลักเป็นควายที่พบเห็นกันทั่วไปในบ้านเราและประเทศเพื่อนบ้านอย่าง ลาว พม่า มาเลเซีย กัมพูชา จีน และเวียดนาม เป็นควายขี้ร้อน ชอบแช่ในปลัก เพื่อหลบแดดและอากาศที่อบอ้าว มีสองสี คือ สีดำกับสีเผือก เขาทั้งสองข้างโค้งเข้าหากันแต่ถ้าเขาสั้นกุดเป็นพิเศษจะเรียกกันอีกชื่อหนึ่งว่า ควายทุย

ควายปลักเป็นควายประเภทบึกบึนแข็งแรง จึงมักถูกนำมาเลี้ยงไว้ใช้งานอย่างไถนา แบกหาม หรือบรรทุกสัมภาระต่างๆ

ส่วนควายแม่น้ำเป็นควายที่ชอบนอนแช่ในน้ำสะอาดๆ เขาทั้งสองข้างโค้งเข้าหากันเหมือนกับควายปลักแต่ทำวงแคบกว่า บางพันธุ์มีเขาบิดเป็นเกลียวมีมากในอินเดีย ปากีสถาน และอียิปต์ จึงเรียกอีกชื่อว่าควายแขก

ควายแม่น้ำตัวโตกว่าควายปลักแต่แข็งแรงอดทนน้อยกว่า แต่(อีกที) มีน้ำนมมากกว่า ส่วนใหญ่จึงมักเลี้ยงไว้รีดนม

โดยทั่วไปควายเป็นสัตว์ที่อดทน ใจเย็น เชื่อง ฉลาด และสุภาพอ่อนโยนด้วยเหตุนี้ละมังคนเราจึงเอาควายมาใช้ไถนาและเทียมเกวียน นอกจากจะสอนง่ายแล้วยังไม่ต้องกลัวควายจะทำร้ายหรือตกมันแบบช้าง แถมยังใส่แอกบังคับให้เดินย่ำในนาทั้งวันอย่างมิรู้ เหน็ดเหนื่อยได้ด้วย

แต่มาจนถึงวันนี้ วันที่มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาทำงานในไร่นาแทนควาย บทบาทของควายจึงเปลี่ยนแปลงไปและลดความสำคัญลง

วันนี้จึงดูเหมือนว่า แม้แต่ลูกชาวนาก็ไม่คุ้นเคยกับควายอีกแล้ว

(จากนิตยสารแพรว ปีที่ 17 ฉบับที่ 388 วันที่ 25 ตุลาคม 2538 หน้า 100)

(บทความหมายเลข 3)

ความสำคัญของคนเขียนป้าย

เคยมีป้ายประกาศแห่งหนึ่งปรากฏข้อความว่า จะมีการอภิปรายเรื่อง "ไม่สนวรรณกรรม" ข้อความนี้ไม่มีตรงไหนที่เขียนผิด มีแต่บางคนสงสัยว่าทำไมจึงใช้คำย่อว่า "สน" แทน "สนใจ" ในข้อความที่น่าจะมีลักษณะเป็นอนุรักษ์นิยมเป็นอย่างยิ่งเช่นนี้ วันต่อมาป้ายนี้เปลี่ยนเป็น "ไม่สิ้นวรรณกรรม" ครั้นเมื่อคนไปฟังกันจริงๆก็ได้ความว่าเป็นเรื่อง "เยาวชนไทยไม่สนใจวรรณกรรมแล้วหรือ " ผู้จัดได้อธิบายให้ฟังว่า เนื่องจากชื่อยาวเกินป้าย คนเขียนป้ายจึงตัดสินใจย่อความลงไปเหลือแค่นั้น ส่วนที่เปลี่ยนจาก "สน" เป็น "สิ้น" นั้นก็เพราะผู้จัดทนเห็นคำว่า "สน" ไปปรากฏอยู่บนป้ายไม่ได้ จึงหาทางแก้ไขออกไปเช่นนั้น

ความผิดพลาดเช่นนี้ยังดีกว่าความผิดพลาดชนิดอื่นๆที่ปรากฏอยู่แทบทุกหนทุกแห่ง คุณเคยสังเกตบ้างไหมว่า ป้ายชื่อต่างๆ ที่ติดอยู่ตามถนนหนทางหรือตามที่สาธารณะต่างนั้น มีที่เขียนผิดอยู่มากมาย ผู้เขียนยังไม่เคยนับจริงๆว่าผิดเท่าใด แต่เท่าที่กะด้วยสายตา น่าจะมีเขียนผิดถึง 80 -90 เปอร์เซ็นต์ทีเดียว

ข้อผิดพลาดประการแรกอยู่ที่การใช้วรรณยุกต์กรีกับพยัญชนะเสียงต่ำ เช่น ฟาสต์ฟู้ด สนุ๊กเกอร์ แมนช็อป ท็อป โน๊ต นุ๊มนุ่ม ล๊อคประตู เป็นต้น ข้อผิดพลาด เช่นนี้เกิดจากการใช้ไม้ตรีกับเสียงตรีทุกเสียง โดยไม่คำนึงว่าใช้กับพยัญชนะประเภทใด ความจริงหลักการใช้รูปวรรณยุกต์กับพยัญชนะประเภทต่างๆนี้ เป็นหลักภาษาไทยเบื้องต้นที่เรียนกันมาตั้งแต่ชั้นประถมแล้ว จึงน่าแปลกใจว่าเหตุใดข้อผิดพลาดเช่นนี้จึงยังคงมีอยู่

ข้อผิดพลาดประการที่สองเกิดจากการเรียงผิด เช่น เติมสระอุ ให้คำว่า "สังเกต" โดยเทียบกับคำว่า "เหตุ" เติมสระอิให้คำว่า "อนุญาต" โดยเทียบกับคำว่า "ญาติ" เปลี่ยน "ร์" เป็น "น์" ในคำว่า "เทเวศร์" โดยเทียบกับคำว่า "นิเวศน์" ข้อผิดพลาดเช่นนี้อาจจะเกิดจากความเผอเรอหรือความเข้าใจผิดก็ได้

ถ้าคุณจำเป็นต้องเขียนป้ายประกาศ ข้อผิดพลาดทั้งสองนี้น่าจะหลีกเลี่ยงได้ด้วยการตรวจสอบกับ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ส่วนคำที่ไม่ปรากฏในพจนานุกรมก็น่าจะเขียนได้ถูก ถ้าสอบผ่านชั้นประถมมาได้

ปัญหาไม่ได้อยู่ที่ผู้สั่งเขียนป้าย ซึ่งมักจะเป็นผู้รู้ แต่จะอยู่ที่คนเขียนป้าย ซึ่งอาจจะยังไม่มีความรู้พอก็ได้

ครั้งหนึ่งผู้เขียนมีธุระจำเป็นต้องเข้าสอนช้า จึงได้สั่งให้นักการไปช่วยเขียนข้อความบน

กระดานดำ โดยสั่งวาจา "ไปเขียนบอกนักศึกษานะว่า รอสักครู่" เมื่อผู้เขียนไปถึงห้องบรรยาย ก็ได้พบข้อความตัวเท่ายักษ์บนกระดานดำว่า "รอสักคู่" เคราะห์ดีที่มีนักศึกษานั่งอมยิ้มรออยู่มากกว่า 1 คู่

วันต่อมา ผู้เรียนมีเหตุต้องไปสอนซ้ำอีก จึงสั่งให้นักการคนเดิมไปเขียนประกาศอีกครั้ง คราวนี้อุตส่าห์กำชับไปว่า "ครู่ มี ร เรือนะจ๊ะ" คราวนี้ได้ผล อักษรตัวยักษ์บนกระดานดำก็คือ "รอสักคู่ร"

เพิ่งจะนึกออกในตอนนั้นแหละว่า บรรดาป้ายประกาศผิดๆตามท้องถนนนี้น่าจะเกิดขึ้นในทำนองนี้เอง

คนเขียนป้ายใครคิดว่าไม่สำคัญ

(จาก หนังสือภาษาไทยไฮเทค ของ ดร.นิตยา กาญจนะวรรณ พ.ศ. 2535 หน้า 34 -36)

ใจความสำคัญของบทความนี้คืออะไร.....

.....

.....

.....

.....

(บทความหมายเลข 4)

.... จะว่าไปแล้ว ไม่ว่าจะตายแบบไหน ก็ต้องถือว่าคนที่ตายไปนั้น ไปสบายแล้วได้ไปนอนนิ่งๆสงบๆเงียบๆอยู่ในโลง ไม่ต้องดิ้นต้องรนอะไรต่อไป ถือว่าได้ไปสู่ที่ชอบๆ แม้ว่า ตอนมีชีวิตอยู่จะไม่มีใครชอบไปก็ตามที

แต่ไอ้คนที่ยังมีชีวิตอยู่อย่างพวกเรานี่ซิครับ ยังต้องเหนื็ดเหนื่อยกันอีกต่อไปแค่ตระเวณไปงานศพมันมีเกือบทุกวันแหละ บางวันต้องเดินสายไปฟังสวดรวดเดียว 3 วัน แล้วไอ้การนั่งฟังสวดเนี่ย ใครๆก็รู้ มันหาความสนุกสุขใจอะไรไม่ได้หรอกกว่าจะขับรถฝ่ารถติดไปถึงวัดเหนื่อยก็เหนื่อย แถมที่วัดยุงก็ชุม หิวก็หิว ต้องลุ้นอยู่ตลอดเวลาว่าเมื่อไหร่จะสวดจบสองซะทีจะได้กินข้าวต้ม พระบางวัดก็ใจร้าย เล่นสวดกันเต็มๆ สวดนาน แถมมีเทศน์หน้าศพอีก

แล้วอีกตอนนั่งฟังสวดอยู่นี่ ก็ไม่รู้จะหันไปมองวิวทิวทัศน์สวยๆงามๆได้ที่ไหนหันไปทางซ้ายก็เจอรูปผู้ตายตั้งเด่นเป็นสง่า ซ้ายไปอีกนิด ดราวนี้เจอโลงศพเลยต้องรีบสะบัดหน้าหันไปทางขวา อ้าว..ตาลปัตรนั่น แต่ละข้อความให้กำลังใจดีเหลือเกิน เขียนเรียงคล้องจองกันทีเดียวว่า “ ไปไม่กลับ หลับไม่ตื่น ฟื้นไม่มี หนีไม่พ้น” อ่านจบแล้วอยากจะปีนขึ้นไปนอนเป็นเพื่อนผู้ตายในโลงนั่น รู้แล้วรู้รอดไป

ผมว่ามันน่าจะมีการให้กำลังใจ คนที่มาฟังสวดศพให้เกิดความหวังความกระชุ่มกระชวยบ้างด้วยการเพิ่มตาลปัตร เพิ่มข้อความเข้าไปอีกซัก 2 -3 ข้อความเรียงต่อจากของเก่าไปเลย ซึ่งมันน่าจะเป็นดังนี้ “ไปไม่กลับ หลับไม่ตื่น ฟื้นไม่มี หนีไม่พ้น ทนๆหน่อยนะโยม ข้าวต้มกำลังมา กระเพาะปลาก็มี”หรือจะต่อไปอีกก็ได้ว่า “เกี้ยมอี๋ก็เข้าท่า อาตมาขอโจ๊กก็แล้วกัน” เออ ถ้าได้แบบนี้มันค่อยมีกำลังใจฟังสวดหน่อย ดีไม่ดีคนที่ฟังสวด อาจจะยิ้มน้อยยิ้มใหญ่กับข้อความบนตาลปัตร

เพราะฉะนั้น จะตายร้อนหรือตายเย็น ก็เลือกตายกันได้ตามอัธยาศัย ตามแต่ใจจะไขว่คว้า เพราะถึงจะตายร้อนมันทีไม่สำเด็ญ ตายเย็นก็ไม่สำบาก อยู่เมืองไทยใครตายก่อนถือว่าโชคดี สำหรับผมเป็นคนโชคร้าย แต่ไหนแต่ไรมากว่าจะโชคดีคงอีกนาน ก็ขอให้ผู้ฟังทุกท่าน “โชคดี” ครับ

(จากเรื่อง “ ตายร้อนไม่สำเด็ญ ตายเย็นไม่สำบาก ” หนังสือ บ้าน้ำลาย ของวสันต์ พงศ์สุประดิษฐ์ หน้า 93 -94)

บทความหมายเลข 5

"ไปลา มาไหว้"

วันก่อนผมเข้าไปทำธุระที่สำนักงานใหญ่ พบรุ่นพี่คนหนึ่ง จึงยกมือไหว้ตามที่เคยทำมาเป็นปกติ ปรากฏว่าเธอทำท่าตกใจและแปลกใจพอๆกับผมซึ่งตกใจและแปลกใจอยู่เหมือนกันว่าทำไมเธอจึงตกใจและแปลกใจ หวังว่าคงไม่งงนะครับ เธอบอกว่าหมู่นี้ไม่ค่อยได้รับไหว้ใครมานานแล้ว เพราะเด็กเดี๋ยวนี้เขาไหว้กันไม่เป็น ยิ่งพอบางคนโตขึ้นมาอย่างผม ยิ่งไม่ไหว้ใหญ่เลย

ผมมาสังเกตูก็ชักจะเห็นจริงด้วย เพราะเมื่อวันก่อนมีเด็กๆรุ่นน้องกลุ่มมาทัศนศึกษา แล้วแวะเข้ามาหาผม ปรากฏพอเจอหน้ากัน มีที่รู้จักไหว้อยู่ไม่ถึงครึ่ง นอกนั้นทำท่ายึกๆยักๆ บ้างก็ตีหน้าปูเลี่ยนๆจะไหว้ก็ไม่ไหว้ จะ "เชคแฮนด์" หรือ "ซาลาม" ก็ไม่ทำทั้งนั้นบางคนทำหัวหงึกๆเหมือนกิ้งก่า แปลกแท้ๆ (แต่ที่จะทำท่ามาคมั่นว่า "ฉันไม่ไหว้แก" ก็ไม่เห็นมี) ผมรู้สึกว่าเขาทำตัวไม่ถูกมากว่า คือรู้อยู่ว่าพบผู้ใหญ่ควรจะต้องทำอะไรสักอย่าง แต่ครั้นจะไหว้ก็เขิน เพราะเกิดมาไม่เคยทำ หรือพ่อแม่ครูอาจารย์ไม่เคยสั่งสอนให้ทำ หรือเพราะนึกว่าผมเด็กกว่าเลยไม่รู้จะทำยังไง ยืนหันรีหันขวาง เหล่ไปเหล่มา ในที่สุดผมเป็นพี่ก็เลยยกมือไหว้เสียเลยให้รู้แล้วรู้รอดไป

ความจริงการไหว้นั้นเป็นทั้ง "ศิลปะ" และ วัฒนธรรม" ของไทย ที่ควรจะรักษาสืบทอดกันไว้เป็นอย่างยิ่ง เป็นกิริยามารยาทไทยที่น่ารักเป็นเอกลักษณ์ที่ใครๆไม่ว่าคนไทยหรือต่างชาติเห็นแล้วก็ชื่นชม ผมค่อนข้างจะเข้าข้างตัวเองว่า ในบรรดาชาติต่างๆที่มีการไหว้นั้น คนไทยไหว้ได้งดงามที่สุด ทั้งยังได้พัฒนาการไหว้ให้เจริญขึ้นจนถึงระดับงามสมบูรณ์แบบ(CLASSIC) มีระบบระเบียบ ไม่ใช่สักแต่ว่ายกมือขึ้นมาประนมไว้ระหว่างหน้าอกแล้วก็แล้วกันไป การไหว้ให้งามนั้นต้องมี "เทคนิค" และ "ศิลปะ" เช่น ต้องกระพุ่มมือเล็กน้อย ไม่ใช่ทำมือแบนๆแป๋ๆ ต้องไม่กางข้อศอกต้องก้มศีรษะลงหามือ และค้อมตัวในจังหวะและความเร็วที่พอเหมาะ ไม่ใช่ยกมือขึ้นไปท่วมหัวเหมือนเปรต หรือรีบยกลงเหมือนลิง

การไหว้ของเรานั้นมีความหมายและมีระดับต่างๆกัน ตั้งแต่การไหว้ การกราบ และการถวายบังคม ต้องรู้จักเลือกใช้ให้เหมาะกับกาลเทศะ เฉพาะการไหว้ก็มีระบบระเบียบดีกว่า ใครจะไหว้ใคร ยกมือสูงแค่ไหนก้มหัวต่ำแค่ไหน ตามอาวุโสและฐานะของผู้ไหว้ ทั้งผู้ที่คนเขาไหว้ก็ต้องรู้จัก "รับไหว้" อีกด้วย (ไม่ใช่จะคอยแต่หวังให้คนอื่นเขาไหว้ตัวเองอย่างเดียว) ลักษณะของการไหว้ยังต่างออกไปตามวัตถุประสงค์ด้วย เช่น เพื่อทักทาย เพื่อแสดงความ

เคารพ เพื่อขอโทษ เพื่อขอบคุณ ฯลฯ (อย่างที่ สวช. เขาทำหนังโฆษณานั่นไงครับ)

การกราบนั้น เป็นการแสดงความเคารพอย่างสูง มีทั้งการนั่งกราบหมอบกราบ กราบพระ ฯลฯ ที่มีรายละเอียดต่างกันไป ส่วนการถวายบังคมนั้น เป็นการถวายความเคารพพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศ์ชั้นสูง เทพชั้นสูง หรือพระมหาเศวตฉัตร พระแท่นราชบัลลังก์ ฯลฯ ตามโบราณราชประเพณี ซึ่งผมคงไม่คาดหวังว่า คนที่แม้แต่ไหว้ก็ไม่เป็นจะถวายบังคมเป็นเพราะดูจะเป็นความฝันที่เลื่อนลอยเกินไป

ที่สำคัญก็คือการไหว้ การกราบของคนไทยแต่โบราณนั้น เราทำด้วยใจ และถือว่าเป็นสิ่งที่มีค่าสูงสุดที่บุคคลพึงจะมอบให้แก่กัน คนแต่ก่อนนั้นเขาไม่กราบทิ้งกราบขว้าง หรือไหว้พรวดๆ ส่งไปอย่างไร้จุดหมาย เราจึงเห็นว่าในการแต่งกายของคนไทยแต่ก่อนนั้น ถ้าเป็นงานพิธีการหน่อย จะมีผ้าคาด ผ้าพาด ผ้าห่ม ฯลฯ อยู่ผืนหนึ่งเสมอ ผ้านั้นเรียกว่า "ผ้ากราบ" สำหรับใช้ปูที่พื้นก่อนจะกราบบุคคลหรือสิ่งที่เราเคารพอย่างสูงเดี๋ยวนี้เวลาแต่งกายไทยๆ เรามักจะเอามาคาดมาพาดกัน เพื่อความสวยงามเก๋ไก๋ แต่ใช้ไม่เป็นเสียแล้ว

การที่เด็กเดี๋ยวนี้ไหว้ไม่ค่อยเป็นนั้น จะไปโทษว่าเขาไม่ได้รับการอบรมสั่งสอน กระด้างกระเดื่องแต่ฝ่ายเดียวก็ไม่ยุติธรรมนัก เพราะผู้ใหญ่แต่ก่อนนั้นส่วนใหญ่เราไหว้ได้ "ไม่เสียมือ" แต่เดี๋ยวนี้ผู้ใหญ่บางคนก็ทำตัวให้เด็กไหว้ไม่ลง ผมเองก็ยังเคยเจอ เจอทีไรนึกถึงคำของคุณปู่ทุกที เมื่อเราผิดหวังและไม่เข้าใจว่าผู้ใหญ่บางคนทำไมทำตัวอย่างนั้นคุณปู่บอกว่า

"ควายน่ะ เวลาแก่แล้วมันกลายเป็นคนได้หรือเปล่าลูก"

(อนุสาร อ.ส.ท. ปีที่ 35 ฉบับที่ 4 สิงหาคม 2537)

แบบทดสอบย่อยที่ 5

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านบทความเรื่อง ภัยจากขยะ แล้วตอบคำถามท้ายเรื่อง

การทิ้งขยะออกไปจากบ้านนั้นน่าจะเป็นเรื่องดี แต่ซี้ซั้วทิ้งก็เป็นเรื่องได้เหมือนกัน ข้อมูลจากมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ แจ้งว่าจากการสุ่มสำรวจขยะในบางเขตของกรุงเทพมหานคร เมื่อไม่นานมานี้ "ขยะมหาภัย" อยู่ถึงร้อยละ 0.29 จากปริมาณขยะทั้งหมด แลดูคร่าวๆเหมือนไม่เท่าไหร่ แต่ถ้าพิจารณาตัวเลขอีกกลุ่มแล้วจะหนาว เพราะวันหนึ่งๆนั้นเฉพาะกรุงเทพมหานคร ก็เก็บขยะได้กว่าห้าล้านกิโลกรัมแล้ว (เกือบห้าพันตัน) ต่อปี

อันตรายที่ว่านั้น ก็มีให้เลือกตามความมักง่ายอันได้แก่ ขยะประเภทไวไฟ เช่น สีน้ำมัน ขัดเงาไม้ น้ำยาขัดเงาน้ำมันเครื่อง น้ำมันเบรค เหล้า มีส่วนผสมของเบนซิน และเมธานอล ซึ่งมีไอระเหยออกมาทำให้เกิดอาการระคายเคืองของเยื่อบุต่างๆ กระวนกระวาย ชัก และอาจถึงตายได้หากได้รับในปริมาณสูง สารเมธานอลจะมีอันตรายต่อระบบประสาท ตับไต และหัวใจ และทำให้ผิวหนังอักเสบได้

ขยะประเภทกัดกร่อน เช่น น้ำยาขัดห้องน้ำ มีกรดและสารเคมีที่ระคายเคืองต่อผิวหนัง หากสัมผัสบ่อยๆ

ประเภทก่อให้เกิดโรค เช่น ใยบุเพดานกันความร้อน ซึ่งมีส่วนประกอบของเอสเบสตอส หากหายใจเข้าไป จะทำให้ปอดแข็ง หายใจไม่ออกและถึงแก่ความตาย

ประเภทสารพิษ ยาฆ่าแมลง สารเคมี ส่วนผสมหลอดฟลูออเรสเซนท์ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ สเปรย์ เครื่องสำอาง และยาฆ่าแมลง ยารักษาโรคที่เหลือใช้ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้มีอันตรายต่อเยื่อบุผิวหนัง ทางเดินหายใจ บางชนิดที่มีส่วนผสมเข้มข้นก็อาจทำให้ถึงขั้นเป็นลมหมดสติ

มีหลายคนที่เจ็บป่วยอย่างหาสาเหตุไม่ได้ พอเช็คไปมาจึงได้พบว่า สัมผัสกับสารพิษเหล่านี้ไปทีละน้อยๆ แล้วสะสมไว้โดยไม่ทันรู้เนื้อรู้ตัว

ตายแล้ว..เพียงทิ้งโดยไม่แยกขยะอันตรายออกจากขยะทั่วไป เราๆท่านๆก็อาจเป็นผู้ร้ายฆ่าคน หรือฆ่าตัวตายโดยประมาทได้จริงๆนะนี่

แต่จะว่าไปของอย่างนี้ ต้องร่วมมือกันด้วยทั้งหมด หากชาวบ้านแยกขยะแต่หน่วยงานที่รับผิดชอบยังไม่รวมกันปรับปรุงประสิทธิภาพการแยกกำจัดให้ถูกต้องตามสุขลักษณะ ตามที่

วางแผนกันไว้อันตรายแค่ไหน..ก็อันตรายต่อไปเรื่อยๆอย่างนั้นหรือ

(จากนิตยสารดิฉัน ฉบับที่ 454 ประจำวันที่ 31 มกราคม 2539 หน้า 18)

1. บทความนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

.....

.....

.....

2. ความเป็นมาของบทความนี้คือ

.....

.....

.....

3. ผู้เขียนแสดงความคิดเห็นไว้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

4. สรุปใจความสำคัญของบทความนี้คือ

.....

.....

.....

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

แผนการสอนการอ่านจับใจความสำคัญ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 2 **วิธีอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความ**

แผนการสอนที่ 6 **การฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความ**

เวลา 1 คาบเรียน 50 นาที

ความคิดรวบยอด

การอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความเป็นทักษะที่ควรฝึกฝนให้เกิดขึ้น เพื่อจะได้นำความคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความได้อย่างถูกต้อง

เนื้อหา

การอ่านเป็นเรื่องของทักษะ ผู้อ่านย่อมมีโอกาสนำความรู้ความคิดจากการอ่านมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้มาก และการที่ผู้อ่านจะสามารถจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความได้อย่างแท้จริงนั้น จะต้องฝึกฝนการอ่านอย่างสม่ำเสมอจึงจะเกิดทักษะ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นการรับรู้

1. ครูและนักเรียนสนทนาทบทวนถึงความรู้ที่มีมาจากแผนการสอนที่แล้ว
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนของแผนการสอนที่ 6
3. ให้นักเรียนผลัดกันบอกถึงประโยชน์ของการฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความ
4. ครูติดรูปโครงสร้างของบทความบนกระดาน แล้วบอกว่าเราจะฝึกจับใจความสำคัญโดยใช้แนวทางเดียวกับโครงสร้างของบทความ

ขั้นเกิดความคล่องตัว

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มๆละ 6 คน
2. ครูแจกบทความที่เตรียมไว้ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันจับใจความสำคัญตามวิธีที่เรียนมา (เอกสารหมายเลข1)
3. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยครูคอยแนะนำและให้การเสริมแรง

ขั้นเกิดความคงทน

ครูให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยในเนื้อหาที่เรียน สลับกับครูถามแล้วให้นักเรียนเป็นคนตอบ เมื่อนักเรียนตอบถูกครูจะให้การเสริมแรงทุกครั้ง

ขั้นนำไปใช้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 6
2. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจแบบฝึกที่ 6 เฉลย อภิปรายข้อผิด และบอกคะแนน
3. นักเรียนบันทึกผลการเรียนลงในแบบบันทึก

ขั้นประยุกต์ใช้

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อยที่ 6
2. ครูเฉลยคำตอบบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนสลับกันตรวจ ให้คะแนน
3. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อผิด
4. นักเรียนบันทึกผลการเรียนลงในแบบบันทึก

สื่อการเรียน

1. บทความ
2. แบบฝึกที่ 6
3. แบบทดสอบย่อยที่ 6

การประเมินผล

ประเมินการผ่านจุดประสงค์ด้วยการ

1. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
2. สังเกตจากการนำเสนอผลงานของนักเรียน
3. ประเมินจากการตรวจแบบฝึกที่ 6 และแบบทดสอบที่ 6

เอกสารหมายเลข 1

ผลงานสร้างสรรค์จาก..กระดาษสา

"กระดาษสา" เป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้มาจากต้นปอกระสาซึ่งเป็นไม้ยืนต้นที่ปลูกกันในป่าหรือตามชายน้ำกรรมวิธีการทำกระดาษสา ต้องผ่านขั้นตอนมากมาย กว่าจะมาเป็นกระดาษแผ่นบางๆ ที่มีความเหนียวไม่ฉีกขาดง่าย

คนไทยเรารู้จักกระดาษสามานานตั้งแต่บรรพบุรุษ หากแต่ยุคต่อมาคนได้พัฒนาคิดค้นกระดาษรูปแบบใหม่ๆขึ้นมา ทำให้ความนิยมในการใช้กระดาษสาในปัจจุบันลดน้อยถอยลงไปจนพาลทำให้ผู้ผลิตกระดาษสาต้องพับกิจการลงทั้งที่คุณประโยชน์ของกระดาษสานั้นมีมากมายในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะในหมู่บ้านทางภาคเหนือ นิยมใช้กระดาษสามาทำเป็นภาชนะบรรจุสิ่งของไปถวายวัด และยังใช้ในการตกแต่งสถานที่ เช่น ทำตุง ประดับในงานเทศกาลต่างๆ

เมื่อเล็งเห็นคุณค่าของกระดาษสา กองส่งเสริมหัตถกรรมไทย กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม จึงได้หันมาศึกษาและพัฒนาการผลิตกระดาษสากันอย่างจริงจัง จากนั้นก็เข้าไปตามหมู่บ้านให้ความช่วยเหลือชาวบ้านทั้งด้านความรู้ เงินลงทุน และการนำกระดาษสามาดัดแปลงประดิษฐ์สินค้าในรูปแบบต่างๆที่มีความสวยงาม ทั้งสีสันและความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ที่นิยมกันมากในขณะนี้ก็นำมาประดิษฐ์ดอกไม้ - ต้นไม้นานาชนิด นำมาห่อของขวัญ ทำกระดาษเขียนจดหมาย ทำโมบาย ต้นกระบองเพชร ภาพบาติด ตกแต่งบ้าน ทำว่าว ส.ค.ส. สมุด กรอบรูป ฯลฯ

ทุกๆปีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมจะจัดให้มีงาน "เสน่ห์กระดาษสา" ที่ศูนย์สรรพสินค้าริเวอร์ซิตี้ นำผลิตภัณฑ์ใหม่ๆที่สร้างสรรค์ขึ้นในแต่ละปีไปแสดงให้ประชาชนได้ชมและส่งเสริมให้มีการคิดค้นนำกระดาษสาไปใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด เพื่อเป็นการเผยแพร่ให้ประชาชนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างกว้างขวาง งานนี้จะเปิดโอกาสให้ผู้ผลิตสินค้ากระดาษสาพบปะกับผู้บริโภคโดยตรง

ถึงแม้ว่าผลิตภัณฑ์กระดาษสาจะมีความสวยงามและประณีตสักเพียงใด แต่การผลิตและการขายกระดาษสาก็ยังไม่เขยิบปริมาณขึ้นมาจนเป็นที่พอใจ เพราะการนำกระดาษสาไปใช้ประโยชน์ยังอยู่ในวงจำกัด ดังนั้นกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมจึงได้คิดมาตรการใหม่ในการเชิญชวนให้ผู้คนหันมานิยมใช้มากยิ่งขึ้น ด้วยการจัด "โครงการส่งเสริมพัฒนากระดาษสา" ในระหว่างปีศิลปหัตถกรรมไทย (2531- 2532) ที่ผ่านมาโดยได้รับการสนับสนุนเงินงบประมาณจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ซึ่งโครงการนี้ก็จะดำเนินการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์จากกระดาษสาให้มีความหลากหลายกว่าในปัจจุบันรวมทั้งสำรวจแหล่งวัตถุดิบคือ ต้นปอกระสา

ทั่วทุกภาคของประเทศและสุดท้ายก็จะประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้จักถึงคุณค่ากระดาษ และหันมาใช้ผลิตภัณฑ์จากกระดาษสาเพิ่มขึ้น

ถ้าหากคนไทยร่วมใจกันหันมาใช้กระดาษสา และช่วยกันคิดค้นนำกระดาษสาไปประดิษฐ์เป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆเชื่อแน่ว่าในอนาคตผลิตภัณฑ์จากกระดาษสาจะเป็นสินค้าออกที่มีชื่อเสียงของไทยอย่างแน่นอน

(จากนิตยสารหญิงไทย ฉบับ 451 ปีที่ 451 ปักษ์หลัง กรกฎาคม 2537)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

แบบฝึกที่ 6

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านบทความเรื่อง "บางสิ่งที่หายไปกับสายน้ำกับบางอย่างที่ไหลมากับสายน้ำ"แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1.ความเป็นมาของเรื่องนี้คืออะไร.....
.....
.....
.....

2.ประโยคใดคือใจความสำคัญของเรื่องนี้.....
.....
.....
.....

3.ผู้เขียนได้เสนอแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างไรบ้าง.....
.....
.....
.....

4.สรุปใจความสำคัญของบทความนี้คือ.....
.....
.....
.....

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

บางสิ่งที่หายไปกับสายน้ำกับบางอย่างที่ไหลมากับสายน้ำ

เป็นความทุกข์ระทมครั้งใหญ่ของผู้คนบนผืนแผ่นดินไทยที่ต้องจดจำจารึกกันไปอีกนาน กับภาวะน้ำท่วมครั้งรุนแรงที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์ของไทยด้วยพื้นที่น้ำท่วมครอบคลุมถึงกว่า 50 จังหวัด พื้นที่ทำกิน พื้นที่การเกษตร ถนนหนทาง ตัวเมือง จมอยู่ในน้ำกว้างขวางกว่าครึ่งของจังหวัดที่มีอยู่ทั่วประเทศ มีผู้คนเสียชีวิตแล้วกว่า 50 คน ประเมินมูลค่าความเสียหายหลายร้อยล้านบาท ซึ่งเป็นค่าความเสียหายที่ทางการประเมิน แต่ค่าความเสียหายนอกเหนือตัวเลขการประเมินที่มีมูลค่าเหลือคณานับ ในเรื่องของความรู้สึก วิถีที่สูญสิ้นทุกสิ่งที่สะสมมาชั่วชีวิต กับการที่ต้องต่อสู้กับโรคภัยไข้เจ็บและความอดอยากยากแค้นและความผิดเคืองหลังน้ำลด สิ่งเหล่านี้ต่างหากที่เป็นความสูญเสียเหนือมูลค่าใดๆ

แม้รัฐบาลและประชาชนคนร่วมชาติจะมิได้นิ่งนอนใจในการร่วมรวมน้ำใจระดมความช่วยเหลือด้วยงบฉุกเฉินราว 600 ล้านบาท ที่ทุ่มความช่วยเหลือลงไปในทันที กับเงินบริจาคจำนวนมากที่เพื่อนร่วมชาติรวมน้ำใจไหลหลั่งระดมลงไปช่วยในทันที

แต่ไม่ว่าความช่วยเหลือจะมีมามากมายเพียงใด ก็คงไม่อาจจะชดเชยสิ่งที่สูญหาย และถูกทำลายไปกับสายน้ำได้ หากหลับตานึกถึงภาพของบ้านอันอบอุ่นของครอบครัวที่อยู่ที่กินมาตลอด ห้องนั่งเล่นที่เคยรวมกันพร้อมหน้า ตู้หนังสือของพ่อ มุมสะสมของแม่ ของเล่น หนังสือเรียนของลูก กับทุกสิ่งทุกอย่างในบ้านที่คุ้นเคยมาชั่วชีวิต ต้องสูญสลายจมอยู่ใต้ผืนน้ำในเวลาชั่วข้ามคืน สายน้ำเชี่ยวช่างกัดกร่อน กัดเซาะชีวิตอันบอบบางอย่างน่าหวาดหวั่นยิ่งนัก

ธรรมชาติยังคงความยิ่งใหญ่เหนือมนุษย์เป็นนิรันดร์ ปริมาณน้ำฝนที่ตกมากมายกว่าทุกๆ ปีเป็นสาเหตุใหญ่ที่ใครก็มิอาจทัดทานได้ เหมือนจะเป็นการย้ำเตือนให้มนุษย์เรียนรู้บทเรียนแห่งการดำรงอยู่อย่างเข้าใจและรักษาวงวัฏแห่งธรรมชาติไว้ให้คงความสมดุลอยู่ตลอดไป

หากเราต้องประสบกับความสูญเสียอย่างใหญ่หลวง อย่างมิอาจหลีกเลี่ยงได้เช่นที่เป็นอยู่ ก็ควรที่จะใช้ความสูญเสียครั้งนี้นำมาชี้ชวนให้ผู้คนได้เห็นถึงพิษภัยของการทำลายคุณภาพแห่งธรรมชาติ การตัดไม้ทำลายป่า ทำให้ไม่มีเครื่องดูดซับรับน้ำเอาไว้ ซึ่งผลแห่งการทำลายป่าอาจไม่เกิดขึ้นในทันทีทันใด หากแต่จะเกิดขึ้นในวันใดวันหนึ่งข้างหน้าอย่างที่เห็นเช่นในครั้งนี้

จึงควรต้องหันกลับมาร่วมมือร่วมใจกันปลูกป่าเพื่อเป็นปราการแห่งความสมดุลของชีวิตเอาไว้ ซึ่งดูจะเป็นแนวความคิดที่สร้างสรรค์อันจะให้ผลยั่งยืนในวันข้างหน้า

แบบทดสอบย่อยที่ 6

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านบทความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามท้ายเรื่อง

ที่จริงคนเขามักจะสรุปเอาว่า เรื่องมวยเป็นเรื่องของผู้ชาย ผู้หญิงคงไม่น่าจะมาเกี่ยวข้อง ข้อสรุปดังกล่าวนั่นก็ถูกอยู่หรอก แต่ว่าไม่ถูกไปเสียทั้งหมดแล้วในยุคนี้ ทั้งนี้ก็เพราะทีวีมีการถ่ายทอดสดการชกมวยป้องกันแชมป์โลกกันบ่อยมากจนเกือบจะเป็นรายการประจำไปแล้ว เมื่อทีวีมีภาพการชกมวยยัดเยียดไปจนถึงห้องหับเช่นนี้ไม่ว่าผู้ชาย ผู้หญิง เด็ก ผู้ใหญ่ มีหรือจะหนีพ้นเรื่องมวยไปได้

และอีกประการหนึ่ง การป้องกันแชมเปี้ยนโลกของไทยบางคนก็น่าสนใจ น่าให้กำลังใจในฐานะคนไทยด้วยกัน แม้จะเป็นผู้หญิงก็ตาม

ในการถ่ายทอดสดการชกมวยป้องกันแชมเปี้ยนโลกครั้งล่าสุดของ แสน ส.เพลินจิต แชมป์โลกที่ดูจะมีฝีมือและลีลาการชกน่าชื่นชมและสมศักดิ์ศรีของแชมป์โลกมากที่สุดนั้นจะต้องยอมรับว่าวิธีการนำเสนอดีกว่ารายการอื่นๆ พิธีการกระชับไม่ยืดยาวเยิ่นเย้อไม่มีการเดินพาเหรดแจกสร้อยคอทองคำกันให้น่ารำคาญตาเหมือนทุกครั้ง อีกทั้งพิธีกรบนเวทีก็ทำได้กระชับ แถมยังพูดภาษาอังกฤษเมื่อเวลาเอ่ยชื่อนักมวยหรือเอ่ยชื่อกรรมการ ภาพที่ปรากฏหากทีมงานของนักมวยต่างชาติเขาบันทึกวีดีโอกลับไป หรือบางครั้งที่อาจถ่ายทอดผ่านดาวเทียมกลับไปยังประเทศของเขาก็จะดูดี ดูเป็นสากลเพราะเขาจะได้ฟังรู้เรื่องอีกด้วย นับว่าเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ชื่อประเทศได้อย่างดีทีเดียว

แต่ทุกคราวที่ดูการถ่ายทอดชกมวยป้องกันแชมป์โลกของนักมวยไทยกับต่างชาติที่ชกกันในเมืองไทย สิ่งที่น่ารำคาญที่สุดก็คือ พิธีกรผู้บรรยาย จะพูดมาก พูดไม่เข้าท่าเข้าทางและที่น่าอายก็คือแทนที่จะพากย์มวยกลับกลายเป็นคนเชียร์มวยไปเต็มตัวเขาเรียกว่าไม่ทำหน้าที่ให้ถูกต้อง

นอกจากนั้น คนพากย์มวยบางคนยังทำแปลกๆ ด้วยการเชียร์และยกย่องชื่นชมผู้จัดมวยอยู่ตลอดเวลา บ่อยครั้งยังเปิดช่องชวน ผู้จัดให้คุยแทรกเพื่อเจือในขณะที่มวยกำลังชกอย่างน่าเกลียด น่ารำคาญเป็นที่สุด บอกตรงๆพอเกิดบรรยากาศเช่นนี้เมื่อไร เราปิดเสียงดูแต่ภาพทันที

ดูแต่มวยชกกันได้บรรยากาศดีกว่าเปิดเสียงโทรทัศน์ฟังคนพากย์มวยที่ไม่รู้หน้าที่ของตนเอง แถมยังต้องฟังคำหวานๆอวดตัวของผู้จัดรายการมวยที่ขโมยเวลาดูมวยของเราเอามาประชาสัมพันธ์ตัวเองอย่างน่าเกลียด

ก็จึงขอใช้สิทธิ์ของสตรีที่ดูทีวีอยู่บ่อยๆ ฝากไปถึงคนจัดมวยป้องกันแชมป์โลกให้ช่วยกัน

ปรับปรุงการถ่ายทอดให้กระชับและน่าสนใจด้วย ประเภทประกาศเชิญนักมวยขึ้นเวที 17.00 น. แล้วมอบทองกันยืดยาว แนะนำตัวกันยืดยาว กว่ามวยจะได้ชกได้ประหมัดกันปาเข้าไปเกือบ 18.00 น. นั่นเลิกได้แล้ว น่าเบื่อเหลือเกิน

(จากนิตยสารสกุลไทย ปีที่ 42 ฉบับที่ 2155 ประจำวันอังคารที่ 6 กุมภาพันธ์ 2539 หน้า 83)

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X หน้าข้อความที่ถูกต้อง

1. จากความนำของบทความนี้ผู้เขียนต้องการกล่าวถึงเรื่องอะไร
   - ก. มวย เป็นเรื่องของผู้ชาย
   - ข. มวย เป็นเรื่องของผู้ชายและผู้หญิง
   - ค. การป้องกันแชมเปี้ยนโลกของนักมวยไทย
   - ง. การถ่ายทอดสดการชกมวยป้องกันแชมป์โลก
2. สิ่งใดที่ผู้เขียนเห็นว่าไม่เหมาะสมในการถ่ายทอดสดการชกมวยป้องกันแชมป์โลก
   - ก. มีการถ่ายทอดสดกันบ่อยเกินไป
   - ข. นักมวยมีฝีมือ และลีลาการชกไม่ค่อยประทับใจ
   - ค. พิธีการยืดยาด พิธีกรพูดมาก คนพากย์มวยไม่รู้หน้าที่ของตัวเอง
   - ง. คนพากย์มวยเชียร์และยกย่องผู้จัดมวย และพูดแทรกในขณะที่นักมวยกำลังชก
3. ผู้เขียนเสนอความคิดเห็นในฐานะใด
   - ก. คนดูทีวี
   - ข. คนไทยคนหนึ่ง
   - ค. ผู้หญิงที่ชอบดูมวย
   - ง. ผู้หญิงที่ดูทีวีอยู่บ่อยๆ
4. ผู้เขียนเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาเรื่องอย่างไร
   - ก. ให้ดูแบบอย่างการจัดของต่างชาติ
   - ข. ไม่ต้องมีการมอบทองและแนะนำตัวยืดยาว
   - ค. ให้คนจัดมวยปรับปรุงการถ่ายทอดให้กระชับและน่าสนใจ
   - ง. ให้พิธีกรพูดภาษาอังกฤษ เวลาเอ่ยชื่อนักมวยหรือกรรมการ

แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนที่ 2
เรื่อง วิธีอ่านจับใจความสำคัญของบทความ

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดคือความหมายของบทความ
   ก. ข้อเขียนที่เสนองานด้านวิชาการ
   ข. ข้อเขียนที่เขียนบรรยายความทั่วไป
   ค. ข้อเขียนที่เขียนลงในหนังสือพิมพ์และวารสารทั่วไป
   ง. ข้อเขียนที่เขียนขึ้นโดยมีข้อเท็จจริงและผู้เขียนแสดงความคิดเห็น
2. ข้อใดคือองค์ประกอบของบทความ
   ก. โครงเรื่อง
   ข. บทสนทนา
   ค. ฉันทลักษณ์
   ง. ข้อเท็จจริงของเรื่อง
3. จุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดของบทความคืออะไร
   ก. มุ่งแสดงความคิดเห็น
   ข. มุ่งแสดงความงามของภาษา
   ค. มุ่งแสดงถึงจินตนาการของผู้เขียน
   ง. มุ่งแสดงถึงความรู้ความสามารถของผู้เขียน
4. ผู้อ่านจะทราบรายละเอียดต่างๆ ได้จากส่วนใดของโครงสร้างของบทความ
   ก. บทสรุป
   ข. ความนำ
   ค. เนื้อเรื่อง
   ง. หัวเรื่อง

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

5. โครงสร้างของบทความส่วนใดที่จะช่วยดึงความสนใจของผู้อ่าน

ก. บทสรุป

ข. ความนำ

ค. เนื้อเรื่อง

ง. หัวเรื่อง

ให้อ่านบทความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 6 - 10

ในสายตาของมนุษย์ในยุคเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ ดูเหมือนว่าผู้คนส่วนใหญ่จะมองไม่เห็นถึงภยันตรายต่างๆที่เป็นผลจากเทคโนโลยีถ่องแท้ ความเชื่อที่ถูกครอบงำและปลูกฝังมาโดยตลอดทำให้สายตาของมนุษย์แห่งโลกวิทยาการมองข้ามวิถีแห่งธรรมชาติไป เพราะเขาต่างเชื่อมั่นว่าเทคโนโลยีจะสามารถแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งที่จากตัวของมันเองเป็นผู้กระทำ หรือจากสิ่งอื่นๆได้ในทุกครั้ง ที่น่าเศร้าก็คือความคิดเห็นและความเชื่อในทรรศนะที่ว่าทุกอย่างมีข้อดีข้อเสีย ผลเสียที่เกิดจากเทคโนโลยีเป็นผลเสียที่จำเป็นต้องเกิดขึ้นคุณจะยอมเอาแต่ข้อดีแต่ไม่ยอมเอาข้อเสียไม่ได้ คุณต้องดูว่าข้อดีกับข้อเสียอะไรมีมากกว่ากันถ้าเทคโนโลยีทำให้เกิดประโยชน์มาก เกิดโทษน้อยเทคโนโลยีก็ควรนำมาใช้

สกุล บุณยทัตะ

6. บทความนี้เป็นบทความประเภทใด

ก. บทความโต้แย้ง

ข. บทความบรรยาย

ค. บทความสัมภาษณ์

ง. บทความเชิงวิชาการ

7. ผู้เขียนบทความนี้ต้องการกล่าวถึงเรื่องอะไร

ก. ผลเสียของเทคโนโลยี

ข. ความเจริญของเทคโนโลยี

ค. สายตาของมนุษย์ยุคเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์

ง. ความคิดเห็นและความเชื่อของคนยุคเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์

8. มนุษย์ในยุคเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ มีความเชื่ออย่างไร
   ก. เชื่อว่าเทคโนโลยีไม่มีภยันตรายใดๆ
   ข. เชื่อว่าเทคโนโลยีมีทั้งผลดีและผลเสีย
   ค. เชื่อว่าเทคโนโลยีสามารถแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นบนโลกได้
   ง. เชื่อว่าเทคโนโลยีมีประโยชน์มาก มีโทษน้อย ควรนำมาใช้
9. ข้อใดคือประเด็นสำคัญของบทความนี้
   ก. เทคโนโลยีมีทั้งคุณและโทษ
   ข. เทคโนโลยีสามารถแก้ปัญหาต่างๆได้
   ค. ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์
   ง. คนส่วนใหญ่มองไม่เห็นอันตรายต่างๆที่เป็นผลมาจากเทคโนโลยี
10. ผู้เขียนบทความมีความคิดเห็นอย่างไรต่อเรื่องนี้
   ก. ไม่ควรนำเทคโนโลยีมาใช้
   ข. ปัจจุบันเทคโนโลยีเป็นสิ่งจำเป็น
   ค. เชื่อมั่นว่าเทคโนโลยีสามารถแก้ปัญหาต่างๆได้
   ง. คนในยุคเทคโนโลยีมักมองข้ามวิถีแห่งธรรมชาติไป

ให้อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 11 - 14

อากาศ ซึ่งเป็นสิ่งที่มองไม่เห็นสัมผัสไม่ได้ แต่กลับกลายเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์และสรรพสิ่งที่มีชีวิตทั้งหลายในโลกนี้ และสำคัญกว่าสิ่งสัมผัสได้อื่นๆ ที่เราจะต้องใช้ทุกวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยสี่ ของมนุษย์ คือ อาหาร ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย ดังนั้นเมื่อขาดอากาศหรือมีแต่อากาศเป็นพิษร่างกายมนุษย์จึงทนไม่ได้ และเป็นผลให้เกิดการเสื่อมสุขภาพและเสียชีวิต เมื่อมีการรณรงค์ที่จะกำจัดสิ่งที่เป็นมลพิษออกไปจากโลก สิ่งที่น่าจะกำจัดเป็นสิ่งแรกจึงควรเป็นมลพิษทางอากาศ

สิ่งที่น่าสังวรณ์ต่อไปก็คือ กรุงเทพฯ และเมืองใหญ่ของไทยเริ่มจะมีผู้ป่วยจากอากาศเป็นพิษ ซึ่งเกิดเป็นมะเร็งที่ทางเดินหายใจ อันเป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นรีบด่วนที่ทุกคนควรจะได้มีส่วนร่วมแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ และรัฐควรให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เป็นพิเศษ ทุกคนควรมีส่วนช่วยกันรณรงค์ร่วมมือกันกำจัดมลพิษในอากาศเพื่อความ " อยู่รอด " และ"อยู่ดี"

ไพโรจน์ เกษแม่นกิจ

11. มลพิษในข้อใดที่ควรกำจัดออกไปจากโลกเป็นสิ่งแรก
    ก. มลพิษทางน้ำ
    ข. มลพิษทางอากาศ
    ค. มลพิษทางอาหาร
    ง. มลพิษทางสิ่งแวดล้อม
12. สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นรีบด่วนที่ต้องแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศคือข้อใด
    ก. มีผู้ป่วยจากอากาศเป็นพิษ
    ข. มีฝุ่นละอองและควันพิษอยู่ในอากาศมาก
    ค. มีผู้เสียชีวิตจากมลพิษทางอากาศจำนวนมาก
    ง. ถูกทุกข้อ
13. ผู้เขียนบทความนี้ต้องการเน้นถึงหน้าที่ของใครในการแก้ไขปัญหานี้
    ก. รัฐบาล
    ข. สื่อมวลชน
    ค. ประชาชนทุกคน
    ง. ข้าราชการทุกคน
14. บทความนี้เน้นความสำคัญในข้อใด
    ก. ทุกคนควรมีส่วนช่วยกันกำจัดมลพิษทางอากาศ
    ข. รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับปัญหามลพิษทางอากาศ
    ค. มลพิษทางอากาศทำให้เสียสุขภาพและเสียชีวิต
    ง. สิ่งแรกที่ควรกำจัดออกไปจากโลกคือมลพิษทางอากาศ

.ให้อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 15 -20

สมัยก่อนเรากินข้าวด้วยมือ ไม่ได้ใช้ช้อนส้อมเหมือนปัจจุบัน เวลาจะกินเราเอามือลงชุบน้ำให้เปียกเสียก่อนเป็นการล้างมือและเม็ดข้าวสุกจะได้ไม่ติดมือนุงนังด้วย แล้วจึงเปิบข้าว "เปิบ" แปลว่า เอาข้าวเข้าปาก "ชุบมือเปิบ" แปลตามตัวว่า ล้างมือกินข้าว แต่ตามความหมายแล้วหมายถึง การรู้มาก ฉวยโอกาส คือตอนทำครัวหรือทำอาหารตามปกติช่วยกันทำ เช่น ติดไฟ ขูดมะพร้าว ตำน้ำพริก เตรียมสำรับ ฯลฯ ถ้าใครไม่ช่วยทำแต่พอถึงเวลากินก็เข้ามากิน เป็นการเอาเปรียบเช่นนี้เรียกกันว่า " ชุบมือเปิบ " คำว่า " ชุบมือเปิบ " เลยกลายมาเป็นสำนวนว่าคนที่ถือโกาสเข้าฉวยเอางานที่เขาทำสำเร็จมาด้วยความยากลำบากแล้วนั้น มาเป็นประโยชน์แก่ตัวโดยตนเองไม่ได้ทำอะไรมาก่อนเลย

(กาญจนา นาคพันธุ์)

15. " ชุบมือเปิบ " แปลตามตัวอักษรว่าอย่างไร
    ก. ชุบมือกินข้าว
    ข. ล้างมือกินข้าว
    ค. เอาข้าวเข้าปาก
    ง. คนที่ฉวยโอกาส
16. ทำไมเราต้องชุบมือให้เปียกก่อนกินข้าว
    ก. เป็นมารยาทในการรับประทานอาหาร
    ข. เป็นธรรมเนียมที่ถือปฏิบัติกันมานานแล้ว
    ค. เป็นการล้างมือและไม่ให้ข้าวติดมือ
    ง. เป็นข้อตกลงในการรับประทานอาหาร
17. ข้อใดเป็นลักษณะนิสัยของคนชุบมือเปิบ
    ก. เอาแต่ใจตัวเอง
    ข. เห็นแก่ตัว
    ค. ขี้เกียจ
    ง. ดื้อรั้น
18. สำนวน ชุบมือเปิบ หมายความว่าอย่างไร
    ก. รู้มาก
    ข. รักความสบาย
    ค. ฉวยโอกาส
    ง. กลัวความลำบาก
19. คนที่มีนิสัยชุบมือเปิบจะได้รับผลเสียอย่างไร
    ก. ทำงานไม่เป็น
    ข. เสียเปรียบคนอื่น
    ค. ไม่มีใครอยากคบด้วย
    ง. ทำให้มีนิสัยเกียจคร้าน

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

20. ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายอย่างไรในการเขียนเรื่องนี้

ก. สั่งสอน

ข. ตำหนิ

ค. โต้แย้ง

ง. เปรียบเทียบ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

เฉลยแบบฝึกและแบบทดสอบ
หน่วยการเรียนที่ 2

แบบทดสอบย่อยที่ 4

ก.

1. บทความ คือ งานเขียนที่มุ่งเสนอความคิดเห็นหรือความรู้ในเรื่องที่คนกำลังสนใจกันอยู่ตามทรรศนะหรือความรู้สึกของผู้เขียน
2. ลักษณะเฉพาะของบทความคือ
    1. เป็นเรื่องที่ผู้อ่านส่วนมากกำลังสนใจอยู่ในขณะนั้น
    2. เป็นวรรณกรรมที่เขียนจากเรื่องจริง หรือเรื่องที่มีหลักฐานเชื่อถือได้
    3. มีทรรศนะ ข้อคิดเห็น ข้อวินิจฉัยของผู้ขียนแทรกอยู่ด้วย
    4. มีวิธีเขียนชวนอ่าน ชวนให้คิด สามารถชักจูงผู้อ่านให้เห็นคล้อยตามได้
3. ส่วนประกอบที่สำคัญของบทความ ได้แก่ หัวเรื่อง ความนำ เนื้อเรื่อง สรุป

ข.

4. คำว่า " เป็น " หมายความดังนี้ 1. ถ้าเป็นคำกริยา หมายถึงความมี ความเป็นความเกี่ยวข้องกัน 2. ถ้าเป็นคำวิเศษณ์หรือคำคุณศัพท์ หมายถึง ยังมีชีวิตอยู่ และหมายถึง ประหนึ่ง
5. ใจความสำคัญของเรื่องคือ ภาษาเป็นเรื่องของการเลียนแบบและการเรียนรู้

แบบทดสอบย่อยที่ 5

1. บทความนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอันตรายที่เกิดจากการทิ้งขยะ
2. ความเป็นมาของบทความนี้คือ ข้อมูลจากมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ
3. ความคิดเห็นของผู้เขียน คือ ต้องร่วมมือกันทั้งประชาชนและหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแยกและกำจัดขยะ
4. ใจความสำคัญของบทความนี้คือ ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันในการกำจัดขยะ

แบบฝึกที่ 6

1. ความเป็นมาของเรื่องคือ เหตุการณ์น้ำท่วมที่ผ่านมา
2. ประโยคใจความสำคัญของเรื่องนี้ คือ หากเราต้องประสบกับความสูญเสียอย่างใหญ่หลวงอย่างมิอาจหลีกเลี่ยงได้เช่นที่เป็นอยู่ ก็ควรที่จะใช้ความสูญเสียครั้งนี้นำมาชี้ชวนให้ผู้คนได้เห็นถึงพิษภัยของการทำลายดุลยภาพแห่งธรรมชาติ
3. ผู้เขียนได้เสนอแนวทางในการแก้ปัญหาดังนี้ ควรร่วมมือกันปลูกป่าเพื่อรักษาสมดุลแห่งธรรมชาติไว้
4. สรุปใจความสำคัญของบทความนี้คือ เพื่อเป็นการป้องกันความเสียหายที่เกิดจากภาวะน้ำท่วม ควรร่วมมือร่วมใจกันปลูกป่าเพื่อรักษาสมดุลแห่งธรรมชาติไว้

แบบทดสอบย่อยที่ 6

1. ค. 2. ข. 3. ง. 4. ข.

แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนที่ 2

1.	ง.	2.	ง.	3.	ก.	4.	ค.	5.	ข
6.	ก.	7.	ง.	8.	ค.	9.	ง.	10.	ง.
11.	ข.	12.	ก.	13.	ค.	14.	ก.	15.	ข.
16.	ค.	17.	ข.	18.	ข.	19.	ก.	20.	ก.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

แผนการสอนซ่อมเสริม หน่วยที่ 2

วิธีอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความ เวลา 1 คาบเรียน

ความคิดรวบยอด

วิธีการอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความ ผู้อ่านควรจะอ่านชื่อเรื่อง ความนำ เนื้อเรื่อง บทส่งท้าย แล้วสรุปเป็นพูดของตนเอง และควรจะฝึกฝนการอ่านอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดทักษะจึงจะได้ประโยชน์จากการอ่านบทความนั้นอย่างแท้จริง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายและลักษณะเฉพาะของบทความได้
2. นักเรียนสามารถบอกวิธีจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความได้
3. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความได้

เนื้อหา

บทความคืองานเขียนที่เขียนขึ้นโดยมีข้อเท็จจริง และผู้เขียนเสนอความคิดเห็นบทความมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากความเรียงเช่น มีสาระ ทรรศนะของผู้เขียนและมีวิธีเขียนที่ชวนอ่านชวนให้คิด ในกาอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความผู้อ่านควรจะอ่าน ชื่อเรื่อง ความนำ บทส่งท้าย แล้วจึงสรุปเป็นคำพูดของตนเอง

นอกจากนี้ ผู้อ่านควรจะฝึกฝนการอ่านอย่างสม่ำเสมอให้เกิดทักษะ และสามารถนำความรู้ความคิดจากการอ่านบทความไปใช้ประโยชน์ได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นการรับรู้

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงผลการสอบที่ผ่านมา
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการสอนซ่อมเสริมหน่วยที่ 2
3. ครูและนักเรียนผลัดกันซักถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน

ขั้นเกิดการคล่องตัว

1. ครูนำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบย่อยข้อที่นักเรียนส่วนมากทำผิดมาให้นักเรียนทำ
2. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจคำตอบ เฉลยและอภิปรายบนกระดานดำ

ขั้นเกิดความคงทน

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่เรียนอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นนำไปใช้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดซ่อมเสริมที่ 2
2. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจแบบฝึกหัด เฉลยและอภิปรายข้อผิด

ขั้นประยุกต์ใช้

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบ โดยใช้ข้อสอบคู่ขนานกับแบบทดสอบหน่วยที่ 2
2. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจแบบทดสอบย่อย เฉลยบอกคะแนน แล้วเปรียบเทียบคะแนนที่ได้ทั้ง 2 ครั้ง

สื่อการเรียน

1. แบบฝึกซ่อมเสริมที่ 2
2. แบบทดสอบหน่วยที่ 2 (คู่ขนาน)

การประเมินผล

1. ประเมินการผ่านจุดประสงค์ด้วยการสังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
2. ประเมินผลจากการทำแบบฝึก และแบบทดสอบย่อย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

แบบฝึกซ่อมเสริมที่ 2

เรื่อง วิธีอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความ

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านบทความเรื่อง "การนอนเป็นสิ่งจำเป็น" แล้วตอบคำถามท้ายเรื่อง

การนอนเป็นสิ่งจำเป็น

พูดเรื่องนอนรึนี่ เฮ้อ! กำลังง่วงอยู่เชียว เปิดหนังสือเรียนทีไร เป็นรู้สึกง่วงทุกทีเลย นั่นสิทำไมคนเราถึงต้องนอนด้วยล่ะ วันหนึ่งมีเพียง 24 ชั่วโมงเป็นเวลานอนเสียตั้ง 1 ใน 3 ทำให้เหลือเวลาเล่นน้อยไป แต่การนอนก็คงจะสำคัญอยู่หรอกสำหรับพวกเราที่อยู่ในวัย "กำลังกินกำลังนอน" ตามที่ผู้ใหญ่ท่านเรียก รู้สึกว่าคุณปู่คุณย่าท่านนอนนิดเดียวเท่านั้น ท่านตื่นแต่เช้ามืดทั้งที่ไม่ต้องรีบตื่นเพื่อไปโรงเรียนอย่างพวกเรา คุณปู่บอกว่าคนแก่นอนน้อย แต่ก็รู้สึกว่านอนพอแล้ว ส่วนน้องที่เพิ่งเกิดก็เอาแต่นอนหลับอยู่อยู่เรื่อยตื่นขึ้นมาก็จะกินนมหรือร้องไห้ทำได้แค่นั้น ดูเหมือนว่าน้องใช้เวลา 2ใน 3 ของวันทีเดียว คิดดูนะถ้าคนเรานอนวันละ 8 ชั่วโมง คนที่อายุ 60 ปี ก็เท่ากับว่าได้นอนมาราว 20 ปี

เสียดายเวลาจริง ๆ เอาไปนอนเสียตั้งนาน แต่เมื่อธรรมชาติสร้างสรรค์มาอย่างนี้ธรรมชาติก็คงมีเหตุผลและความจำเป็นให้คนเราต้องนอนทุกวัน นักวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นพวกช่างสงสัยในเรื่องราวของธรรมชาติพยายามหาคำตอบเรื่องนี้อีกเช่นเคย

ไม่นานมานี้นักวิจัยพบว่า บางทีคำตอบปัญหาที่ว่า ทำไมคนจึงต้องนอน คือ ร่างกายต้องการเวลาพักผ่อนซ่อมแซมและเสริมสร้างตัวเอง ดูเหมือนว่าการนอนเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้ระบบภูมิคุ้มกันทำงานอย่างมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ การที่เรากินอาหาร ออกกำลังกาย กินยาบำรุงร้อยแปดขนาน จะไม่มีประโยชน์อันใดเลยหากไม่ได้นอนหลับ ร่างกายที่ปราศจากการนอนหลับจะขาดภูมิคุ้มกันเหมือนรถยนต์ขาดน้ำมัน ต้นไม้ขาดแสงแดด ผลที่สุดก็ต้องหยุดนิ่ง หมายความว่าเราถึงแก่ความตาย

นักวิทยาศาสตร์ ได้ทดลองกับหนู บังคับให้หนูที่แข็งแรงดีตื่นอยู่ตลอดเวลา เจ้าหนู ที่ไม่ได้หลับได้นอนเลยนี้ในไม่ช้าก็ตาย เมื่อเอาเลือดไปตรวจ พบว่าหนูตายเพราะมีเชื้อโรคในเลือดมากเกินไป ในตัวหนูที่อดนอนหลายวันระบบภูมิคุ้มกันเสียไป เชื้อโรคไม่มีอะไรควบคุมจึงสามารถขยายพันธุ์แพร่กระจายและออกอาละวาดได้สะดวก นอกจากนั้นยังพบว่าการนอนน้อยเกินไปก็ไม่ดี เพราะทำให้ประสิทธิภาพการทำงานของระบบภูมิคุ้มกันลดลงได้มาก

การนอนหลับจึงเป็นเวลาที่ระบบป้องกันภัยของร่างกายเสริมสร้างสมรรถภาพและทำงานแข็งขัน ระงับการแพร่ของเชื้อโรค เยียวยาบาดแผล ซ่อมแซมรอยฉีกขาดเล็ก ๆ น้อย ๆ ในกล้ามเนื้อ ทำลายมะเร็งที่กำลังเริ่มเป็น ดังนั้นการนอนหลับเต็มอิ่มตอนกลางคืนอาจเป็นสิ่งสำคัญที่สุดสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้คนเรามีสุขภาพดีอายุยืนนาน

1. บทความนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร.....

.....

2. ประโยคใจความสำคัญของเรื่องนี้คืออะไร.....

.....

3. ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายอย่างไรในการเขียนเรื่องนี้.....

.....

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

แบบทดสอบคู่ขนานประจำหน่วยการเรียนที่ 2
เรื่อง วิธีอ่านจับใจความสำคัญของบทความ

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดคือความหมายของบทความ
   ก. ข้อเขียนที่เขียนบรรยายความทั่วไป
   ข. ข้อเขียนที่เสนองานด้านวิชาการ
   ค. ข้อเขียนที่เขียนลงในหนังสือพิมพ์และวารสารทั่วไป
   ง. ข้อเขียนที่เขียนขึ้นโดยมีข้อเท็จจริงและผู้เขียนแสดงความคิดเห็น
2. ข้อใดคือองค์ประกอบของบทความ
   ก. โครงเรื่อง
   ข. บทสนทนา
   ค. ฉันทลักษณ์
   ง. ข้อเท็จจริงของเรื่อง
3. จุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดของบทความคืออะไร
   ก. มุ่งแสดงความคิดเห็น
   ข. มุ่งแสดงความงามของภาษา
   ค. มุ่งแสดงถึงจินตนาการของผู้เขียน
   ง. มุ่งแสดงถึงความรู้ความสามารถของผู้เขียน
4. ผู้อ่านจะทราบรายละเอียดต่างๆ ได้จากส่วนใดของโครงสร้างของบทความ
   ก. บทสรุป
   ข. ความนำ
   ค. เนื้อเรื่อง
   ง. หัวเรื่อง

5. โครงสร้างของบทความส่วนใดที่จะช่วยดึงความสนใจของผู้อ่าน

ก. บทสรุป

ข. ความนำ

ค. เนื้อเรื่อง

ง. หัวเรื่อง

ให้อ่านบทความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 6 - 10

ในสายตาของมนุษย์ในยุคเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ ดูเหมือนว่าผู้คนส่วนใหญ่จะมองไม่เห็นถึงภยันตรายต่างๆที่เป็นผลจากเทคโนโลยีล่องแท้ ความเชื่อที่ถูกครอบงำและปลูกฝังมาโดยตลอดทำให้สายตาของมนุษย์แห่งโลกวิทยาการมองข้ามวิถีแห่งธรรมชาติไป เพราะเขาต่างเชื่อมั่นว่าเทคโนโลยีจะสามารถแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งที่จากตัวของมันเองเป็นผู้กระทำ หรือจากสิ่งอื่นๆได้ในทุกครั้ง ที่น่าเศร้าก็คือความคิดเห็นและความเชื่อในทรรศนะที่ว่าทุกอย่างมีข้อดีข้อเสีย ผลเสียที่เกิดจากเทคโนโลยีเป็นผลเสียที่จำเป็นต้องเกิดขึ้นคุณจะยอมเอาแต่ข้อดีแต่ไม่ยอมเอาข้อเสียไม่ได้ คุณต้องดูว่าข้อดีกับข้อเสียอะไรมีมากกว่ากันถ้าเทคโนโลยีทำให้เกิดประโยชน์มาก เกิดโทษน้อยเทคโนโลยีก็ควรนำมาใช้

สกุล บุณยทัตะ

6. บทความนี้เป็นบทความประเภทใด

ก. บทความบรรยาย

ข. บทความสัมภาษณ์

ค. บทความโต้แย้ง

ง. บทความเชิงวิชาการ

7. ผู้เขียนบทความนี้ต้องการกล่าวถึงเรื่องอะไร

ก. ผลเสียของเทคโนโลยี

ข. ความเจริญของเทคโนโลยี

ค. สายตาของมนุษย์ยุคเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์

ง. ความคิดเห็นและความเชื่อของคนยุคเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์

8. มนุษย์ในยุคเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ มีความเชื่ออย่างไร

ก. เชื่อว่าเทคโนโลยีไม่มีภยันตรายใดๆ

ข. เชื่อว่าเทคโนโลยีมีทั้งผลดีและผลเสีย

ค. เชื่อว่าเทคโนโลยีสามารถแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นบนโลกได้

ง. เชื่อว่าเทคโนโลยีมีประโยชน์มาก มีโทษน้อย ควรนำมาใช้

9. ข้อใดคือประเด็นสำคัญของบทความนี้

ก. เทคโนโลยีมีทั้งคุณและโทษ

ข. เทคโนโลยีสามารถแก้ปัญหาต่างๆได้

ค. ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์

ง. คนส่วนใหญ่มองไม่เห็นอันตรายต่างๆที่เป็นผลมาจากเทคโนโลยี

10. ผู้เขียนบทความมีความคิดเห็นอย่างไรต่อเรื่องนี้

ก. ไม่ควรนำเทคโนโลยีมาใช้

ข. ปัจจุบันเทคโนโลยีเป็นสิ่งจำเป็น

ค. เชื่อมั่นว่าเทคโนโลยีสามารถแก้ปัญหาต่างๆได้

ง. คนในยุคเทคโนโลยีมักมองข้ามวิถีแห่งธรรมชาติไป

ให้อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 11 - 14

อากาศ ซึ่งเป็นสิ่งที่มองไม่เห็นสัมผัสไม่ได้ แต่กลับกลายเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์และสรรพสิ่งที่มีชีวิตทั้งหลายในโลกนี้ และสำคัญกว่าสิ่งสัมผัสได้อื่นๆ ที่เราจะต้องใช้ทุกวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยสี่ ของมนุษย์ คือ อาหาร ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย ดังนั้นเมื่อขาดอากาศหรือมีแต่อากาศเป็นพิษร่างกายมนุษย์จึงทนไม่ได้ และเป็นผลให้เกิดการเสื่อมสุขภาพและเสียชีวิต เมื่อมีการรณรงค์ที่จะกำจัดสิ่งที่เป็นมลพิษออกไปจากโลก สิ่งที่น่าจะกำจัดเป็นสิ่งแรกจึงควรเป็นมลพิษทางอากาศ

สิ่งที่น่าสังวรณ์ต่อไปก็คือ กรุงเทพฯ และเมืองใหญ่ของไทยเริ่มจะมีผู้ป่วยจากอากาศเป็นพิษ ซึ่งเกิดเป็นมะเร็งที่ทางเดินหายใจ อันเป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นรีบด่วนที่ทุกคนควรจะได้มีส่วนร่วมแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ และรัฐควรให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เป็นพิเศษ ทุกคนควรมีส่วนช่วยกันรณรงค์ร่วมมือกันกำจัดมลพิษในอากาศเพื่อความ " อยู่รอด " และ"อยู่ดี"

ไพโรจน์ เกษแม่นกิจ

11. มลพิษในข้อใดที่ควรกำจัดออกไปจากโลกเป็นสิ่งแรก

ก. มลพิษทางน้ำ

ข. มลพิษทางอากาศ

ค. มลพิษทางอาหาร

ง. มลพิษทางสิ่งแวดล้อม

12. สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นรีบด่วนที่ต้องแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศคือข้อใด
    ก. มีผู้ป่วยจากอากาศเป็นพิษ
    ข. มีฝุ่นละอองและควันพิษอยู่ในอากาศมาก
    ค. มีผู้เสียชีวิตจากมลพิษทางอากาศจำนวนมาก
    ง. ถูกทุกข้อ
13. ผู้เขียนบทความนี้ต้องการเน้นถึงหน้าที่ของใครในการแก้ไขปัญหานี้
    ก. รัฐบาล
    ข. สื่อมวลชน
    ค. ประชาชนทุกคน
    ง. ข้าราชการทุกคน
14. บทความนี้เน้นความสำคัญในข้อใด
    ก. ทุกคนควรมีส่วนช่วยกันกำจัดมลพิษทางอากาศ
    ข. รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับปัญหามลพิษทางอากาศ
    ค. มลพิษทางอากาศทำให้เสียสุขภาพและเสียชีวิต
    ง. สิ่งแรกที่ควรกำจัดออกไปจากโลกคือมลพิษทางอากาศ

.ให้อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 15 -20

สมัยก่อนเรากินข้าวด้วยมือ ไม่ได้ใช้ช้อนส้อมเหมือนปัจจุบัน เวลาจะกินเราเอามือลงชุบน้ำให้เปียกเสียก่อนเป็นการล้างมือและเม็ดข้าวสุกจะได้ไม่ติดมือนุงนังด้วย แล้วจึงเปิบข้าว “เปิบ” แปลว่า เอาข้าวเข้าปาก “ชุบมือเปิบ” แปลตามตัวว่า ล้างมือกินข้าว แต่ตามความหมายแล้วหมายถึง การรู้มาก ฉวยโอกาส คือตอนทำครัวหรือทำอาหารตามปกติช่วยกันทำ เช่น ติดไฟ ขูดมะพร้าว ตำน้ำพริก เตรียมสำรับ ฯลฯ ถ้าใครไม่ช่วยทำแต่พอถึงเวลากินก็เข้ามากิน เป็นการเอาเปรียบเช่นนี้เรียกกันว่า “ ชุบมือเปิบ “ คำว่า “ ชุบมือเปิบ “ เลยกลายมาเป็นสำนวนว่าคนที่ถือโกาสเข้าฉวยเอางานที่เขาทำสำเร็จมาด้วยความยากลำบากแล้วนั้น มาเป็นประโยชน์แก่ตัวโดยตนเองไม่ได้ทำอะไรมาก่อนเลย

(กาญจนา นาคพันธุ์)

15. “ ชุบมือเปิบ “ แปลตามตัวอักษรว่าอย่างไร
    ก. ชุบมือกินข้าว
    ข. ล้างมือกินข้าว
    ค. เอาข้าวเข้าปาก
    ง. คนที่ฉวยโอกาส

16. ทำไมเราต้องชุบมือให้เปียกก่อนกินข้าว
    ก. เป็นมารยาทในการรับประทานอาหาร
    ข. เป็นธรรมเนียมที่ถือปฏิบัติกันมานานแล้ว
    ค. เป็นการล้างมือและไม่ให้ข้าวติดมือ
    ง. เป็นข้อตกลงในการรับประทานอาหาร
17. ข้อใดเป็นลักษณะนิสัยของคนชุบมือเปิบ
    ก. เอาแต่ใจตัวเอง
    ข. เห็นแก่ตัว
    ค. ขี้เกียจ
    ง. ดื้อรั้น
18. สำนวน ชุบมือเปิบ หมายความว่าอย่างไร
    ก. รู้มาก
    ข. รักความสบาย
    ค. ฉวยโอกาส
    ง. กลัวความลำบาก
19. คนที่มีนิสัยชุบมือเปิบจะได้รับผลเสียอย่างไร
    ก. ทำงานไม่เป็น
    ข. เสียเปรียบคนอื่น
    ค. ไม่มีใครอยากคบด้วย
    ง. ทำให้มีนิสัยเกียจคร้าน
20. ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายอย่างไรในการเขียนเรื่องนี้
    ก. สั่งสอน
    ข. ตำหนิ
    ค. โต้แย้ง
    ง. เปรียบเทียบ

เอกสารฝึกหัด หน่วยที่ 2

วิธีอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทความ

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านบทความแล้วตอบคำถามต่อไปนี้

ได้มีโอกาสอ่านข่าวว่ากระดาษแพงขึ้นในรอบปีที่ผ่านมา ทำให้เกิดความกังวลถึงราคาหนังสือหนังหาจะขยับตัวแพงขึ้นเป็นลำดับ ตัวอย่างวารสารเล่มเล็กๆ อย่างต่วยตูน ซึ่งใช้กระดาษธรรมดาๆ ตีพิมพ์ ได้ประกาศขึ้นราคาไปเรียบร้อยแล้ว จากราคาเดิมเดิมเพียงยี่สิบห้าบาท ตอนนี้ขายถึงสามสิบห้าบาท

เมื่อมามองดูราคาหนังสือพิมพ์รายวัน ตอนนี้ก็เริ่มขยับราคากันหลายฉบับแล้ว จากฉบับละห้าบาทถ้วน เป็นเจ็ดบาทขาดตัว ส่วนหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษเพิ่มจากฉบับละสิบสองบาท เป็นราคาสิบห้าบาท นัยว่าทอนสตางค์ง่ายขึ้น ดูจากตัวเลขข้างต้น ราคาหนังสือขึ้นไปแล้วประมาณเกือบสี่สิบเปอร์เซ็นต์ ทำให้ปริมาณการขายต้องลดลงอย่างแน่นอน

ทั้งนี้เป็นเพราะว่า คนอ่านเดิมไม่อยากซื้อ และคนอ่านใหม่ก็เลยชะงักไปไม่ซื้อเหมือนกัน เป็นเพราะว่าค่าของเงินในกระเป๋าเมื่อเทียบกับราคาหนังสือแล้ว เงินจะเล็กลงอย่างเห็นได้ชัดเจน ที่น่าเป็นห่วงก็คือ บรรดาหนอนหนังสือทั้งหลายที่ต้องเจียดรายจ่ายประจำเดือนมาซื้อหนังสืออ่าน เพื่อความมัน หรือความเคยชินต่อหนังสือก็ตามที จะลดจำนวนไปเป็นลำดับ

หากมองภาพรวมตอนนี้ ขณะนี้รายได้ต่างๆ ยังไม่ขยับตามขึ้นไปละก็ ที่แน่ๆ ก็คือ หนังสือจะขายได้น้อยลงนักอ่านบางกลุ่มจะเลี่ยงไปใช้วิธีเช่าหนังสือรายวันมาอ่านแทน ซึ่งความจริงก็ดีไปหลายอย่าง เป็นต้นว่า ไม่ต้องหาที่เก็บหนังสือ และจ่ายเพียงค่าเช่าที่ถูกกว่าซื้อเป็นไหนๆ

เคยเห็นข้อมูลในหน้าหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นสถิติจากการใช้กระดาษเปรียบเทียบในรูปและปริมาณกระดาษปอนด์ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านด้วยแล้ว ประเทศเรายังมีจำนวนคนอ่านหนังสือน้อยกว่าหลายประเทศ โดยวิธีการประเมินผลจากการใช้กระดาษต่อคนต่อปีด้วยแล้ว ประเทศสิงคโปร์กระดาษ 187 กิโลกรัม ต่อคน ขณะที่ประเทศมาเลเซีย จะใช้กระดาษประมาณ 48 กิโลกรัม ต่อคน ส่วนไทยคงใช้กระดาษเพียง 20 กิโลกรัม ต่อคน ท่านผู้อ่านลองเปรียบเทียบกันเอาเองก็แล้วกันว่าคนอ่านหนังสือมากน้อยเพียงใด

ผู้เขียนเคยไปดูงานที่ประเทศแคนาดา และสหรัฐอเมริกา ได้สังเกตดูคนอเมริกา เวลานั่งรถใต้ดินไปทำงาน ทุกคนจะมีหนังสือติดมือ บางคนที่ต้องยืนก็ยังพยายามใช้มือข้างหนึ่งโหนสายยึดแต่อีกมือหนึ่งจะถือหนังสืออ่าน แสดงถึงว่าในซีกโลกตะวันตกได้มีการสร้างนิสัยให้รักการอ่านหนังสือติดตัวติดใจกันมานานแล้ว

ลองมาเปรียบเทียบกับคนในบ้านในเมืองของเรา เวลานั่งรถเมล์จะสังเกตได้ว่าแทบจะไม่มีคนอ่านหนังสือเลย แต่อาจเห็นเด็กบางคนถือบางคนถือเครื่องเสียงที่เรียกกันว่า ซาวอะเบ้าท์ มีสายฟังเสียบที่หู เพื่อฟังเพลงดูแล้วจะเห็นว่าเด็กไทยมีอารมณ์สุนทรีย์กว่าแยะ เพราะชอบดนตรีกันเป็นชีวิตจิตใจมากกว่าจะหาความรู้ความบันเทิงจากหนังสือ

ได้เคยสังเกตดูเด็กที่บ้าน ซึ่งมีอยู่เพียงคนเดียวว่าชอบอ่านหนังสือกับเขาบ้างไหม ก็จะพอประมวลมาได้ว่า เมื่อตอนเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษา จะชอบอ่านหนังสือการ์ตูน จึงซื้อเกือบทุกสัปดาห์ หนังสือประเภทนี้ที่บ้านมีมากจนต้องนำใส่ลังลงมามอบให้ศูนย์รับบริจาคหนังสือเป็นครั้งคราว พอโตขึ้นในระดับมัธยมปลายดูจะเลิกอ่านไปเลย แต่จะสนใจดนตรี ฟังเพลง และนั่งทำการบ้านหน้าเครื่องโทรทัศน์ ไม่ทราบเหมือนกันว่าไปเอาสมาธิมาจากไหนที่จะทำงาน

การสร้างนิสัยรักการอ่าน นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ได้มีการศึกษาได้ตลอดชีวิตสำหรับทุกคน ซึ่งการสร้างนิสัยนี้ควรเริ่มต้นตั้งแต่วัยเด็ก โดยผู้ปกครองจะมีส่วนให้การสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสอ่านหนังสือมากที่สุด

การสร้างบรรยากาศในบ้าน เพื่อความสะดวกในการอ่านหนังสือคงต้องทำ ไม่ว่าในห้องนั่งเล่น หรือห้องน้ำ น่าจะได้มีที่วางหนังสือซึ่งสามารถจับฉวยได้ง่าย เด็กอาจจะเริ่มต้นด้วยการอ่านหนังสือภาพการ์ตูนเป็นส่วนมาก แต่มาถึงวัยหนึ่งซึ่งเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อที่เด็กจะก้าวเข้าสู่วัยรุ่น ความเปลี่ยนแปลงในการอยากรู้ อยากเห็นจะมีมาก อีกทั้งสื่อที่น่าสนใจ นับว่ามีมากขึ้นเป็นลำดับ ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ หรือเสียงดนตรี

ในวัยนี้ผู้ปกครองควรจะสนับสนุนให้เด็กได้อ่านพวกวารสารรายเดือนหรือรายปักษ์ ซึ่งจะมีสิ่งที่น่าสนใจคล้อยตามเรื่องราวที่มีในรายการภาพยนตร์ หรือละครโทรทัศน์ก็ได้ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้อ่านวารสารที่เขาชอบ เมื่อเขาเลิกสนใจพวกการ์ตูนไปแล้ว

การพาเด็กไปร้านหนังสือบ้างเป็นบางครั้งและเปิดโอกาสให้เด็กเลือกหนังสือที่ตัวชอบ ก็เป็นอีกทางหนึ่งที่จะส่งเสริมการอ่านให้เพิ่มมากขึ้น นอกเหนือไปจากการบ้านที่เด็กถูกครูบังคับให้อ่านเป็นรายวันอยู่แล้ว

ควรหาวิธีการที่เป็นการแสดงให้เด็กเข้าใจว่า การอ่านหนังสือนั้นเป็นการพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการเก็บข้อมูลที่เป็นประโยชน์ สะสมเอาไว้เป็นความรู้เพื่อใช้งานในอนาคต ซึ่งยิ่งอ่านมาก เด็กก็ยิ่งมีโอกาสที่จะรู้มากมีข้อมูลไว้ใช้ได้มากขึ้นเรื่อยๆ

สิ่งที่เป็นจุดกระตุ้นให้ชอบอ่านหนังสือก็คือ ความอยาก รู้อยากเห็นในเรื่องราวในขอบเขตของสิ่งที่ตนสนใจถ้ามีความอยากรู้ขึ้นมาแล้ว เห็นหนังสืออะไรวางล่อตา ก็จะอยากอ่านไปหมด แม้กระทั่งถุงกระดาษใส่กล้วยแขก ก็จะแกะออกมาอ่าน

เมื่อเด็กมีใจรักการอ่านพอควรแล้ว ควรสอนให้เด็กรู้จักจดบันทึก บางตอนของเรื่องที่ตนสนใจ จุดนี้แม้ไม่ใช่วิถีทางเดียวกับการจดบันทึกย่อของการเตรียมตัวสอบไล่ แต่เป็นการจดบันทึกเฉพาะสิ่งที่ตนสนใจ เอาไว้ทำไมรึครับ เพราะมันเป็นวิธีการที่จะยั่วยุให้ตัวเองเกิดความอยากอ่านหนังสือมากยิ่งขึ้นนั่นเอง

ความน่าเบื่อของการอ่านหนังสือก็มีอยู่บ้าง เพราะตัวผู้เขียนเองก็เคยอ่านหนังสือบางเล่มไม่จบเรื่อง ซึ่งเป็นเพราะปัญหาหลายๆประการเป็นต้นว่าเรื่องไม่น่าสนใจ เรื่องไม่เหมาะกับแนวคิดของเรา หรือเป็นหนังสือที่อ่านยากเป็นต้น หากพบปัญหาเช่นว่านี้ ควรปรึกษาผู้รู้ ซึ่งจะเป็นใครก็ได้ที่มีอาวุโสกว่าเราในการอ่าน

แต่ที่สำคัญที่สุด ก็คือ สร้างความเคยชินให้ตัวเองในการอ่าน โดยอ่านหนังสือ วารสาร และเรื่องทุกเรื่องที่ผ่านตา เพราะการอ่านเป็นการพัฒนาความรู้โดยตรงซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่ค่อนข้างตรงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 8 ที่เน้นเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพที่สูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ สามารถก้าวตามทันโลกยุคโลกาภิวัตน์ได้

1.การสร้างนิสัยรักการอ่านควรเริ่มต้นตั้งแต่วัยใด.....
.....
.....

2.ผู้เขียนได้เสนอแนะวิธีการสร้างนิสัยรักการอ่านไว้อย่างไรบ้าง.....
.....
.....

3.นักเรียนจะตั้งชื่อบทความนี้ว่าอย่างไร.....
.....
.....

แผนการสอนการอ่านจับใจความสำคัญ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 8 วิธีอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทละคร

แผนกการสอนที่ 7 ความหมายและลักษณะเฉพาะของบทละคร

เวลา 1 คาบเรียน 50 นาที

ความคิดรวบยอด

บทละคร เป็นวรรณกรรมที่ใช้สำหรับเป็นบทในการแสดง ภายหลังมีผู้นิยมนำบทละครมาใช้เป็นบทอ่านด้วย บทละครมีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ โครงเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา บรรยากาศ และแก่นของเรื่อง

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถบอกความหมายและลักษณะเฉพาะของบทละครได้

เนื้อหา

บทละครเป็นวรรณกรรมที่ต้องอาศัยศิลปะการเขียนเพื่อใช้ประกอบการแสดงละคร ดังนั้นจึงเป็นวรรณกรรมที่แตกต่างจากวรรณกรรมอื่น ๆ ตรงที่ผู้เขียนมีจุดประสงค์เฉพาะในการเขียนขึ้นเพื่อใช้เป็นบทสำหรับแสดงละคร ภายหลังมีผู้นิยมนำบทละครมาพิมพ์เพื่อใช้เป็นบทอ่านด้วย จึงจัดได้ว่าเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่ง ซึ่งบางที่เรียกกันว่าวรรณกรรมการละคร วรรณกรรมบทละครมีรูปแบบเฉพาะ เพื่อให้เหมาะสำหรับการแสดงละครแต่ละประเภท เช่น ถ้าเป็นบทละครนอกหรือละครในจะใช้ลักษณะการแต่งเป็นกลอนบทละคร ถ้าเป็นละครพูดก็มีลักษณะเป็นบทสนทนาของตัวละครในเรื่องแบ่งเป็นองก์ เป็นฉาก เป็นต้น ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะละครพูดตามที่หลักสูตรกำหนด

บทละครพูดมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากบทละครรำ เช่น บทละครพูด มักจะมีภาคนำเรื่อง คือเรื่องที่เกิดก่อนและจะมีสรุปรวมรายชื่อตัวละครไว้ให้หมด นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบสำคัญได้แก่ โครงเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา บรรยากาศ และแก่นของเรื่อง

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นการรับรู้

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องของละครซึ่งปัจจุบันนี้หาดูได้ยากแต่เราก็อาจหาความบันเทิงได้โดยการอ่านบทละคร
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการสอนที่ 7

3. ครูแจกตัวอย่างบทละครให้นักเรียนอ่าน แล้วให้สังเกตว่าบทละครแตกต่างจากวรรณกรรมอื่น ๆ อย่างไรบ้าง แล้วจดบันทึกไว้

4. ครูและนักเรียนช่วยกันเรียบเรียง แล้วนำผลงานมาอภิปรายร่วมกันหน้าชั้น

ขั้นเกิดความคล่องตัว

1. ครูแจกเอกสารหมายเลข 1 เรื่องความหมายและลักษณะเฉพาะของบทละครให้นักเรียนทุกคนอ่าน

2. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นเกิดความคงทน

ครูให้นักเรียนผลัดกันซักถามข้อสงสัยในเนื้อหาที่เรียน แล้วให้นักเรียนที่เข้าใจช่วยตอบคำถาม โดยครูคอยให้คำแนะนำ และให้การเสริมแรงบวกเมื่อนักเรียนตอบถูก

ขั้นนำไปใช้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 7 ภายในเวลา 3 นาที

2. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจแบบฝึก เฉลย บอกคะแนนและอภิปรายข้อผิด

3. นักเรียนบันทึกผลการเรียนลงในแบบบันทึก

ขั้นประยุกต์ใช้

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อยที่ 7

2. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจแบบทดสอบย่อยที่ 7 เฉลย บอกคะแนน และอภิปรายข้อผิด

3. นักเรียนบันทึกผลการเรียนลงในแบบบันทึก

สื่อการเรียน

1. ตัวอย่างบทละคร

2. เอกสารเรื่องความหมายและลักษณะเฉพาะของบทละคร

3. แบบฝึกที่ 7

4. แบบทดสอบย่อยที่ 7

การประเมินผล

1. ประเมินการผ่านจุดประสงค์ด้วยการสังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน

2. ประเมินจากการตรวจแบบฝึกที่ 7 และแบบทดสอบย่อยที่ 7

เอกสารหมายเลข 1

เอกสาร เรื่อง ความหมายและลักษณะเฉพาะของบทละคร

บทละคร เป็นวรรณกรรมที่ต้องอาศัยศิลปะการเขียนเพื่อใช้ประกอบการแสดงละคร ดังนั้น จึงเป็นวรรณกรรมที่แตกต่างจากวรรณกรรมอื่น ๆ ตรงที่ผู้เขียนมีจุดประสงค์เฉพาะในการเขียนขึ้น เพื่อใช้เป็นบทสำหรับแสดงละคร ภายหลังมีผู้นิยมนำบทละครมาพิมพ์เพื่อใช้เป็นบทอ่านด้วย จึงจัดได้ว่าเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่ง ซึ่งบางทีเรียกกันว่า วรรณกรรมการละคร

วรรณกรรมบทละครมีรูปแบบเฉพาะเพื่อให้เหมาะสำหรับการแสดงละครแต่ละประเภท เช่น ถ้าเป็นบทละครนอกหรือละครในจะใช้ลักษณะการแต่งเป็นกลอนบทละคร ถ้าเป็นบทละครพูดก็มีลักษณะเป็นบทสนทนาของตัวละครในเรื่อง แบ่งเป็นองก์ เป็นฉาก เป็นต้น

ละครพูด

เป็นละครที่ได้รับความนิยมอย่างสูงในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นละครซึ่งตัวละครแสดงโดยวิธีพูดล้วน ๆ มีองค์ประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. โครงเรื่อง คือ การวางโครงเรื่องว่าจะดำเนินไปอย่างไรบ้าง ส่วนสำคัญของโครงเรื่องก็คือ ความขัดแย้งซึ่งอาจจะเกิดขึ้นระหว่างตัวละคร หรือระหว่างความคิดที่แตกต่างกัน

2. ตัวละคร คือสิ่งที่มีบทบาทในเรื่อง ไม่จำกัดเฉพาะตัวบุคคลเท่านั้นอาจจะเป็น ต้นไม้ ดอกไม้ สัตว์ หรือสิ่งของอื่น ๆ ที่มีความคิดและการกระทำ

3. บทสนทนา เป็นส่วนประกอบที่สำคัญมากอีกส่วนหนึ่ง เพราะเนื้อหาสาระสำคัญส่วนใหญ่ของบทละครจะปรากฏออกมาในรูปของบทสนทนา ซึ่งจะเป็นส่วนที่ทำให้เนื้อเรื่องดำเนินไป และบ่งลักษณะนิสัยตัวละครด้วยในขณะเดียวกัน

4. บรรยากาศ หมายถึง สิ่งต่างที่ช่วยให้บทละครนั้นสมบูรณ์ขึ้น อันได้แก่ ฉาก แสง เสียง และเครื่องแต่งกายตัวละคร เป็นต้น

5. แก่นเรื่อง (theme) หมายถึง ข้อคิด ปรัชญา หรือบทเรียนที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อสารออกมา

นอกจากนี้บทละครพูดมักจะมีภาคนำเรื่อง คือ เรื่องที่เกิดก่อน ภาคนำนี้ผู้อ่านอาจจะทราบได้จากบทเจรจาของตัวละคร และจะมีสรุปรายชื่อตัวละครทั้งหมดไว้

แบบฝึกที่ 7

เรื่อง ความหมายและลักษณะเฉพาะของบทละคร

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / หน้าข้อความที่ถูกและทำเครื่องหมาย X หน้าข้อความที่ผิด

.....1. บทละครจัดว่าเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่เขียนขึ้นเพื่อใช้เป็นบทสำหรับแสดงละคร

.....2. บทละครสามารถใช้เป็นบทอ่านได้ด้วย

.....3. ต้นไม้ ดอกไม้ และสัตว์ต่าง ๆ ไม่ถือว่าเป็นตัวละคร

.....4. ส่วนสำคัญที่สุดของโครงเรื่องคือ ความขัดแย้ง

.....5. แก่นเรื่อง หมายถึงส่วนสำคัญที่สุดของเรื่อง

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

แบบทดสอบย่อยที่ 7

เรื่อง ความหมายและลักษณะเฉพาะของบทละคร

คำสั่ง ให้นักเรียนนำข้อความต่อไปนี้เติมลงในช่องว่างในข้อ 1. - 5. ให้ได้ใจความที่ถูกต้อง

1. บทสนทนา
2. ร้อยแก้ว
3. ร้อยกรอง
4. ข้อคิดหรือปรัชญา
5. บทอ่าน
6. แสดงละคร
7. การบรรยาย

1. บทละครเป็นวรรณกรรมที่เขียนขึ้นโดยมีจุดประสงค์เพื่อใช้.....

2. บทละครนอกหรือบทละครในจะใช้ลักษณะการแต่งเป็น.....

3. บทละครพูดจะใช้..... ทำให้เนื้อเรื่องดำเนินไปได้

4. แก่นเรื่อง หมายถึง.....

5. บทละคร นอกจากจะใช้สำหรับแสดงละครแล้วยังใช้เป็น.....ได้ด้วย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

แผนการสอนการอ่านจับใจความสำคัญ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 3 วิธีอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทละคร

แผนการสอนที่ 8 วิธีจับใจความของงานเขียนประเภทบทละคร

เวลา 1 คาบเรียน 50 นาที

ความคิดรวบยอด

วิธีจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทละคร ผู้อ่านควรจะใช้วิธีอ่านให้ตลอดทั้งเรื่องแล้วตั้งคำถามถามตนเองว่า เรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร นอกจากนี้ควรจะพิจารณาถึงแก่นเรื่อง และส่วนประกอบอื่นๆ เช่นโครงเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา ประกอบด้วย จะทำให้เข้าใจจุดประสงค์ของผู้แต่งและเข้าใจบทละครดีขึ้น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกวิธีการจับใจความสำคัญของบทละครได้
2. เมื่อกำหนดบทละครให้ นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของบทละครได้

เนื้อหา

การแสดงละคร เป็นการแสดงโดยมีเจตนารมณ์เพื่อความบันเทิง ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการเขียนบทละคร คือ การให้ความบันเทิงสนุกสนานแก่ผู้ดู ผู้อ่าน ในการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของบทละคร ผู้อ่านควรจะอ่านให้ตลอดทั้งเรื่อง แล้วตั้งคำถาม ถามตนเองว่า เรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร นอกจากนี้ควรจะพิจารณาถึงแก่นเรื่อง (theme) และส่วนประกอบอื่นๆ เช่น โครงเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา ประกอบด้วย จะทำให้เข้าใจบทละคร และเข้าใจจุดประสงค์ของผู้แต่งว่าต้องการสื่อความหมายใด

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นการรับรู้

1. ครูสนทนาทบทวนถึงความรู้เรื่องละคร
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการสอนที่ 8
3. ให้นักเรียนศึกษาตัวอย่างการจับใจความสำคัญของละคร จากเอกสารหมายเลข 1 ที่ครูแจกให้

ขั้นเกิดความคล่องตัว

1. ครูตั้งคำถามถามนักเรียนถึงสิ่งที่นักเรียนสังเกตได้จากการศึกษาวิธีจับใจความสำคัญจากตัวอย่างที่ครูแจกให้
2. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าควรจะมีอะไรเพิ่มเติมอีกในการจับใจความสำคัญของบทละคร

ขั้นเกิดความคงทน

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีการจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทละคร แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

ขั้นนำไปใช้

1. ครูแจกเอกสารหมายเลข 2 ซึ่งเป็นบทละครพูด เรื่อง "ไฉไลไม่เฉลียว " ให้นักเรียนอ่านแล้วจับใจความสำคัญ
2. ครูชี้แจงว่า ในการจับใจความสำคัญนี้ให้บันทึกไว้ในสมุดด้วย เพราะในขั้นต่อไปจะเป็นการทำแบบทดสอบ และมอบหมายงานให้นักเรียนอ่านบทละครพูดเรื่อง เห็นแก่ลูก ในหนังสือเรียนชุดทักษสัมพันธ์ ท305 เป็นการบ้าน

ขั้นประยุกต์ใช้

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อยที่ 8
2. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจแบบทดสอบย่อยที่ 8 บอกคะแนน เฉลย และอภิปรายข้อบกพร่อง
3. นักเรียนบันทึกผลการเรียนลงในแบบบันทึก

สื่อการเรียน

1. ตัวอย่างการจับใจความสำคัญของบทละคร
2. บทละครพูดเรื่อง " ไฉไลไม่เฉลียว "
3. แบบทดสอบย่อยที่ 8

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตความรู้ความเข้าใจจากการตอบคำถามของนักเรียน
2. ประเมินการผ่านจุดประสงค์โดยการสังเกตการจากผลงาน และการทำแบบทดสอบย่อยของนักเรียน

เอกสารหมายเลข 1

ตัวอย่าง การจับใจความสำคัญของบทละคร

เรื่อง หัวใจนักรบ

บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

1. ชื่อเรื่อง หัวใจนักรบ

2. ใคร พระภิรมย์ฯ กับ ผู้บังคับการทหารต่างชาติ

3. ทำอะไร กำลังโต้เถียงกัน

4. ที่ไหน --

5. เมื่อไร ช่วงที่เกิดสงคราม

6. อย่างไร ผู้บังคับการทหารต่างชาติกล่าวหาว่าพระภิรมย์ฯ มีความผิดฐานยิงทหารของตน ทั้งๆ ที่พระภิรมย์ไม่มีสิทธิ์ที่จะทำเช่นนั้น เพราะไม่ได้เป็นทหารและไม่ได้เป็นเสือป่า แต่พระภิรมย์ก็แก้ตัวว่าตนทำหน้าที่พลเมืองดี ซึ่งมีสิทธิ์ป้องกันชาติบ้านเมือง

7. แก่นของเรื่อง เมื่อบ้านเมืองตกอยู่ในอันตราย คนไทยก็พร้อมที่จะลุกขึ้นมาปกป้องชาติ

8. สรุปประเด็นสำคัญของบทละคร

คนไทยทุกคนไม่ว่าจะเป็น ทหาร เสือป่า หรือพลเมือง ต่างก็มีหน้าที่ปกป้องบ้านเมืองให้พ้นจากอันตราย

ตัวอย่างบทละครพูดเรื่องหัวใจนักรบ

พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ผู้บังคับการ : (ถามพระภิรมย์) นี่แน่ะ แกรู้ไหมว่าแกน่ะได้ทำความผิดแบบธรรมเนียมการสงครามอย่างร้ายกาจ

พระภิรมย์ : ฉันไม่เข้าใจ

ผู้บังคับการ : แต่ต้องพยายามเข้าใจหน่อย ทำไมแกจึงยิงทหารของฉัน

พระภิรมย์ : เพราะเป็นทหารข้าศึก

ผู้บังคับการ : แกไม่รู้หรือว่าแกน่ะไม่มีหน้าที่อะไรที่จะยิง

พระภิรมย์ : ฉันเข้าใจว่า ฉันมีหน้าที่ยิงพวกนายได้เท่ากันกับคนอื่นๆ

ผู้บังคับการ : เพราะเหตุไร

พระภิรมย์ : เพราะพวกของนายบุกรุกเข้ามาเมืองไทย ฉันเป็นคนไทยคนหนึ่ง ฉันก็มีหน้าที่ต่อสู้ศัตรูของชาติไทย

ผู้บังคับการ : แกเป็นทหารฤา

พระภิรมย์ : เปล่า

ผู้บังคับการ : เป็นเสือป่าฤา

พระภิรมย์ : ไม่ได้เป็น

ผู้บังคับการ : ถ้าเช่นนั้นแกจะมีหน้าที่ต่อสู้พวกฉันได้อย่างไร

พระภิรมย์ : ฉันได้บอกนายแล้ว ฉันมีหน้าที่ต่อสู้เพราะเป็นคนไทย ฉันยิงพวกนายเพื่อป้องกันบ้านเมืองของฉันตามหน้าที่ผู้ชายชาวไทย

ผู้บังคับการ : เมื่อแกปรารถนาจะมีหน้าที่เป็นผู้ป้องกันชาติ แกทำไมไม่เข้าเป็นทหาร

พระภิรมย์ : เพราะมีพระราชบัญญัติเกณฑ์ทหาร ฉันรับราชการพลเรือนอยู่แล้ว และอย่างไรๆ ก็ดี อายุฉันก็มากเกินที่จะเป็นทหารได้แล้ว

ผู้บังคับการ : ถ้าเช่นนั้นทำไมแกไม่เป็นเสือป่า

พระภิรมย์ : เพราะฉันเป็นบ้า ไม่รู้สึกประโยชน์ของเสือป่า จนเกิดสงครามขึ้นแล้วฉันจึงแลเห็นประโยชน์

ผู้บังคับการ : เมื่อแกไม่ได้เป็นทหาร และไม่ได้เป็นเสือป่าทั้งสองอย่างเช่นนั้น ต้องแปลว่าแกได้สละอำนาจอันชอบธรรมของแกที่จะรบ เพราะฉะนั้นแกไม่มีอำนาจอันชอบธรรมหรือหน้าที่จะยิงพวกฉันเลย

พระภิรมย์ : ทำไม ฉันเป็นคนไทยคนหนึ่งเหมือนกัน จะไม่มีอำนาจอันชอบธรรมที่จะต่อสู้ศัตรูแห่งชาติไทยฤา ฉันไม่มีอำนาจอันชอบธรรมที่จะป้องกันบ้านเมืองของฉันฤา

ผู้บังคับการ : คนอย่างแกไม่มีอำนาจอันชอบธรรมแม้จะป้องกันชาติของแก แกเท่ากับไม่ใช่คน แกเหมือนปศุสัตว์ตัวหนึ่งเท่านั้น

พระภิรมย์ : (โกรธมาก) เอ๊ะ ! นายนี่ ทำไมต้องดูถูกฉันอย่างนี้

ผู้บังคับการ : เพราะแกมีโอกาสแล้วที่จะทำตนให้เป็นผู้มีอำนาจอันชอบธรรมที่จะป้องกันชาติได้ แต่แกไม่ถือเอาโอกาสนั้น ถึงแกไม่มีโอกาสรับราชการเป็นทหาร แกก็ควรจะเข้าเป็นเสือป่าได้นี่ ทหารแกก็ไม่ได้เป็นเสือป่าแกก็ไม่ได้เป็น แกละทิ้งโอกาสหมดแล้ว ดังนี้ แกก็ควรจะเว้นจากการจับอาวุธขึ้นรบ นี่แกบังอาจจับอาวุธขึ้นรบโดยไม่มีอำนาจอันชอบธรรมเช่นนี้ ฉันไม่เห็นว่าแกจะมีทางแก้ตัวให้พ้นความผิดไปได้อย่างไร

(เอกสารหมายเลข 2)

บทละครพูด

เรื่อง

" ไฉไลไม่เฉลียว "

โจทย์ของ ป.ม.

?

ตัวละคร

(ตามลำดับที่ออกแสดง)

ไฉไล นักเรียนเตรียมอุดมอักษรศาสตร์. โรงเรียนหญิง

ระรวย นักเรียนเตรียมอุดมวิทยาศาสตร์ โรงเรียนหญิง

พีระ นักเรียนเตรียมอุดมอักษรศาสตร์ โรงเรียนชาย

มานพ นักเรียนเตรียมอุดมวิทยาศาสตร์ โรงเรียนชาย

ริมสระน้ำในบริเวณกระทรวงศึกษาธิการ ไฉไลและระรวยนั่งอยู่ในร่มใต้ต้นไม้ซึ่งออกดอกเต็มต้น กำลังรอฟังผลการสอบประโยคเตรียมอุดมศึกษา ซึ่งประกาศเช้าวันนี้

ไฉไล แหม พีระกับมานพนี่ ช้าจริง ครึ่งชั่วโมงแล้วนะ จนป่านนี้ยังไม่ได้ความ

ระรวย คนรุมกันดูแน่นออกอย่างนั้น จะให้เร็วอย่างไรได้ เขาไปดูให้เราก็ดีแล้ว เดี๋ยวก็มาน่ะ

ไฉไล เออ ระรวย เขาว่าเธอไปพนันกับเขาไว้หรือว่า ถ้าผลการสอบโรงเรียนเราดีกว่าละเขาจะต้องเลี้ยงกลางวันวันนี้ ถ้าโรงเรียนเราแพ้ละเธอจะเลี้ยงเขา

ระรวย จริง แต่ไม่ใช่ฉันคนเดียวนะเธอด้วย เขาสองคนเลี้ยงเรา ไม่เช่นนั้น เราสองคนก็เลี้ยงเขาออกกันคนละครึ่ง

ไฉไล เอ๊ะ ดึงฉันเข้าไปด้วยหรือนี่ ไม่บอกกล่าวกันก่อน

ระรวย ไฉไลไม่ต้องวิตก วันนี้อาหารกลางวันฟรีแน่ๆ แน่ะ พีระมาแล้ว

พีระ (วิ่งเข้ามาแล้วนั่งลง) คุณไฉไลครับ ผมขอแสดงความยินดี คุณสอบได้

ไฉไล จริงหรือคะ ขอบคุณค่ะที่ไปดูมาให้

ระรวย ฉันดีใจด้วย ไฉไล แต่ฉลาดออกอย่างนี้ ไม่เคยคิดว่าจะตกไปได้อย่างไร

ไฉไล คุณพีระล่ะคะ สอบได้ไม่ใช่หรือ เห็นยิ้มแป้นออกอย่างนี้

พีระ ครับ ผมก็ได้เหมือนกัน

ไฉไล ยินดีค่ะ พีระคนเก่ง

ระรวย ยินดีมากค่ะ

พีระ ขอบคุณครับ

ระรวย ผลการสอบทั้งโรงเรียนล่ะ ดูมาหรือเปล่าคะ ใครจะต้องเลี้ยงใครกันแน่

พีระ ผมดูทางอักษรศาสตร์ครับ มานพไปดูทางวิทยาศาสตร์ ทางโน้นคนแน่นเหลือเกิน

ไฉไล บอกอักษรศาสตร์ก่อนเถอะค่ะ ผู้หญิงแพ้ผู้ชายหรือผู้ชายแพ้ผู้หญิง

พีระ ผมเสียใจครับ

ไฉไล เอ๊ะ ผู้หญิงแพ้ผู้ชายหรือคะ

พีระ เฮ้อ... โรงเรียนผมแผนกอักษรศาสตร์เข้าสอบ 20 คน ได้ 17 คน คิดได้ร้อยละ 85 ครับ

ไฉไล โรงเรียนฉันล่ะคะ สอบได้เท่าไร

พีระ สอบได้เท่าไรไม่ทราบครับ แต่รวมแล้วได้ร้อยละ 80

ไฉไล ตายละ ถ้าอักษรศาสตร์ผู้หญิงแพ้ รวมกับวิทยาศาสตร์มิแย่หรือ

ระรวย ไฉไล อักษรศาสตร์ของเธอเข้าสอบกี่คน

ไฉไล สองห้องเต็มๆ ห้องละ 45 คน แน่ะ มานพมาแล้ว

มานพ (วิ่งเข้ามานั่ง)วิเศษเลย วิเศษเลย

ระรวย อะไรคะ

มานพ คุณกับผม สอบได้ทั้งสองคน

ไฉไล แหม ดีจริง ยินดีค่ะ

พีระ ผมยินดีด้วยทั้งสองคนครับ

ระรวย พวกเราสอบได้ทั้งสี่คนค่ะ ร้อยละร้อยเลยทีเดียว

มานพ ผมขอแสดงยินดี ด้วยครับ คุณไฉไล พีระด้วย และแน่ละคุณระรวยด้วยเหมือนกัน เลี้ยงกันหรือยังล่ะครับ

ระรวย ผลรวมทั้งโรงเรียนทางแผนกวิทยาศาสตร์ โรงเรียนไหนได้เท่าไรคะ

มานพ พีระ ทางอักษรศาสตร์เป็นอย่างไร

พีระ 5 เปอร์เซ็นต์แล้ว

มานพ 5 เปอร์เซ็นต์อย่างไร

พีระ โรงเรียนเราได้ร้อยละ 85 โรงเรียนของคุณไฉไลกับคุณระรวยได้ 80

ไฉไล บอกผลทางวิทยาศาสตร์เถอะค่ะ เป็นอย่างไร แพ้ก็แพ้เถอะ...ผู้หญิงแพ้อีกหรือคะ

มานพ ก็อีก 5 เปอร์เซ็นต์แหละครับ

ไฉไล จริงหรือคะ

มานพ ครับ โรงเรียนผมเข้าสอบ 80 คน สอบได้ 48 คิดได้ร้อยละ 60 โรงเรียนของคุณสอบได้ 33 คน คิดได้ร้อยละ 55 จำนวนเข้าสอบเท่าไรไม่ทราบ แต่คิดเอาก็ได้

ไฉไล แปลว่าผู้หญิงแพ้ราบ อักษรศาสตร์ 5 เปอร์เซ็นต์ วิทยาศาสตร์ 5 เปอร์เซ็นต์ รวมเป็น 10 เปอร์เซ็นต์ ไปเลี้ยงก็ไปกันเถอะ

พีระ รวมกันเป็น 10 เปอร์เซ็นต์ได้หรือครับ ผมว่าต้องคิดเฉลี่ยซึ่งก็คงเป็น 5 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น

ไฉไล 5 หรือ 10 ผู้หญิงก็ต้องเลี้ยงอยู่นั่นเอง จะเถียงทำไมกัน นอกจากจะทำให้พวกเราหิวจัดยิ่งขึ้น

ระรวย เดี๋ยวก่อนไฉไล ที่ฉันพนันกับคุณมานพและคุณพีระนั้น ฉันพูดว่าผลการสอบของโรงเรียนของเรา ไม่ได้แยกเป็นแผนกอักษรศาสตร์วิทยาศาสตร์ เราต้องคิดร้อยละใหม่

พีระ คุณระรวยคิดอย่างไรครับ

ระรวย ก็ตรงไปตรงมาค่ะ คุณจะต้องบวกจำนวนผู้เข้าสอบทั้งสองแผนก จากโรงเรียนของคุณดูว่ารวมกันสอบได้กี่คน แล้วก็คิดเป็นร้อยละ ทำนองเดียวกัน ไฉไลเราต้องบวกจำนวนผู้เข้าสอบโรงเรียนของเราดูว่าทั้งสองแผนกสอบได้กี่คน และคิดเป็นร้อยละเช่นเดียวกัน แล้วก็เปรียบเทียบระหว่าง 2 โรงเรียน ดูว่าเราแพ้ 10 เปอร์เซ็นต์อย่างเธอคิด หรือแพ้ 5 เปอร์เซ็นต์อย่างที่คุณพีระว่าหรือเป็นอย่างอื่น...ถ้าคิดในใจไม่ได้ก็หากระดาษมาซิ

ไฉไล ใครมีกระดาษบ้างไหมคะ

พีระ รอผมเดี๋ยวนะครับ จะไปหากระดาษ

(เดินออกไป)

มานพ ผมจะไปหาแท็กซี่ดีกว่า อย่างใดเราก็ต้องไปรับประทานอาหาร (เดินออกไป)

ระรวย ไฉไล

ไฉไล อะไร

ระรวย ไฉไล เธอน่ะฉลาดมากแต่ไม่เฉลียว

ไฉไล เอ๊ะ ไม่เฉลียวอะไรกัน

ระรวย ช่างเถอะ ฉันบอกตั้งแต่แรกแล้วว่าอาหารกลางวันมื้อนี้ฟรีแน่ ๆ

ปิดม่าน

(ผู้กำกับการแสดงออกมาหน้าเวที)

ผู้กำกับการแสดง ท่านที่เคารพทั้งหลาย ผมต้องขอประทานอภัยในครั้งนี้ด้วย คนของผมปิดม่านเร็วไปทั้ง ๆ ที่เรื่องยังไม่จบ คุณไฉไลต้องการกระดาษ คุณพีระกำลังหามาให้...ท่านที่เคารพ ท่านมีกระดาษบ้างไหมละครับ...แต่...เอ้อ...นี่ตัวละครของผมหายไปไหนหมดแล้วก็ไม่ทราบ.....ถ้าท่านที่เคารพมีกระดาษ กรุณาคิดให้ผมด้วยเถิดครับ คิดดูว่า "ไฉไลไม่เฉลียว" เป็นอย่างไร

ข้าพเจ้าต้องขออภัยต่อท่านผู้อ่านที่ไม่ชอบเรื่องนี้ ถ้าท่านจะบอกว่าไม่ใช่บทละครข้าพเจ้าก็จะไม่เถียง เพราะความจริงเรื่องนี้ คือ โจทย์เลขคณิต ซึ่งกรรมการสอบไล่อาจนำไปออกเป็นข้อสอบก็ได้ อย่างใดก็ดีข้าพเจ้าหวังว่าผู้ที่ชอบวิชาคณิตศาสตร์จะให้ความสนใจบ้าง เพราะบางท่านเคยให้ความสนใจแก่เรื่อง "สามมากกว่าห้า" มาแล้ว ข้าพเจ้าจะไม่เขียนคำตอบของโจทย์นี้ไว้ เพื่อให้ท่านใช้เวลาคิดเอาเอง ข้าพเจ้าเขียนเรื่องนี้ไว้ตั้งแต่วันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2504 ขณะที่ยังไม่มีการสอบ ม.ศ. 5 และถึงแม้ว่าไฉไลและเพื่อนของไฉไล เป็นบุคคลที่สมมติขึ้น ฉากและตัวเลขในเรื่องเป็นของจริงทั้งสิ้น

แบบทดสอบย่อยที่ 8

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านบทละครพูดเรื่อง "ไฉไลไม่เฉลียว โจทย์ของ ป.ม." แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1.จากบทละครเรื่องนี้มีตัวละครกี่.....คนคือใครบ้าง.....

.....

2.ระรวยกับพีระได้พนันกันเรื่องอะไร.....

.....

3.ถ้าฝ่ายใดเป็นผู้แพ้พนันจะต้องทำอย่างไร.....

.....

4.เหตุที่ระรวยพูดว่าไฉไลฉลาดแต่ไม่เฉลียวเพราะอะไร.....

.....

5.ใจความสำคัญของเรื่องนี้คืออะไร.....

.....

แผนการสอนการอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 3 วิธีจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทละคร

แผนการสอนที่ 9 การฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทละคร

เวลา 1 คาบเรียน 50 นาที

ความคิดรวบยอด

การฝึกอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทละคร จะทำให้ผู้อ่านเกิดทักษะและสามารถนำความรู้และสามารถนำความรู้และสาระทางปัญญาที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทละครที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

ปัจจุบันเราหาโอกาสดูละครได้น้อย แต่เราก็อาจหาความบันเทิงและสาระทางปัญญาจากบทละครได้โดยการอ่าน ดังนั้นจึงควรฝึกฝนการอ่านจับใจความสำคัญอย่างสม่ำเสมอให้เกิดทักษะ เพื่อที่จะช่วยให้เข้าใจและได้รับประโยชน์จากการอ่านจากเต็มที่

บทละครเรื่อง เห็นแก่ลูก เป็นพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นบทละครพูดขนาดสั้น ผูกเรื่องรัดกุม ชวนให้ติดตาม คำพูดของตัวละครคมคายให้แง่คิด พาเนื้อเรื่องคลี่คลายไปถึงจุดที่จับใจแล้วจึงจบลงอย่างแนบเนียน

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นการรับรู้

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงการบ้านที่ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านมาล่วงหน้า
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการสอนที่ 9 และแจ้งให้นักเรียนทราบว่าเราจะฝึกจับใจความสำคัญบทละครพูดเรื่อง เห็นแก่ลูก ซึ่งกรมวิชาการกำหนดให้เรียน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. ครูทบทวนวิธีการจับใจความสำคัญของบทละคร

ขั้นเกิดความคล่องตัว

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน
2. ครูแจกใบงานให้แต่ละกลุ่มอ่านบทละครพูดเรื่อง เห็นแก่ลูก และปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

- กลุ่มที่ 1 อ่านสรุปเรื่องย่อ และพิจารณาหาแก่นเรื่อง
- กลุ่มที่ 2 อ่านและพิจารณาโครงเรื่อง
- กลุ่มที่ 3 อ่านและพิจารณาหาข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทละคร
- กลุ่มที่ 4 อ่านและสรุปพฤติกรรมของตัวละครในเรื่อง
- กลุ่มที่ 5 อ่านและวิเคราะห์บทสนทนา

ขั้นเกิดความคงทน

1. ให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้น
2. ครูเปิดโอกาสให้กลุ่มอื่น ๆ ซักถามข้อสงสัยจากกลุ่มงานโดยครูคอยให้คำแนะนำและให้การเสริมแรงบวกทุกครั้งที่นักเรียนตอบถูก

ขั้นนำไปใช้

ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปขั้นตอนการจับใจความสำคัญและสาระสำคัญของบทละครพูดเรื่อง เห็นแก่ลูก และครูอธิบายเพิ่มเติมว่าเราสามารถ นำวิธีการจับใจความสำคัญนี้ไปใช้กับการอ่านบทละครประเภทอื่น ๆ ได้เช่นกัน

ขั้นประยุกต์ใช้

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อยที่ 9
2. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจแบบทดสอบย่อยที่ 9 เฉลย บอกคะแนน และอภิปรายข้อผิด
3. นักเรียนบันทึกผลการเรียนลงในแบบบันทึก

สื่อการเรียน

1. บทละครพูดเรื่อง เห็นแก่ลูก
2. ใบงาน
3. แบบทดสอบย่อยที่ 9

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตความรู้ความเข้าใจจากการตอบคำถามของนักเรียน
2. ประเมินจากผลงานของนักเรียน
3. ประเมินจากการทำแบบทดสอบย่อยที่ 9

ละครพูด

เรื่อง "เห็นแก่ลูก"

พระขรรค์เพชร เป็นผู้ผูกเรื่องและเรียบเรียง

ตัวละคร

พระยาภักดีนฤนาถ

นายล้ำ (ทิพเดชะ)

อ้ายคำ (บ่าวพระยาภักดีนฤนาถ)

แม่ออ

ฉากห้องหนังสือ ในบ้านพระยาภักดีนฤนาถ มีประตูข้างซ้ายเข้าไปในห้องนอน ข้างขวาออกไปเฉลียง ทางขึ้นลง หลังมีหน้าต่างเครื่องประดับประดาไม่เป็นของมีราคาแต่ใช้ได้ดีๆ

พอเปิดม่าน อ้ายคำพานายล้ำ (ทิพเดชะ) เข้ามาทางประตูขวา นายล้ำนั้นเป็นคนอายุราว 40 แต่หน้าตาแก่ ผมหงอกหน้าย่นมาก แลจมูกออกจะแดงๆ เห็นได้ว่าเป็นคนกินเหล้าจัด แต่งกายค่อนข้างจะปอนๆ แต่ยังเห็นได้ว่าได้เคยเป็นผู้ดีมาครั้งหนึ่งแล้ว

นายล้ำ. ก็แล้วเจ้าคุณเมื่อไหร่จะกลับ ?

อ้ายคำ. เห็นจะไม่ช้าแล้วครับ ท่านเคยกลับออฟฟิศราวบ่าย 5 โมงทุกวัน.

นายล้ำ. ถ้ายังงั้นฉันคอยอยู่ที่นี่ก็ได้.

นายคำ. ครับ. (ลงนั่งกับพื้นที่ริมประตูขวา)

นายล้ำ. (ดูอ้ายคำแล้วจึงพูด.) แกไม่ต้องนั่นคอยอยู่กับฉันหรอก มีธุระอะไรก็ไปทำเสียเถอะ.

อ้ายคำ. ครับ. (นั่งนิ่งไม่ลุกไป.)

นายล้ำ. ฮือ! (มองดูอ้ายคำครู่หนึ่งแล้วไปยืนมองดูอะไรเล่นที่หน้าต่างสักครู่หนึ่ง อ้ายคำก็ยังนั่งนิ่งอยู่เฉยๆ จึงหันไปพูดอีก.) แกจะคอยอะไรอีกละ ?

อ้ายคำ. เปล่าครับ.

นายล้ำ. ถ้าจะต้องคอยอยู่เพราะฉันละก็ ฉันขอบอกว่าไม่จำเป็น แกจะไปก็ได้.

อ้ายคำ. ครับ. (นั่งนิ่งไม่ลุกไป.)

นายล้ำ. (ดูอ้ายคำอีกครู่หนึ่ง แล้วก็หัวเราะ.) ฮะๆฮะๆ แกเห็นท่าทางฉันมันไม่ได้การกระมัง แต่ที่จริงฉันน่ะเป็นผู้ดีเหมือนกัน มีตระกูลไม่ต่ำไม่เลวไปกว่าเจ้าคุณภักดีเลย.

อ้ายคำ. (ออกไม่ใคร่เชื่อ.) ครับ.

นายส้ำ. ฮือ! แกไม่เชื่อ ! ที่จริงแกก็ไม่น่าเชื่อ รูปร่างฉันมันโทรมเต็มที เครื่องแต่งตัวหรือก็ปอนเต็มทียังงี้ แต่ฉันสาบานได้เทียวว่า ฉันจะไม่แตะต้องสิ่งของอะไรของเจ้าคุณภักดีก่อนที่จะได้รับอนุญาต เข้าใจไหม ?

อ้ายคำ. ครับ. (นายส้ำมองดูอ้ายคำ เห็นจะไม่ไปแน่แล้วก็ถอนใจใหญ่ แล้วไปหยิบหนังสือเล่มหนึ่งมานั่งอ่านที่เก้าอี้ เงียบอยู่ครู่หนึ่ง.)

(พระยาภักดีนฤนาถเข้ามาทางประตูขวา พระยาภักดีอายุราวนายส้ำหรือจะแก่กว่านิดหน่อยกิริยาท่าทางเป็นขุนนางผู้ใหญ่ ฝ่ายอ้ายคำ พอนายเข้ามาก็ยกมือไหว้แล้วตั้งท่าจะพูด.)

พระยาภักดี. อะไรวะ?

อ้ายคำ. รับประทานโทษขอรับ! (บุ้ยปากไปทางนายส้ำ.)

พราะยาภักดี. ใครวะ?

อ้ายคำ. อ้างว่าเป็นเกลอเก่าของใต้เท้า ผมบอกว่าใต้เท้ายังไม่กลับจากออฟฟิศก็ไม่ยอมไปเดินเรื่อยขึ้นมาที่นี่ว่าจะมาคอยพบใต้เท้า.

พระยาภักดี. แล้วยังไงละ?

อ้ายคำ. เกล้าผมก็ตามขึ้นมาด้วย มานั่งคุมอยู่นี่.

พราะยาภักดี. เออ! ดีละวะ! เอ็งออกไปนั่งคุมอยู่ข้างนอกก็ได้.

อ้ายคำ. ขอรับผม.

พระยาภักดี. คอยอยู่ใกล้ๆ เผื่อข้าเรียก แล้วก็ถ้าคุณลออมา บอกข้าด้วยนะ.

อ้ายคำ. ขอรับผม. (ออกไปทางประตูขวา.)

พระยาภักดี. (แลดูนายส้ำอยู่ครู่หนึ่ง แล้วกระแอม.) ฮะแอม !

นายส้ำ. (เหลียวมาเห็น.) อ้อใต้เท้ากรุณา ผมไหว้ (ยกมือไหว้แล้วลุกขึ้นยืน.) ใต้เท้าเห็นจะจำผมไม่ได้.

พระยาภักดี. (มองดู.) ฉันไม่สู้แน่ใจ ดูเหมือนจะจำได้คลับคล้ายคลับคลา.

นายส้ำ. ก็ยังงั้นซิครับ ใต้เท้ามีบุญขึ้นแล้วจะมาจดจำคนเช่นผมยังไงได้.

พระยาภักดี. ฮื่อ ! พิศๆไปก็ออกจะจำได้ นายส้ำใช่ไหม ?

นายส้ำ. ขอรับ นายส้ำ ทิพเดชะ.

พระยาภักดี. อ้อๆ นั่งเสียก่อนซิ, (นั่งทั้งสองคนด้วยกัน.) เป็นยังไง สบายดีอยู่ดอกหรือ?

นายส้ำ. ขอรับ ผมก็ไม่เจ็บไข้มีอาการถึงจะล้มจะตายอะไร.

พระยาภักดี. แกแปลกไปมาก ดูแก่ไป.

นายสำ. ขอรับ ผมก็รู้ตัวว่าผมแก่ไปมาก.

พระยาภักดี. ฉันยังไม่ได้พบแกเลยตั้งแต่.....

นายสำ จริงขอรับ หลายปีมาแล้ว สิบห้าปีได้แล้ว.

พระยาภักดี. แหม! ยังงั้นเทียวหรือ ?

นายสำ. แน่ละซีครับ เมื่อ...เมื่อเกิดความขึ้นน่ะ ได้เท้ากับผมยังหนุ่มอยู่ด้วยกันนี่ครับผม เป็นทิพเดชะ ได้เท้ายังเป็นหลวงกำธรอยู่ยังไงล่ะ.

พระยาภักดี. ถูกล่ะ ๆ .

นายสำ. แล้วก็ผมยังต้องไป...เอ้อ... ไปเป็นโทษเสียสิบปียังไงล่ะครับ.

พระยาภักดี. อือ ๆ ! สูบบุหรี่ไหมล่ะ ?

นายสำ. ขอบพระเดชพระคุณ. (รับบุหรี่ไปจุดสูบ)

พระยาภักดี. แล้วแกไปทำอะไร เห็นหายไป.

นายสำ. ผมขึ้นไปอยู่พิษณุโลกครับ พอพ้นโทษแล้ว ผมก็เลยเปิดไปให้พ้นบางกอกจะอยู่ดูหน้าพวกพ้องยังไงได้.

พระยาภักดี. ถูกแล้ว, ถูกแล้ว, ทำมาหากินยังไงที่พิษณุโลก ?

นายสำ. แต่แรก ผมพยายามหางานทำทางเสมียนบาญชี* ก็ไม่สำเร็จ. (หัวเราะ.)

พระยาภักดี. ฮือ ! ในชั้นต้น ๆ เห็นจะลำบากจริง แล้วยังไงล่ะ ?

นายสำ. แล้วผมก็เข้าหุ้นค้าขายกับเจ๊กสองสามคนด้วยกัน.

พระยาภักดี. แล้วเป็นยังไง ?

นายสำ. ก็ดีหรอกครับ พอไถ ๆ ไปได้ ไม่สู้ฝืดเคืองนักแต่ภายหลังอ้ายผีโลภมันก็เข้าคลใจผมอีก.

พระยาภักดี. เอ๊ะ ! อะไร เล่นอย่างเก่าอีกหรือ ?

นายสำ. เปล่าขอรับ อ้ายอย่างเก่าผมเข็ด, แต่ถึงจะไม่เข็ดมันก็ทำอย่างเก่าอีกไม่ได้เพราะผมไม่ได้เป็นข้าราชการแล้วอย่างที่ทำครั้งก่อน มันก็ไม่มีโอกาสอยู่เองถูกไหมล่ะครับ ?

พระยาภักดี. ถูกแล้ว เป็นเคราะห์ดีของแกที่ไม่มีโอกาส.

นายสำ. ที่จริงถึงมีโอกาสผมก็ไม่เล่นอีก ผมก็แก่จนหัวหงอกแล้วต้องมีความคิดดีขึ้นกว่าแต่ก่อนสักหน่อย, การที่ผมทำอย่างครั้งก่อนน่ะ ผลที่ได้มันไม่มีน้ำหนักเท่าผลที่เสียเลย, เพราะฉะนั้นผมจึงได้คิดหาหนทางที่จะทำการให้ได้ผลมาก ๆ และให้มีทางลำบากน้อย ๆ .

พระยาภักดี. ฮือ ! แล้วก็ทำยังไงล่ะ ฉันหวังใจว่าการที่ทำนั้นไม่เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย, แต่ที่

จริงนี่ก็ไม่ต้องกล่าวเพราะถ้าผิดกฎหมายแกคงไม่มาเล่าให้ฉันฟัง.

นายส้ำ. อ้อ ! เจ้าคุณนี่ก็ยังช่างพูดอยู่เหมือนหนุ่ม ๆ น่ะเอง การที่ผมทำนะ เป็นการค้าขายครับ.

พระยาภักดี. ค้าอะไร ?

นายส้ำ. ฝิ่น.

พระยาภักดี. อือ ! ได้กำไรดีหรือ ?

นายส้ำ. ฉิบหายหมดตัว.

พระยาภักดี. อ้าว ! ทำไมยังงั้น ?

นายส้ำ. เขาจับได้เสียน่ะซิ เคราะห์ดีที่ไม่ติดคุกเข้าไปด้วย.

พระยาภักดี. จริง เคราะห์ดี.

นายส้ำ. รอดตัวที่หมอความของผมดี แก้ว่าผมไม่รู้ไม่เห็นด้วย, จีนกิมเง็ก มากู้เงินผมไปว่าจะไปทำทุนในการค้าขายล่องเรือข้าวหรืออะไรอันหนึ่ง, ผมก็จำไม่ได้ถนัดเสียแล้ว และจีนกิมเง็กเอาเงินนั้นไปลงทุนซื้อฝิ่น ผมไม่รู้ไม่เห็นด้วย, ที่จริงผมระวังตัวมาก คอยเลี่ยงไม่ออกหน้าออกตาเลย เพราะยังงั้นถึงได้หาพยานมายันผมยากนัก.

พระยาภักดี. ฮื่อ ! ก็จีนกิมเง็กเล่า

นายส้ำ. ติดตะรางอยู่ที่พิษณุโลก.

พระยาภักดี. อ้อ !

นายส้ำ. แหม ! วันนี้ร้อนจริง ทำให้ กระหายน้ำพิลึก.

พระยาภักดี. (เรียก) อ้ายคำ ! ไปหาโซดามาถ้วยเถอะ.

นายส้ำ. โซดาเปล่าหรือครับ ?

พระยาภักดี. จะเอาครีมโซดาก็ได้ หรือน้ำแดง

นายส้ำ. น้ำเหลือง ๆ ไม่มีหรือครับ มันค่อยชื่นอกชื่นใจหน่อยหนึ่ง ?

พระยาภักดี ไม่มี ถึงจะมีฉันก็ไม่เห็นควรจะกินเวลาร้อน ๆ ยังงี้. (อ้ายคำยกโซดาเข้ามาทางขวา วางโซดาบนโต๊ะแล้วกลับออกไป นายส้ำยกโซดาขึ้นดื่ม ทำหน้าเหยแล้ววาง.)

นายส้ำ. ที่พิษณุโลกก็พอหาอะไรดื่มได้พอใช้เทียวครับ.

พระยาภักดี. (แลดูหน้านายส้ำ.) ฉันเชื่อ, เชื่อทีเดียว เออ! นี่แน่ะ ฉันขอถามอะไรสักหน่อยเถอะ แกมาหาฉันวันนี้น่ะมีธุระอะไร อย่าเกรงใจเลย เสียแรงเป็นเกลอกันมาแต่เก่าแต่แก่.

นายล้ำ. ผมมาก็ตั้งใจมาเยี่ยมเจ้าคุณ นั่นแหละอย่างหนึ่ง อีกอย่างหนึ่งผมนึกว่าถ้ามีโอกาสจะได้พบแม่ลออบ้าง.

พระยาภักดี. (หน้าตึง.) อ้อ !

นายล้ำ. เขาว่าเป็นสาวใหญ่แล้วไม่ใช่หรือครับ ?

พระยาภักดี. ก็สาวอายุ 17 แล้ว.

นายล้ำ. อ้อ ! ถูกครับ แล้วเขาว่าเหมือนแม่เขาไม่ใช่หรือครับ ?

พระยาภักดี. ก็เหมือน.

นายล้ำ. ผมจะพบสักทีได้ไหมครับ ?

พระยาภักดี. ฉันบอกไม่ได้ว่าเมื่อไหร่จะมีโอกาสที่จะพบแม่ลออ.

นายล้ำ. นัยว่าน่ะ เจ้าคุณไม่เต็มใจให้ผมพบยังงั้นหรือ ?

พระยาภักดี. ถ้าจะให้ฉันตอบตามใจจริงก็ต้องตอบว่า ถ้าไม่พบได้ดีกว่า.

นายล้ำ. (ออกโกรธ) ทำไม ?

พระยาภักดี. จะให้ฉันต้องอธิบายไปทำไม แกควรจะเข้าใจได้เองดีเทียว.

นายล้ำ. เข้าใจยังไง ?

พระยาภักดี. จะให้ฉันพูดตามตรงอีกหรือ ?

นายล้ำ. เชิญ.

พระยาภักดี. ถ้าอย่างงั้นก็เอาซิ ที่ฉันไม่เต็มใจให้แกพบกับแม่ลออก็เพราะแม่ลออเป็นผู้ที่ได้รับความอบรมอันดีสมควรแก่ผู้ดีตระกูล, ควรหรือที่หล่อนจะคบค้าสมาคมกับคน...เอ้อ...

นายล้ำ. คนขี้คุกขี้ตะรางอย่างผม ยังงั้นหรือ ?

พระยาภักดี. ฉันเสียใจ ที่แกมาบังคับให้ฉันต้องพูดให้ระคายหูแกเช่นนี้.

นายล้ำ. ทำไมในโลกนี้มีผมคนเดียวหรือ ที่เคยติดคุก, คนอื่นที่เคยติดคุกแล้วมาเที่ยวลอยหน้าสมาคมอยู่ในหมู่ผู้ลากมากดี มีถมไปไม่ใช่หรือ ?

พระยาภักดี. ทางที่จะต้องรับพระราชอาญามีหลายทาง บางคนก็พลาดอย่างโน้น บางคนก็พลาดอย่างนี้, ความผิดที่คนกระทำก็มีหลายชั้น.

นายล้ำ. ยังงั้นซิ ถึงการฉ้อโกงก็มีหลายชนิดหลายชั้นเหมือนกัน ถ้าไม่ยังงั้นคุณเองจะได้มาลอยหน้าเป็นพระยาอยู่หรือ ?

พระยาภักดี. ที่แกพูดเช่นนี้ ถ้าเป็นคนอื่นเขาคงหาว่าแกหมิ่นประมาทเขา แต่ฉันน่ะเป็นคนที่รู้จักแกมาช้านานแล้ว เพราะฉะนั้นพอจะให้อภัยได้.

นายส้ำ. ขอบพระเดชพระคุณ ผมเข้าใจดีแล้ว ถ้าฉันโกงเล็กน้อยจึงจะมีโทษ โกงให้เป็นการใหญ่ไม่เป็นไร.

พระยาภักดี. แกยังเข้าใจผิดอยู่มาก การที่คนได้รับพระราชอาญาคราวหนึ่งแล้ว ไม่ใช่ว่าใคร ๆ เขาจะพากันคอยตัดรอนไม่ให้มีการผงกหัวได้อีก ไม่ใช่เช่นนั้น ถ้าใครสำแดงให้ปรากฏว่า รู้สึกเข็ดหลาบเกรงพระราชอาญา ละความประพฤติที่ชั่ว ประพฤติทางที่ดีแล้วก็คงจะต้องมีผู้รู้สึกสงสารสักคราวหนึ่ง.

นายส้ำ. เจ้าคุณจะพูดอย่างไรก็ได้ เจ้าคุณไม่เคยติดคุกจะมารู้ยังไงได้ ว่าอ้ายคนที่ติดคุกออกมาแล้วน่ะ มันจะได้รับความลำบากยังไง.

พระยาภักดี. ฉันขอถามหน่อยเถอะ ว่าตั้งแต่แกพ้นโทษมาแล้วแกได้พยายามที่จะสำแดงให้ปรากฏอย่างไรบ้าง ว่าแกน่ะตั้งใจจะประพฤติแต่ในทางที่ดีที่ควร ?

นายส้ำ. ผมจะพยายามหรือมิพยายามก็ไม่มีใครปรารถนาอินัง.

พระยาภักดี. อ้อ เพราะฉะนั้น แกก็เลยปล่อยตัวไปตามใจของแกยังงั้นซิ.

นายส้ำ. (หัวเราะ.) เจ้าคุณต้องเข้าใจว่าผมก็รักชีวิตของผมเหมือนกัน ที่จะให้ผมอดตายนั้นเหลือเกินนัก ผมหาได้ทางไหนผมก็เอาทางนั้น.

พระยาภักดี. ฮือ ! แกอยากจะพบแม่ลออทำไม ?

นายส้ำ. ผมไม่ได้เห็นหล่อนตั้งแต่หล่อนอายุได้ 2 ปีเศษเท่านั้น ผมก็อยากจะดูว่าเดี๋ยวนี้หล่อนจะเป็นยังไง.

พระยาภักดี. อ้อ ? นั่นแน่รูปแม่ลออ ฉายเมื่อเร็ว ๆ นี้เอง, (ลุกไปหยิบรูปมาส่งให้นายส้ำ.) ดูรูปนี่ก็เท่ากับดูตัวเหมือนกัน.

นายส้ำ. (รับรูปไปดูแล้วพูด.) ฮือ ! เหมือนแม่จริงขอรับ ผมได้ทราบข่าวว่า จะแต่งงานกับนายทองคำลูกเจ้าคุณรณชิตไม่ใช่หรือครับ ?

พระยาภักดี. ยังงั้น.

นายส้ำ. จะแต่งเมื่อไรครับ ?

พระยาภักดี. ยังไม่แน่ เห็นจะในเร็ว ๆ นี้.

นายส้ำ. ถ้ากำหนดวันแน่เมื่อไหร่ ได้เท้าโปรดบอกให้ผมทราบด้วยนะครับ.

พระยาภักดี. จำเป็นหรือ ?

นายส้ำ. ผมจะได้มาช่วยงาน.

พระยาภักดี. อะไรแกจะมาด้วยหรือ ตริตรองเสียให้ตลอดหน่อยเถอะ.

นายส้ำ. ผมเห็นควรตัวผมจะมารดน้ำด้วยนะครับ.

พระยาภักดี. นี่แกเอาอะไรมานึก !

นายส้ำ. เอ๊ะ ! เจ้าคุณนี่ชอบกลจริง ๆ ก็แม่ลออน่ะลูกผมแท้ ๆ ไม่ใช่หรือ ?

พระยาภักดี. อ้อ ? นี่แกพึ่งรู้สึกตัวแหละหรือว่าแม่ลออเป็นลูกแก ที่จริง ฉันเองก็เกือบจะลืมเสียแล้วว่าน่ะเป็นพ่อแม่ลออ.

นายส้ำ. จริง, ผมมีความผิด ที่ทิ้งแม่ลออไปเสียนาน นี่แม่ลอองคงไม่รู้เลย ซิว่าผมเป็นพ่อ เห็นจะนึกว่าเจ้าคุณเป็นพ่อกระมัง.

พระยาภักดี. เขารู้ว่าฉันเป็นแต่พ่อเลี้ยงเขา ฉันบอกเขาว่าพ่อเขาตายเสียตั้งแต่เขายังเล็ก ๆ เขาก็เลยนับถือฉันเป็นพ่อ.

นายส้ำ. ก็แม่เขาไม่บอกเล่าอะไรให้ลูกเขารู้มั่งเลยหรือ ?

พระยาภักดี. เขาไม่ได้บอก

นายส้ำ. ทำไม ?

พระยาภักดี. แกไม่ควรจะต้องถามเลย แกรู้อยู่ดีแล้วว่า ตั้งแต่แรกได้แม่นวลมาแล้ว แกไม่ได้ทำให้เขาเป็นที่พอใจเลยสักขณะจิตเดียว

นายส้ำ. จริงซิ ! นี่เจ้าคุณคงนึกละซิว่า ถ้าแม่นวลน่ะได้กะเจ้าคุณเสียจะดีกว่า.

พระยาภักดี. ก็หรือมันไม่จริงเช่นนั้นล่ะ แม่นวลเลือกผัวผิดแท้ทีเดียว เมื่อจะตายหล่อนก็รู้สึกจึงได้มอบแม่ลออไว้ให้เป็นลูกฉัน ขอให้ฉันเลี้ยงดูให้เสมอลูกในไส้ฉันเองฉันก็ได้ตั้งใจทนุถนอมแม่ลออเหมือนลูกในอกฉัน ฉันได้กระทำหน้าที่พ่อตลอดมาโดยความเต็มใจจริง ๆ , แม่ลออเองคงจะเป็นพยานว่าฉันไม่ได้กระทำให้เสียวาจาที่ฉันให้ไว้แก่แม่นวลเลย.

นายส้ำ. จริง ผมน่ะได้ประพฤติไม่ดี บกพร่องในหน้าที่บิดามาก, แต่ต่อไปผมจะตั้งใจประพฤติให้สมควร.

พระยาภักดี. ดูเกินเวลาเสียแล้ว แม่ลอออก็จะมีเหย้ามีเรือนอยู่แล้ว.

นายส้ำ ผมไม่เห็นจะเกินเวลาไปเลย.

พระยาภักดี. แกคิดจะทำอะไร ?

นายส้ำ. ผมคิดว่า เป็นหน้าที่จะต้องมาอยู่ใกล้ชิดลูกสาวผม เพื่อจะได้ช่วยเหลือเจือจานในธุระต่าง ๆ ตามเวลาอันสมควร.

พระยาภักดี. ฉันบอกแล้วว่า เขาจะมีเหย้ามีเรือนอยู่แล้ว.

นายส้ำ. ทราบแล้ว, เมื่อยังอยู่ในบ้านเจ้าคุณผมก็วางใจได้ นี่จะแยกไปมีเหย้ามีเรือนของตัวเองแล้ว ผมจะต้องเข้ามาอยู่กับเขาเพื่อจะได้เป็นกำลังแก่เขาบ้าง.

พระยาภักดี. เอ๊ะ ! แกนี่จะเป็นบ้าเสียแล้วกระมัง ?

นายส้ำ. ทำไม ?

พระยาภักดี. แกจะคิดไปอยู่กับลูกสาวยังงั้นยังไงได้.

นายล้ำ. ทำไมครับ ก็ผู้ที่จะมาเป็นลูกเขยผมน่ะ เขาก็มั่งมีพออยู่ไม่ใช่หรือ เขาจะเลี้ยงผมไว้ อีกสักคนไม่ได้เทียวหรือ ?

พระยาภักดี. แกจะไปเป็นเจ้าบุญนายคุณอะไรเขา เขาจะได้เลี้ยงแก ?

นายล้ำ. ผมเป็นพ่อแม่ลออ ดูก็มีบุญคุณพอแล้ว.

พระยาภักดี. เอ๊ะ ! นี่แกจะขยายขึ้นว่า แกเป็นพ่อแม่ลออยังงั้นหรือ ?

นายล้ำ. ก็ยังงั้นซิขอรับ.

พระยาภักดี. พุทโธ่ ! นี่แกน่ะไม่มีความเมตตาลูกแกบ้างเลยเทียวหรือถึงได้คิดร้ายแก่เขาได้ยังงั้น ?

นายล้ำ. คิดร้ายยังไง ?

พระยาภักดี. นายทองคำเขาจะมาแต่งกับลูกสาวคนเช่นแกได้อยู่หรือ ?

นายล้ำ. ถ้าเขารักแม่ลอออจริงละก็ ถึงผมจะเป็นคนเลวกว่าที่ผมเป็นอยู่นี่ เขาคงไม่รังเกียจ

พระยาภักดี. ถึงนายทองคำจะไม่รังเกียจ คนอื่น ๆ ก็คงต้องรังเกียจ, ใครเขาจะมาคบค้าสมาคมได้อีกต่อไป ไปข้างไหนเขาก็จะแลดูพูดซุบซิบกัน ถ้าใครเขาเลี่ยงได้เขาก็คงเลี่ยง แกจะมาทำให้แม่ลออเป็นหมาหัวเน่าหรือ?

นายล้ำ. เจ้าคุณ ! ผมจะต้องพูดตามตรง ผมน่ะมันหมดทางหากินแล้ว ไม่แลเห็นทางอื่นนอก จากที่จะอาศัยลูกสาวให้เขาเลี้ยง.

พระยาภักดี. อ๋อ ! นี่น่ะ แกต้องการเงินยังงั้นหรือ ?

นายล้ำ. ก็แน่ละ ไม่มีเงินก็อดตายเท่านั้นเอง.

พระยาภักดี. ก็จะพูดกันเสียตรง ๆ เท่านั้นก็จะแล้วกัน เอาเถอะฉันให้แกเดี๋ยวนี้ก็ได้ เท่าไหร่ถึงจะพอ เอาไปสิบชั่งก่อนพอไหม ?

นายล้ำ. ไม่รับประทาน.

พระยาภักดี. ยี่สิบชั่ง !

นายล้ำ. ไม่รับประทาน.

พระยาภักดี. ห้าสิบชั่ง !

นายล้ำ. พุทโธ่ ! เจ้าคุณ ! แต่ที่ผมฉิบหายไปในเรื่องค้าฝิ่นนั่นก็เกือบร้อยชั่งเข้าไปแล้ว.

พระยาภักดี. เอา ! ร้อยชั่งก็เอา !

นายล้ำ. ผมไม่อยากให้เจ้าคุณฉิบหายหรอก.

พระยาภักดี. ช่างฉันเถอะ ขอแต่ให้แกรับเงินร้อยชั่งแล้วก็ไปเสียให้พ้นเถอะ.

นายส้ำ. ถ้าหมดผมจะไปเอาที่ไหนอีกล่ะ ? ผมไม่โง่นะเจ้าคุณถ้าให้ผมไปอยู่เสียกับลูกสาวผมเงินก็จะไม่เสียมาก.

พระยาภักดี. เงินน่ะฉันไม่เสียดายหรอก ฉันเสียดายชื่อและเสียดายความสุขแม่ลออมากกว่า.

นายส้ำ. คุณจะให้ผมขายลูกสาวผมยังงั้นหรือ ?

พระยาภักดี. จะเรียกว่ากระไรก็ตามใจเถอะแต่ที่จริงฉันตั้งใจซื้อความสุขให้แก่แม่ลอองเท่านั้น.

นายส้ำ. ที่คุณจะมาพรากพ่อกับลูกเสียเช่นนี้น่ะ คุณเห็นสมควรแล้วหรือ ?

พระยาภักดี. ฉันเห็นสมควรแล้ว ฉันจึงได้ประสงค์ที่จะทำ แม่ลออน่ะดีเกินที่จะเป็นลูกคนเช่นแก 0ยังไง ! จะต้องการเงินเท่าไหร่ ว่ามา ! (ลุกขึ้นยืนจ้องนายส้ำ.)

นายส้ำ. ผมไม่ต้องการเงินของคุณ ผมจะพบกับลูกผม.

พระยาภักดี. ฉันไม่ยอมให้แกพบ จะเอาเงินเท่าไรจะให้.

นายส้ำ. ผมไม่เอาเงินของคุณ.

พระยาภักดี. ถ้ายังงั้นก็ไปให้พ้นบ้านฉัน, ไป !

นายส้ำ. ผมไม่ไป, จะทำไมผม ?

พระยาภักดี. นี่แน่, แกอย่ามาทำอวดดีกับฉัน ไป !

นายส้ำ. ผมไม่ไป (นั่งไขว่ห้างกระดิกขาเฉย.)

พระยาภักดี. อย่าทำให้เกิดเดืองมากขึ้นหน่อยเลย ประเดี๋ยวฉันจะเหนี่ยวใจไว้ไม่อยู่.

นายส้ำ. คุณจะทำไมผม ?

พระยาภักดี. ฉันไม่อยากทำอะไรแก แต่ถ้าแกไม่ไปละก็...

นายส้ำ. จะทำไมผม แหม ! ทำเก่งจริงนะ เจ้าคุณน่ะแก่แล้วนะครับ จะประพฤติเป็นเด็กไปได้.

พระยาภักดี. จริง, ฉันแก่จริง แต่ขอ ให้เข้าใจว่าแกสู้ฉันไม่ได้นะ ฉันได้เปรียบแกมากกำลัง ฉันยังมีพอตัว กำลังแกน่ะมันอ่อนเสียแล้ว ฤทธิ์เหล้ามันเข้าไปฆ่ากำลังแกเสียหมดแล้ว.

นายส้ำ. (หัวเราะเยาะ.) ฮะ ๆ ! ช่างพูดจริง ยังไม่เบาบางลงกว่าเมื่อหนุ่ม ๆ เลย.

พระยาภักดี. (โกรธ.) ยังไง จะเอาเงินหรือจะเอาแส้ม้า ?

นายส้ำ. ผมไม่เอาทั้งสองอย่าง.

พระยาภักดี. ถ้าอย่างงั้นก็ได้.

นายส้ำ. คุณพูดซ้ำซากผมเบื่อเต็มทีแล้ว.

พระยาภักดี. ก็ถ้าเมื่อพูดกันดี ๆ ไม่ชอบ ก็ต้องพูดกันอย่างเดียรฉาน ! (ไปหยิบแส้ม้าที่แขวนไว้ที่ผนังลงมา.) เอาเถอะ ! เป็นไรก็เป็นไป จะต้องเล่นงานเสียให้ลายทั้งตัวล่ะ (เงื้อแส้ม้าจะตีนายล้ำ.)

นายล้ำ. (ตกใจลุกขึ้นยืน.) อ๊ะ !อ๊ะ ! เจ้าคุณ ! (ยกแขนขึ้นป้อง.)

(อ้ายคำเข้ามาทางขวา พระยาภักดีหย่อนมือลง.)

อ้ายคำ ได้เท้าขอรับ คุณลออขึ้นกระไดมานี่แล้ว. (ออกไปตามทางเดิม.)

(พระยาภักดีรีบเอาแส้ม้าไปแขวนไว้ตามที่เดิม.)

นายล้ำ. (หัวเราะ.) ฮะ ๆ ! เคราะห์ดีจริง ตกรกชิ

(แม่ลออเข้ามาทางขวา แม่ลออายุประมาณ 17 ปี แต่งกายอย่างไปเที่ยวนอกบ้าน พึ่งกลับมา.)

แม่ลออ. แหม ! คุณพ่อ อะไรวันนี้กลับมาบ้านวันจริง ฉันหมายจะกลับมาให้ทันคุณพ่อกลับทีเดียว.

พระยาภักดี. (ยิ้ม.) พ่อได้เลิกงานเร็วหน่อยก็รีบกลับมา.

แม่ลออ. (มองดูนายล้ำ แล้วหันไปพูดกับพระยาภักดี.) นั่นใครคะ ?

พระยาภักดี. คนเขามาหาพ่อ

นายล้ำ. ฉันเป็นเกลอเก่าของเจ้าคุณ ท่านนันถือฉันเหมือนน้องยังไงขอรับ ? (พระยาภักดีพยักหน้า.)

แม่ลออ. อ้อ ! (ลงนั่งไหว้.) ถ้ายังงั้นดิฉันก็ต้องนับถือคุณอาเหมือนอาดิฉันเหมือนกัน ทำไมดิฉันยังไม่รู้จักคุณอาเลย.

นายล้ำ. ฉันอยู่หัวเมือง พึ่งเข้ามา แต่ฉันเคยเห็นหล่อนแล้ว.

แม่ลออ. เมื่อไหร่คะ ? ทำไมดิฉันจำไม่ได้ ดิฉันเป็นคนที่จำคนแน่นัก.

นายล้ำ. (ยิ้ม.) หล่อนเห็นจะจำฉันไม่ได้เลย เมื่อฉันได้เห็นหล่อนครั้งก่อนนี้น่ะ อายุหล่อนได้สองปีเท่านั้น.

แม่ลออ. แหม ! ถ้ายังงั้น คุณคงรู้จักคุณแม่ดิฉันละซิคะ.

นายล้ำ. (แลดูตาพระยาภักดีแล้วจึงพูด เสียงออกเครือ ๆ .) ฉันรู้จักคุณแม่หล่อนดี

แม่ลออ. ถ้ายังงั้นดิฉันก็ยิ่งดีใจมากขึ้น ที่ได้พบคุณ ก็คุณพ่อดิฉันที่ตายล่ะคะ รู้จักไหม ? (นายล้ำพยักหน้า.) ถ้ายังงั้นคุณก็ดีกว่าดิฉัน ดิฉันไม่รู้จักเลย, เคยเห็นแต่รูปที่ในห้องคุณแม่ รูปร่างสูง ๆ หน้าอกกว้าง ดิฉันช่างชอบหน้าเสียจริง ๆ หน้าตาเป็นคนซื่อ ใจคอกว้างขวาง, ถ้าใครบอกดิฉันว่าเป็นคนไม่ดี ดิฉันไม่ยอมเชื่อเป็นอันขาดเทียว แต่ท่านก็เป็นคนดีจริง ๆอย่างที่ดิฉันนึกเดาเอาในใจ คุณพ่อนี่

ก็ได้บอกดิฉันว่ายังงั้น จริงไหมละคุณพ่อ ? (พระยาภักดีพยักหน้า.)

นายส้ำ. ถ้าใครบอกหล่อนว่า พ่อหล่อนที่ตายน่ะเป็นคนไม่ดีละก็หล่อนเป็นไม่ยอมเชื่อเลยเทียวหรือ ?

แม่ลออ. ดิฉันจะเชื่อยังไง ดูในรูปก็เห็นว่าเป็นคนดี. เออ ! นี่คุณพ่อบอกแล้วหรือยังเรื่องดิฉันจะแต่งงาน ?

นายส้ำ. บอกแล้ว, ฉันยินดีด้วย.

แม่ลออ. คุณอาต้องมารคน้ำดิฉันนะคะ.

นายส้ำ. ฉัน - เอ้อ - ฉันจะต้องรีบกลับไปหัวเมือง.

แม่ลออ. โธ่ จะอยู่รดน้ำดิฉันหน่อยไม่ได้เทียวหรือคะ?

นายส้ำ. ฉันจะขอตริตรองดูก่อน แต่ยังไง ๆ ก็ดี ถึงฉันจะอยู่รดน้ำหล่อนไม่ได้ ฉันก็คงตั้งใจอวยพรให้หล่อนมีความสุข.

แม่ลออ. (ไหว้.) ดิฉันรับพรล่วงหน้าไว้ก่อน.คุณพ่อคะช่วยพูดจาชวนคุณอาให้อยู่รดน้ำดิฉันหน่อยนะคะ ดิฉันจะเข้าไปในเรือนเสียที คุณพ่อกับคุณอาคงอยากคุยกันอย่างผู้ชาย ๆ สนุกกว่า.

(ออกไปทางประตูซ้าย.)

นายส้ำ. (นิ่งอยู่ครู่หนึ่ง แล้วพูด เสียงออกเครือ ๆ.)

เจ้าคุณขอรับ ใต้เท้าพูดถูก, เด็กคนนี้ดีเกินที่จะเป็นลูกผม ผมมันเลวทรามเกินกว่าที่จะเป็นพ่อเขาผมเพิ่งรู้สึกความจริงเดี๋ยวนี้เอง..

พระยาภักดี. (ตบบ่านายส้ำ.) พ่อส้ำ !

นายส้ำ. หล่อนได้เขียนรูปพ่อของหล่อนขึ้นไว้ในใจเป็นคนดีไม่มีที่ติ ผมไม่ต้องการที่จะลบรูปนั้นเสียเลย. (ถอดแหวนวงหนึ่งจากนิ้ว.) นี่แน่ะครับ แหวนนี้เป็นของแม่นวลผมได้ติดไปด้วยสิ่งเท่านี้แหละ เจ้าคุณได้โปรดเมตตาผมสักที พอถึงวันแต่งงานแม่ลออเจ้าคุณได้โปรดให้แหวนนี้แก่เขา บอกว่าเป็นของรับไหว้ของผมส่งมาแทนตัว..

พระยาภักดี. (รับแหวน.) ได้ซิเพื่อนเอ๋ย ฉันจะจัดการตามแกสั่งอย่าวิตกเลย.

นายส้ำ. แล้วผมขออะไรอีกอย่าง.

พระยาภักดี. อะไร? ว่ามาเถอะ ฉันไม่ขัดเลย.

นายส้ำ. อย่าได้บอกความจริงแก่แม่ลออเลย ให้เขาคงนับถือรูปผมอันเก่านั้น ว่าเป็นพ่อเขา และให้นับถือตัวผมเป็นเหมือนอา.

พระยาภักดี. เอาเถอะ, ฉันจะทำตามแกประสงค์.

นายส้ำ. ผมลาที พรุ่งนี้เช้าผมจะไปพิษณุโลก.

พระยาภักดี. เอาเงินไปใช้มั่งซิ. (ไปไขกุญแจ เปิดลิ้นชักโต๊ะหยิบธนบัตรออกมาปึกหนึ่ง.) เอ้า! นี่แน่ะ มีสักสามสี่ร้อยบาทได้อยู่ เอาไปใช้ก่อนเถอะ ต้องการอีกถึงค่อยบอกมาให้ฉันทราบ

นายส้ำ. (เสียงเครือ.) เจ้าคุณ! ผม..ผม.. (เช็ดน้ำตา)

พระยาภักดี. อ้าย! ไม่รับไม่ได้ ไม่รับโกรธกันเทียว. (ยัดเยียดธนบัตรให้นายส้ำ.)

นายส้ำ. (รับธนบัตร.) ผมจะไม่ลืมพระเดชพระคุณได้เท้าจนตายทีเดียว ขอให้เชื่อผมเถอะ.

พระยาภักดี. อย่าให้พูดมากนักเลยเก็บเงินใส่ กระเป๋าเสียเถอะ แล้วก็คิดอ่านหาทางทำมาหากินต่อไปนะ.

นายส้ำ. ขอรับ ผมจะตั้งใจทำมาหากินในทางอันชอบธรรมจริง ๆ ทีเดียว. ถ้าผมน่ะคิดโยกโย้ไปอย่างใดอย่างหนึ่งอีก ขออย่าให้ผมแคล้วอาญาจักรเลย.

พระยาภักดี. เออ ๆ ตั้งใจไว้ให้ดีเถอะ นึกถึงแม่ลออบ้างน่ะ.

นายส้ำ. ผมจะลืมหล่อนไม่ได้เลย จะเห็นหน้าหล่อนติดตาไปจนวันตายทีเดียว. ผมลาที ผมไม่จำเป็นที่จะต้องฝากแม่ลออแก่เจ้าคุณ เพราะเจ้าคุณได้เป็นพ่อหล่อนดียิ่งไปกว่าผมร้อยเท่าพันทวี. (เช็ดน้ำตา.)

พระยาภักดี. เอาเถอะ อย่าวิตกเลย แม่ลออน่ะฉันคงจะรักถนอมเหมือนอย่างเดิม.

นายส้ำ. ผมเชื่อ, เชื่อแน่นอน!
(ยกมือขึ้นไหว้.) ผมลาเจ้าคุณที.

(พระยาภักดีเข้าไปจับมือนายส้ำ ต่างคนต่างแลดูตากันอยู่ครู่หนึ่ง แล้วพระยาภักดีนึกอะไรขึ้นมาออกเดินไปที่โต๊ะเขียนหนังสือ หยิบรูปแม่ลออทั้งกรอบด้วยส่งให้นายส้ำ นายส้ำรับรูปไปดูอยู่ครู่หนึ่ง ไหว้พระยาภักดีอีก แล้วก็รีบเดินออกไปทางประตูขวา พระยาภักดียืนมองไปทางประตูครู่หนึ่งแล้วก็เดินออกไปที่หน้าต่างทางด้านหลัง ยืนพิงกรอบหน้าต่าง ตามองออกไปนอกหน้าต่างนิ่งอยู่จนปิดม่าน.)

จบเรื่อง

ใบงาน

กลุ่มที่ 1

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านบทละครพูดเรื่อง เห็นแก่ลูก แล้วสรุปเรื่องย่อ และพิจารณาหาแก่นของเรื่อง

กลุ่มที่ 2

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านบทละครพูดเรื่อง เห็นแก่ลูก แล้วพิจารณาโครงเรื่องตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การเปิดเรื่อง
2. การปรากฏของปัญหา
3. การขยายตัวของปัญหา
4. การแก้ไขปัญหา
5. การคลี่คลายปัญหา
6. จุดจบของปัญหา

กลุ่มที่ 3

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านบทละครพูดเรื่อง เห็นแก่ลูก แล้วพิจารณาข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทละคร

กลุ่มที่ 4

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านบทละครพูด เรื่อง เห็นแก่ลูก แล้วสรุปพฤติกรรมของตัวละครในเรื่อง

กลุ่มที่ 5

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านบทละครพูด เรื่อง เห็นแก่ลูกแล้ววิเคราะห์บทสนทนา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

แบบฝึกที่ 9

เรื่อง การฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของบทละคร

คำสั่ง ให้ทำเครื่องหมาย x ทับหัวข้อที่ถูกต้องที่สุด

1. นายล้ำมีจุดประสงค์ที่แท้จริงอย่างไรในการไปบ้านพระยาภักดีนฤนาท
   - ก. ไปขอเงินแม่ลออ
   - ข. ไปขอเงินพระยาภักดีนฤนาท
   - ค. ไปเยี่ยมเยียนพระยาภักดีนฤนาท
   - ง. ไปขออาศัยอยู่กับแม่ลออเพื่อให้แม่ลออเลี้ยงดู

2. การที่นายล้ำต้องออกจากราชการเนื่องจากเหตุการณ์ใด
   - ก. ค้าฝิ่น
   - ข. เล่นการพนัน
   - ค. เมาสุราอาละวาด
   - ง. ทุจริตเงินของทางราชการ

3. เหตุใดแม่ลออจึงต้องมาอยู่กับพระยาภักดีนฤนาท
   - ก. เพราะมารดาเสียชีวิต
   - ข. เพราะนายล้ำต้องโทษ
   - ค. เพราะนายล้ำไม่ต้องการเลี้ยงดูลูก
   - ง. เพราะพระยาภักดีนฤนาทขอมาเลี้ยง

4. บทละครเรื่องเห็นแก่ลูกเนื้อเรื่องแสดงให้เห็นถึงอะไร
   - ก. ความรักของพ่อที่มีต่อลูก
   - ข. ความรักของลูกที่มีต่อพ่อ
   - ค. การเสียสละของพ่อแม่ที่มีต่อลูก
   - ง. ลูกที่ได้รับการตามใจจากพ่อแม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนที่ 3
เรื่อง วิธีอ่านจับใจความสำคัญของบทละคร

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกที่สุด

1. ข้อใดเป็นจุดประสงค์ของการเขียนบทละคร
   ก. เพื่อใช้แสดงละคร
   ข. เพื่อให้เป็นบทอ่าน
   ค. เพื่อเสนอเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริง
   ง. เพื่อแสดงความสามารถทางการเขียน
2. ข้อใดมิใช่องค์ประกอบของบทละคร
   ข. ฉาก
   ก. โครงเรื่อง
   ค. บทสนทนา
   ง. ข้อเสนอแนะ
3. แก่นเรื่อง หมายถึงอะไร
   ก. ข้อขัดแย้ง
   ข. เนื้อเรื่อง
   ค. ข้อสรุปของเรื่อง
   ง. ข้อคิดที่ผู้เขียนต้องการสื่อถึงคนดู
4. ข้อใดคือส่วนสำคัญที่สุดของโครงเรื่อง
   ก. ข้อสรุป
   ข. ตัวละคร
   ค. ความขัดแย้ง
   ง. การเปิด- ปิดเรื่อง
5. ข้อใดเป็นคุณสมบัติสำคัญที่สุดของบทละครพูด
   ก. ฉากดี มีตัวละครมาก
   ข. แฝงคติธรรมตอนจบ
   ค. โครงเรื่องลึกลับซับซ้อน
   ง. เรื่องสนุก บทสนทนาคมคาย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

6. ในการอ่านบทละครผู้อ่านควรปฏิบัติเช่นไร
   ก. อ่านแล้วฝึกทำท่าทางประกอบด้วย
   ข. อ่านแล้ววิเคราะห์จุดประสงค์ของผู้แต่ง
   ค. อ่านแล้วสำรวจข้อความที่ประทับใจแล้วบันทึกไว้
   ง. อ่านแล้วตั้งคำถามถามตนเองว่าใครทำอะไรที่ไหนเมื่อไร อย่างไร
7. โครงเรื่องของเรื่องเห็นแก่ลูก คือข้อใด
   ก. ความเสียสละของพ่อ
   ข. ความรักของลูกบุญธรรม
   ค. ความรักของลูกที่มีต่อพ่อ
   ง. ความรักของพ่อบุญธรรมที่มีต่อลูก
8. เหตุการณ์ในตอนใดที่เป็นจุดขัดแย้งที่สำคัญของเรื่อง
   ก. อ้ายคำไม่ไว้ใจนายล้ำ
   ข. นายล้ำไม่ยอมรับเงิน
   ค. นายล้ำจะบอกความจริงแก่แม่ลออ
   ง. พระยาภักดีนฤนาทจะทำร้ายนายล้ำ
9. จุดจบของเรื่องเห็นแก่ลูกจบลงในลักษณะใด
   ก. นายล้ำยอมรับเงินแล้วหนีไป
   ข. นายล้ำบอกความจริงแก่แม่ลออ
   ค. นายล้ำไม่เปิดเผยตัวเองต่อแม่ลออ
   ง. นายล้ำยกแม่ลออให้พระยาภักดีนฤนาท
10. ใครคือผู้เห็นแก่ลูกอย่างแท้จริง
   ก. แม่นวล
   ข. นายล้ำ
   ค. พระยาภักดีนฤนาถ
   ง. นายล้ำและพระยาภักดีนฤนาถ
11. ข้อใดคือจุดประสงค์ที่แท้จริงของนายล้ำในการมาขอพบแม่ลออ
   ก. เพื่อขอเงิน
   ข. เพื่อขออาศัยอยู่ด้วย
   ค. เพื่อแสดงตัวเป็นพ่อ
   ง. เพื่อต้องการพบหน้าลูก

12. เพราะเหตุใดพระยาภักดีนฤนาถจึงไม่อยากให้นายส้ำพบแม่ลออ

ก. เพราะนายส้ำยากจน

ข. เพราะนายส้ำมีอาชีพทุจริต

ก. เพราะนายส้ำเคยถูกจำคุก

ง. เพราะนายส้ำไม่เคยเลี้ยงดูลูก

13. ข้อใดคือเหตุผลที่นายส้ำไม่แสดงตัวเป็นพ่อหลังจากที่ได้พบลูกแล้ว

ก. นายส้ำกลัวลูกไม่ยอมรับ

ข. นายส้ำอายที่ตนเคยถูกจำคุก

ค. นายส้ำรับเงินจากพระยาภักดีนฤนาถ

ง. นายส้ำไม่ต้องการให้ลูกผิดหวังในตัวพ่อ

ข้อความต่อไปนี้ใช้ตอบคำถามข้อ 14-15

นายส้ำ:	แล้วผมก็เข้าหุ้นค้าขายกับเจ๊กสองสามคนด้วยกัน
พระยาภักดี:	แล้วเป็นยังไง ?
นายส้ำ:	ก็ดีหรอกครับ พอไถๆไปได้ ไม่สู้ฝืดเคืองนักแต่ภายหลังอ้ายผีโลภมันก็เข้าคลใจผมอีก
พระยาภักดี:	เอ๊ะ! อะไรเล่นอย่างเก่าอีกหรือ ?

14. จากบทสนทนานี้แสดงว่ากิจการค้าของนายส้ำเป็นอย่างไร

ก. ขาดทุน

ข. พอไปได้

ค. ไม่ค่อยดีนัก

ง. เจริญรุ่งเรือง

15. คำว่า “อ้ายผีโลภ” หมายถึงอะไร

ก. ผี่น

ข. ปีศาจ

ค. คนร้าย

ง. การพนัน

16. นายล้ำเป็นอะไรกับพระยาภักดีนฤนาถ

ก. เป็นเพื่อน

ข. เป็นญาติ

ค. เป็นลูกหนี้

ค. เป็นคนรับใช้

ข้อความต่อไปนี้ใช้ตอบคำถามข้อ 17-20

ศรัทธา:	แม้จะเป็นทางที่ค่อนข้างเปลี่ยวก็จริงแต่ฉันไม่รู้สึกหวาดกลัวอะไรเลย เห็นจะเป็นด้วยเครื่องแบบที่ครูให้แต่งนี้เอง ซึ่งทำให้อุ่นใจเหมือนมีตะกรุดหรือผ้าประเจียด
อารี:	และเธอจำได้ไหมว่า ครูแนะนำให้ว่าอย่างไร
ศรัทธา:	ได้ซิ คือ ระหว่างทางที่ไป เราต้องทำประโยชน์ตลอดทาง
การุณ:	ฉันก็จำได้ครูกำชับไว้ด้วยว่าเมื่อพบใครที่ต้องการความสงเคราะห์ช่วยเหลือก็ต้องช่วย อย่าดูดายเลย
อารี:	แน่ละ เราดูดายไม่ได้อยู่เอง เพราะนอกจากเป็นหน้าที่ของเรา เรายังได้ให้คำสัตย์ต่อหน้าครูและที่ประชุมว่า เราจะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น

17. เหตุใดศรัทธาจึงไม่รู้สึกกลัวเมื่อเดินอยู่ในทางเปลี่ยว

ก. เพราะมีครูไปด้วย

ข. เพราะสวมเครื่องแบบ

ค. เพราะมีเพื่อนไปด้วยหลายคน

ง. เพราะมีตะกรุดและผ้าประเจียด

18. ตัวละครในเรื่องนี้มีหน้าที่อะไร

ก. สำรวจเส้นทาง

ข. ช่วยเหลือคนแก่

ค. บำเพ็ญประโยชน์

ง. ปฏิบัติตามคำสั่งของครู

19. จากบทสนทนานี้ ตัวละครน่าจะเป็นใคร

ก. ครู

ข. นักเรียน

ค. ตำรวจทหาร

ง. ลูกเสือยุวกาชาด

20. จากบทสนทนานี้ครูได้สอนเรื่องอะไร

ก. การแต่งกาย

ข. การเดินทาง

ค. หน้าที่ของนักเรียน

ง. การปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

เฉลยแบบฝึกและแบบทดสอบ
หน่วยการเรียนที่ 8

แบบฝึกที่ 7

1. / 2. / 3. X 4. / 5. /

แบบทดสอบย่อยที่ 7

1. แสดงละคร
2. ร้อยกรอง
3. บทสนทนา
4. ข้อคิดหรือปรัชญา
5. บทอ่าน

แบบทดสอบย่อยที่ 8

1. 4 คน คือ ไฉไล ระรวย พีระ มานพ
2. ผลการสอบ
3. เลี้ยงอาหารกลางวันแก่ผู้ชนะการพนัน
4. ไฉไลไม่รอบคอบ
5. ไม่ควรด่วนตัดสินอะไรง่ายๆ ควรคิดให้ละเอียดรอบคอบเสียก่อน

แบบฝึกที่ 9

1. ง. 2. ข. 3. ก. 4. ก.

แบบทดสอบประจำหน่วยที่ 8

1.	ก.	2.	ง.	3.	ง.	4.	ค.	5.	ง.
6.	ง.	7.	ก.	8.	ค.	9.	ค.	10.	ข
11.	ข.	12.	ค.	13.	ง.	14.	ข.	15.	ง.
16.	ก.	17.	ข.	18.	ค.	19.	ง.	20.	ง.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

แผนการสอนซ่อมเสริม หน่วยที่ 8

วิธีอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทละคร

เวลา 1 คาบเรียน 50 นาที

ความคิดรวบยอด

วิธีจับใจความสำคัญของบทละครผู้อ่านควรใช้วิธีอ่านให้ตลอดเรื่องแล้วตั้งคำถาม ถามตนเองว่า เรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร นอกจากนี้ควรจะพิจารณาถึงแก่นเรื่องและส่วนประกอบอื่นๆ เช่น โครงเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา ข้อคิดเห็นของผู้เขียนด้วย

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของบทละครได้
2. นักเรียนสามารถบอกวิธีการจับใจความสำคัญบทละครได้
3. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของบทละครได้

เนื้อหา

บทละคร เป็นวรรณกรรมที่เขียนขึ้นเพื่อใช้ประกอบการแสดงละคร ในการอ่านจับใจความสำคัญของบทละครผู้อ่านควรจะใช้วิธีอ่านให้ตลอดทั้งเรื่องแล้วถามตนเองว่าเรื่องอะไร ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และควรพิจารณาแก่นเรื่อง และส่วนประกอบอื่นๆด้วย

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นการรับรู้

1. ครูแจ้งจุดประสงค์ของการเรียนซ่อมเสริม
2. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและบอกถึงสาเหตุที่ทำแบบทดสอบได้ไม่ถึงเกณฑ์การรอบรู้
3. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเนื้อหาส่วนที่ยังไม่เข้าใจ

ขั้นเกิดความคล่องตัว

1. ครูเลือกแบบฝึกและแบบทดสอบย่อยที่นักเรียนทำผิด มาให้นักเรียนทำอีกครั้งหนึ่ง
2. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจแบบฝึกและแบบทดสอบย่อย บอกคะแนน และอภิปรายข้อผิด

ขั้นเกิดความคงทน

ครูให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยในเนื้อหาที่เรียน และสรุปวิธีอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทละครอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นนำไปใช้

1. ให้นักเรียนอ่านบทละครพูดเรื่อง เห็นแก่ลูก แล้วทำแบบฝึกหัดซ่อมเสริม
2. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลย อภิปรายข้อผิด

ขั้นประยุกต์ใช้

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบคู่ขนานกับแบบทดสอบประจำหน่วยที่ 3
2. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจแบบทดสอบ ให้คะแนน
3. ให้นักเรียนเปรียบเทียบคะแนนที่ได้ทั้งสองครั้ง

สื่อการเรียน

1. แบบฝึก
2. แบบทดสอบย่อย
3. แบบทดสอบคู่ขนานกับแบบทดสอบประจำหน่วยที่ 3
4. แบบฝึกหัดซ่อมเสริม

การวัดผลประเมินผล

1. วัดผลตามจุดประสงค์ที่ 1-2 ด้วยการสังเกตจากการตอบคำถาม และจากการตรวจแบบฝึก แบบทดสอบย่อย
2. วัดผลตามจุดประสงค์ที่ 3 จากการตรวจแบบฝึกหัดซ่อมเสริมและแบบทดสอบคู่ขนานกับทดสอบประจำหน่วยที่ 3

แบบฝึกหัดซ่อมเสริม

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านบทละครพูดเรื่อง เห็นแก่ลูก แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1. นายส้ำเป็นอะไรกับพระยาภักดี
   ก. เป็นญาติ
   ข. เป็นเพื่อน
   ค. เป็นบริวาร
   ง. เป็นลูกหนี้
2. นายส้ำมีจุดประสงค์อะไรในการมาหาพระยาภักดี
   ก. มาขอเงิน
   ข. มาขอพบลูกสาว
   ค. มาขออาศัยอยู่ด้วย
   ค. มาเยี่ยมเพราะคิดถึง
3. นายส้ำต้องการพบแม่ลออเพราะอะไร
   ก. อยากเห็นหน้าลูก
   ข. ต้องการอยู่ใกล้ชิดลูก
   ค. ต้องการรับลูกไปอยู่ด้วย
   ง. ต้องการแสดงตนให้ลูกรู้
4. เหตุใดพระยาภักดีจึงไม่ให้นายส้ำพบกับแม่ลออ
   ก. เกรงว่าแม่ลออจะรังเกียจนายส้ำ
   ข. เกรงว่านายส้ำจะรีดไถแม่ลออ
   ค. เกรงว่าแม่ลออจะให้ความช่วยเหลือนายส้ำ
   ง. เกรงว่าคนอื่นจะรังเกียจถ้ารู้ว่าแม่ลอออมีพ่อเป็นคนขี้คุก
5. เมื่อพบกับแม่ลออแล้วเหตุใดนายส้ำจึงไม่แสดงตนว่าเป็นพ่อของแม่ลออ
   ก. กลัวพระยาภักดีจะทำร้าย
   ข. ได้รับสินบนจากพระยาภักดี
   ค. เห็นความรักที่พระยาภักดีมีต่อแม่ลออ
   ง. ต้องการรักษาภาพพจน์ที่ดีที่แม่ลอออมีต่อบิดา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

แบบทดสอบคู่ขนานประจำหน่วยการเรียนที่ 8
เรื่อง วิธีอ่านจับใจความสำคัญของบทละคร

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกที่สุด

1. ข้อใดเป็นจุดประสงค์ของการเขียนบทละคร
   ก. เพื่อใช้แสดงละคร
   ข. เพื่อให้เป็นบทอ่าน
   ค. เพื่อเสนอเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริง
   ง. เอแสดงความสามารถทางการเขียน
2. แก่นเรื่อง หมายถึงอะไร
   ก. ข้อขัดแย้ง
   ข. เนื้อเรื่อง
   ค. ข้อสรุปของเรื่อง
   ง. ข้อคิดที่ผู้เขียนต้องการสื่อถึงคนดู
3. ข้อใดคือส่วนสำคัญที่สุดของโครงเรื่อง
   ก. ข้อสรุป
   ข. ตัวละคร
   ค. ความขัดแย้ง
   ง. การเปิด- ปิดเรื่อง
4. ข้อใดมิใช่องค์ประกอบของบทละคร
   ข. ฉาก
   ก. โครงเรื่อง
   ค. บทสนทนา
   ง. ข้อเสนอแนะ
5. ข้อใดเป็นคุณสมบัติสำคัญที่สุดของบทละครพูด
   ก. ฉากดี มีตัวละครมาก
   ข. แฝงคติธรรมตอนจบ
   ค. โครงเรื่องลึกลับซับซ้อน
   ง. เรื่องสนุก บทสนทนาคมคาย

6. ในการอ่านบทละครผู้อ่านควรปฏิบัติเช่นไร
   ก. อ่านแล้วฝึกทำท่าทางประกอบด้วย
   ข. อ่านแล้ววิเคราะห์จุดประสงค์ของผู้แต่ง
   ค. อ่านแล้วสำรวจข้อความที่ประทับใจแล้วบันทึกไว้
   ง. อ่านแล้วตั้งคำถามถามตนเองว่าใครทำอะไรที่ไหนเมื่อไร อย่างไร
7. โครงเรื่องของเรื่องเห็นแก่ลูก คือข้อใด
   ก. ความเสียสละของพ่อ
   ข. ความรักของลูกบุญธรรม
   ค. ความรักของลูกที่มีต่อพ่อ
   ง. ความรักของพ่อบุญธรรมที่มีต่อลูก
8. เหตุการณ์ในตอนใดที่เป็นจุดขัดแย้งที่สำคัญของเรื่อง
   ก. อ้ายคำไม่ไว้ใจนายส้ำ
   ข. นายส้ำไม่ยอมรับเงิน
   ค. นายส้ำจะบอกความจริงแก่แม่ลออ
   ง. พระยาภักดีนฤนาทจะทำร้ายนายส้ำ
9. จุดจบของเรื่องเห็นแก่ลูกจบลงในลักษณะใด
   ก. นายส้ำยอมรับเงินแล้วหนีไป
   ข. นายส้ำบอกความจริงแก่แม่ลออ
   ค. นายส้ำไม่เปิดเผยตัวเองต่อแม่ลออ
   ง. นายส้ำยกแม่ลออให้พระยาภักดีนฤนาท
10. ข้อใดคือจุดประสงค์ที่แท้จริงของนายส้ำในการมาขอพบแม่ลออ
   ก. เพื่อขอเงิน
   ข. เพื่อขออาศัยอยู่ด้วย
   ค. เพื่อแสดงตัวเป็นพ่อ
   ง. เพื่อต้องการพบหน้าลูก

11. เพราะเหตุใดพระยาภักดีนฤนาถจึงไม่อยากให้นายส้ำพบแม่ลออ

ก. เพราะนายส้ำยากจน

ข. เพราะนายส้ำมีอาชีพทุจริต

ค. เพราะนายส้ำเคยถูกจำคุก

ง. เพราะนายส้ำไม่เคยเลี้ยงดูลูก

12. ข้อใดคือเหตุผลที่นายส้ำไม่แสดงตัวเป็นพ่อหลังจากที่ได้พบลูกแล้ว

ก. นายส้ำกลัวลูกไม่ยอมรับ

ข. นายส้ำอายที่ตนเคยถูกจำคุก

ค. นายส้ำรับเงินจากพระยาภักดีนฤนาถ

ง. นายส้ำไม่ต้องการให้ลูกผิดหวังในตัวพ่อ

ข้อความต่อไปนี้ใช้ตอบคำถามข้อ 13-14

นายส้ำ:	แล้วผมก็เข้าหุ้นค้าขายกับเจ๊กสองสามคนด้วยกัน
พระยาภักดี:	แล้วเป็นยังไง ?
นายส้ำ:	ก็ดีหรอกครับ พอไถๆไปได้ ไม่สู้ฝืดเคืองนักแต่ภายหลังอ้ายผีโลภมันก็เข้าคลใจผมอีก
พระยาภักดี:	เอ๊ะ! อะไรเล่นอย่างเก่าอีกหรือ ?

13. จากบทสนทนานี้แสดงว่ากิจการค้าของนายส้ำเป็นอย่างไร

ก. ขาดทุน

ข. พอไปได้

ค. ไม่ค่อยดีนัก

ง. เจริญรุ่งเรือง

14. คำว่า "อ้ายผีโลภ" หมายถึงอะไร

ก. ผี่น

ข. ปีศาจ

ค. คนร้าย

ง. การพนัน

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

15. นายส้ำเป็นอะไรกับพระยาภักดีนฤนาถ

ก. เป็นเพื่อน

ข. เป็นญาติ

ค. เป็นลูกหนี้

ค. เป็นคนรับใช้

16. ใครคือผู้เห็นแก่ลูกอย่างแท้จริง

ก. แม่นวล

ข. นายส้ำ

ค. พระยาภักดีนฤนาถ

ง. นายส้ำและพระยาภักดีนฤนาถ

ข้อความต่อไปนี้ใช้ตอบคำถามข้อ 17-20

ศรัทธา: แม้จะเป็นทางที่ค่อนข้างเปลี่ยวก็จริงแต่ฉันไม่รู้สึกหวาดกลัวอะไรเลย เห็นจะเป็นด้วยเครื่องแบบที่ครูให้แต่งนี้เอง ซึ่งทำให้อุ่นใจเหมือนมีตะกรุดหรือผ้าประเจียด

อารี: และเธอจำได้ไหมว่า ครูแนะนำให้ว่าอย่างไร

ศรัทธา: ได้ซิ คือ ระหว่างทางที่ไป เราต้องทำประโยชน์ตลอดทาง

การุณ: ฉันก็จำได้ครูกำชับไว้ด้วยว่าเมื่อพบใครที่ต้องการความสงเคราะห์ช่วยเหลือก็ต้องช่วย อย่าดูดายเลย

อารี: แน่ละ เราดูดายไม่ได้อยู่เอง เพราะนอกจากเป็นหน้าที่ของเรา เรายังได้ให้คำสัตย์ต่อหน้าครูและที่ประชุมว่า เราจะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น

17. เหตุใดศรัทธาจึงไม่รู้สึกกลัวเมื่อเดินอยู่ในทางเปลี่ยว

ก. เพราะมีครูไปด้วย

ข. เพราะสวมเครื่องแบบ

ค. เพราะมีเพื่อนไปด้วยหลายคน

ง. เพราะมีตะกรุดและผ้าประเจียด

18. ตัวละครในเรื่องนี้มีหน้าที่อะไร

ก. สำรวจเส้นทาง

ข. ช่วยเหลือคนแก่

ค. บำเพ็ญประโยชน์

ง. ปฏิบัติตามคำสั่งของครู

19. จากบทสนทนานี้ ตัวละครน่าจะเป็นใคร

ก. ครู

ข. นักเรียน

ค. ตำรวจทหาร

ง. ลูกเสือยุวกาชาด

20. จากบทสนทนานี้ครูได้สอนเรื่องอะไร

ก. การแต่งกาย

ข. การเดินทาง

ค. หน้าที่ของนักเรียน

ง. การปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

เอกสารฝึกหัด

หน่วยที่ 8 การอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียน

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านบทละครพูดเรื่อง น้ำอมฤต แล้วจับใจความสำคัญตามวิธีการที่เรียนมา

บทละคร เรื่อง น้ำอมฤต

เนื้อเรื่อง อนุสมาชิกกาชาด 3 คน ออกเดินทางเพื่อจะไปหาน้ำอมฤต ครูได้ชี้หนทางให้และแนะนำให้ประพฤติตนดี และเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นตลอดทางอาศัยที่เด็กทั้ง 3 เชื่อฟังคำครู ประกอบทั้งความเต็มใจที่จะประพฤติตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น จึงตั้งใจขวนขวายที่จะกระทำประโยชน์

(1) เขาได้เก็บเศษแก้ว ซึ่งอาจตำเท้าคนที่ไม่แลเห็นและเปลือกกล้วย ซึ่งอาจทำให้ผู้เหยียบลื่นพลาดหกล้มได้ออกให้พ้นทางเดิน

(2) เขาได้ให้น้ำแก่ยายเฒ่าผู้หิวกระหาย

(3) ได้พาเด็กหลงทางไปส่งไว้ยังโรงพัก

(4) ได้สมานไมตรีเด็ก 2 คน ที่วิวาทกัน

(5) ได้ช่วยกันปราบ หนู, ยุง, และแมลงวัน ในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง

(6) ได้ช่วยตาแก่คนหนึ่งขนไม้

เมื่อได้ประกอบการอันเป็นประโยชน์เหล่านี้แล้ว ก็ได้ประสพนางเทพธิดาทั้ง 4 คือ อายุ, วรรณะ, สุขะ, พละ อยู่บนเนินเขาประทานพร และตรัสยกย่องการกระทำอันเต็มไปด้วยเมตตาคุณและเป็นประโยชน์ของอนุสมาชิกเหล่านี้ และทรงรดน้ำอมฤตประทานให้

แล้วทุกๆ คนร้องรำบรรยายความหมายของน้ำอมฤต

ตัวละคร ศรัทธา, อารี, การุณ, = อนุสมาชิก 3 คน

สบู่, หวี, แปรงถูฟัน, ยาถูฟัน

ยายแก่, เด็กหลงทาง, ตาแก่ขนฟืน

เด็กขิง, เด็กข่า = เด็กขี้ทะเล้าะ

หนู, ยุง, แมลงวัน

เทพธิดาทั้ง 4 อายุ, วรรณะ, สุขะ, พละ

ฉาก : ทางเดิน ข้างๆเป็นป่าสวนแลเห็นบ้านคนไกลๆ ประปราย

เปิดฉาก : อารี การุณ ศรัทธา เดินทาง มีสบู่ หวี แปรงถูฟัน ยาถูฟัน เดินทางไปด้วย

อารี ดูเหมือนทางนี้นะ ที่ครูชี้ให้ไป

การุณ ใช่จ้ะ แน่แล้วเพราะนั่นแน่ ต้นชัยพฤกษ์ใหญ่อยู่ริมทางข้างซ้ายมือดังที่ครูบ่งไว้

ศรัทธา แม้จะเป็นทางที่ค่อนข้างเปลี่ยว ก็จริง แต่ฉันไม่รู้สึกหวาดกลัวอะไรเลย เห็นจะเป็นด้วยเครื่องแบบที่ครูให้แต่งนี้เอง ซึ่งให้อุ่นใจเหมือนมีตะกรุดหรือผ้าประเจียด

อารี และเธอจำได้ไหมว่า ครูแนะนำให้ว่าอย่างไร

ศรัทธา ได้ซิ คือ ระหว่างทางที่ไป เราต้องทำประโยชน์ตลอดทาง

การุณ ฉันก็จำได้ ครูกำชับไว้ด้วยว่า เมื่อพบใครที่ต้องการความสงเคราะห์ช่วยเหลือก็ต้องช่วยอย่าดูดายเลย

อารี แน่ละ เราดูดายไม่ได้อยู่เอง เพราะนอกจากเป็นหน้าที่ของเรา เรายังได้ให้คำสัตย์ต่อหน้าครูและที่ประชุมว่า เราจะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น

ศรัทธา ฉันจำได้ดีทุกข้อที่ครูสั่ง ตลอดจนการรักษาความสะอาด จึงได้ชวนพี่สบู่ หวี แปรงถูฟัน ยาถูฟันให้มาด้วย เชื่อว่าคงจะได้พบน้ำอมฤตสมความประสงค์ (เมื่อสบู่ หวี แปรง และยาถูฟัน ได้ยินศรัทธาเอ่ยชื่อต้องก้มศีรษะรับ)

อารี,การุณ จริงซิ จริง

(ทั้งหมดพากันเดินเข้าโรง)

ปิดม่าน เพื่อจัดการโรยเศษแก้ว เปลือกกล้วย ฯลฯ

เปิดม่าน มียายแก่นั่งพิงต้นไม้อยู่

(ศรัทธา อารี การุณ เข้า)

ศรัทธา เออนี่ใครมาทำแก้วแตกตกไว้เกลื่อนนะ หน่อยคนที่เดินมาทีหลังถ้าไม่มีรองเท้าและไม่เห็นจะถูกตำเข้า (จัดการเก็บ คนอื่นก็ช่วยด้วย)

อารี เปลือกกล้วยนี่ก็อีก ถ้าทิ้งไว้ถึงไม่ตำเท้าคนก็อาจจะทำให้ลื่นหกล้มได้ (ช่วยกันเก็บอีก)

การุณ ยายแก่นั้นมานั่งพิงต้นไม้อยู่คนเดียวทำไมนะ ดูท่าทางเหนื่อยมาก

(พากันเดินตรงไปที่ยายแก่)

ศรัทธา ยายเป็นอะไรไปหรือจ๊ะ จึงมานั่งอยู่คนเดียว

ยาย ยายเหนื่อยเต็มที่ มีธุระเข้าในกรุงกลับมา บ้านของยายอยู่ในตำบลนี้ แต่จะเดิน

ไปให้ถึงในรวดเดียวไม่ได้ ไหนจะร้อน ไหนจะกระหายน้ำ ต้องหยุดพักอยู่ที่นี่ก่อน

อารี, การุณ (พูดกันเอง) น้ำในกระติกของเราก็ยังมีบ้างนะ ให้แกรับประทานเสียเถิด แล้วเราไปหาเอาใหม่ก็ได้ (พูดกับยาย) ยายคะ นี่แน่ะ น้ำฉันมีมา เชิญยายรับประทานแก้กระหายเถิด (รินน้ำส่ง)
(ศรัทธาซึ่งมีพัดติดย่ามไปด้วยพัดให้ยาย)

ยาย ขอบใจแม่หนู ช่างใจดีเหลือเกิน อุตส่าห์มาเอื้อเฟื้อปรนนิบัติยาย ทำให้ยายค่อยหายเพลียขึ้นเป็นกอง อีกสักครู่คงไปบ้านได้ นี่แม่หนูจะไปไหนกันจึงเดินมาทางนี้

เด็กทั้ง 3 คน จะไปหาน้ำอมฤต ค่ะ

ยาย ขอให้แม่ได้พบประสงค์เถิด ยายหายเพลียแล้ว จะลาเดินทางไปบ้านละ
(เด็กหญิง 3 คนไหว้ ยายเข้าโรง)

เด็กหลงทาง (ร้องไห้พลางเดินพลาง) จะไปบ้าน จะหาแม่ แม่จ๋า แม่

ศรัทธา (ตรงเข้าจับตัว) อ้าวหนู ทำไมจึงหลงมาเล่า บอกได้ไหมว่าบ้านหนูอยู่ไหนจะได้นำไปส่ง

เด็กหลงทาง บ้านอยู่ไหนก็ไม่รู้ หนูวิ่งตามรถยนต์ที่ทิ้งใบปลิวฉายหนังมา หนูวิ่งไม่ทันแล้วรถเลยเลี้ยวหายไปทางไหนก็ไม่รู้ (ร้องไห้)

การุณ นิ่งเสียเถิดอย่าร้องไห้ไปเลย ประเดี๋ยวจะพาไปส่งที่บ้านให้ (พูดกันเอง) เราไม่รู้จักตำบลบ้าน ก็พาส่งโรงพักให้เขาช่วยสืบหาให้อีกทีหนึ่งเห็นจะดี

อารี ดีแล้วนะ แม่เขาคงสืบหาลูกเขาตามโรงพักเหมือนกัน (พูดกับเด็กหลงทาง)
หิวไหมเล่า ? อย่าร้องไห้เลย กินขนมนี้เถิด (มีเด็ก 2 คนเดินเถียงกันออกมา)

เด็กชิง ครูรักฉันมากกว่าเธออีก

เด็กข่า ครูก็รักฉันมาก

เด็กชิง ถึงมาก ก็ไม่เท่าฉัน วันนั้นครูยังให้ดินสอฉันแท่งหนึ่งเลย

เด็กข่า ฉันก็เคยได้ผ้าเช็ดหน้าจากครูผืนหนึ่ง เวลาที่ฉันลืมเอาของฉันมาจากบ้าน

เด็กชิง แหม อวดดีจริง

เด็กข่า อวดดีซิ แกก็อวดดีเหมือนกัน

ศรัทธา อ้าวทำไมมาทะเลาะกันเล่า

อารี เรื่องราวเป็นอย่างไรจึงต้องทะเลาะกัน

เด็กชิง ฉันบอกว่าครูรักฉันมาก เขาก็เถียงว่าครูรักเขามากกว่าฉัน

เด็กข่า แล้วก็มาว่า ๆ ฉันอวดดี

การุณ ขอเสียทีเถิด กับเรื่องเล็กน้อยเท่านั้น อย่าเถียงทะเลาะกันเลย

ศรัทธา, อารี จริงแหละ เรามาช่วยกันทำประโยชน์ไปเที่ยวหาน้ำอมฤตด้วยกันจะดีกว่า

ทั้ง 3 คน ร้องรำ ทำนองเพลงแขกบรเทศ

อันความผิดนิดหนึ่งอย่าพึงโกรธ ควรยกโทษกันและกันให้พลันหาย
อย่าอาฆาตบาดหมางจนวางวาย เป็นกรรมร้ายติดตัวชั่วกัปกัลป์
ข้างหนึ่งโกรธข้างหนึ่งนิ่งเสียนั้นไซร้ เป็นคุณได้ดับร้อนค่อยผ่อนผัน
เหมือนตบมือข้างเดียวไม่ดังพลัน เป็นมิตรกันดีกว่าเกลียดเดียดฉันท์เอย

เด็กขิง, เด็กข่า เพลงนี้เพราะดีจริง สอนให้เรารู้จักรักใคร่

ศรัทธากับสหาย ได้ซิ แต่ขณะนี้จับมือดีกันเสียก่อน แล้วมาช่วยกันทำประโยชน์

(เด็กทั้ง 3 พาเด็ก เข้าโรง ปิดฉาก สมมุติไปส่งเด็กไว้ที่โรงพัก แล้วได้ช่วยปราบ ยุง หนูแมลงวัน ในหมู่บ้านที่ผ่านไป เปิดฉาก ยุง หนู แมลงวันออก ร้องรำฝรั่งโยสลัม)

คำร้อง

อยู่ไม่ได้ต่อไปในบ้านนี้ มีเด็กดีมากำจัดหมัดหนูสิ้น
ยุงและแมลงวันต้องผันบิน หมดที่กินที่นอนผ่อนสำราญ
ขืนอยู่ไปก็เครื่องเปลืองชีวิต เป็นสุดคิดที่จะหาซึ่งอาหาร
เขาเก็บงำมิดชิดไม่ติดจาน รื้อรวงรังล้างผลาญหมดเผ่าพงศ์
แล้วยังมีกับกรงไม้ตีฟาด แม้พลั้งพลาดก็ไม่แคล้วเป็นผุยผง
ต้องหลีกลี้หนีล่าเข้าป่าดง เลี้ยงชีวิตตามจะดงอยู่เท่าไร
ทั้งนี้เพราะเรานำเชื้อโรค มากรรโชกใส่เขาเป็นข้อใหญ่
ก็ควรแล้วที่จะให้เขาไฝ่ใจ ทำลายเราให้ไกลจากเขาเอย

(พอร้องจบ แมลงวันหมุนตัวร้อง มัดชือๆ ๆ ๆ ยุงบินโผไปมาร้อง วีๆ ๆ ๆ หนูโยกตัวไปมาร้อง จี๊ดๆ ๆ ๆ พากันเข้าโรง ศรัทธา อารี การุณออก)

ศรัทธา ฉันรู้สึกโล่งใจมาก ที่เราได้ช่วยกันกำจัดหนู ยุง และแมลงวันในหมู่บ้านนั้นเสียได้

การุณ, อารี จริงฉันก็เหมือนกัน ขืนทิ้งไว้อาจจะเกิดเป็นโรคระบาดกันใหญ่เป็นแน่

(ตาแก่ออกแบกฟืนมัดใหญ่เดินโซเซมา)

ศรัทธา ตาจำ จะแบกฟืนไปไหน มัดใหญ่ๆ จนตาเกือบจะเดินไม่ไหวแล้ว

ตา ตาไปตัดมาจากป่า สำหรับจะได้ไปหุงข้าวที่บ้าน จะขนทีละน้อยก็จะต้องเดินหลายเที่ยว และหนทางก็ไกลโขอยู่

อารี, การุณ แบ่งให้เราช่วยขนก็แล้วกัน

ตา ช่างเถิดแม่หนูลำบากเปล่าๆ

เด็กหญิงทั้ง 3 ไม่ช่างล่ะค่ะ แบ่งมาให้เราช่วยขนคนละมัดเถิดและเราจะตามไปส่งให้ถึงบ้าน (ตรงเข้ารับมัดฟืนลงวาง แบ่งออกเป็น 4 มัด แล้วช่วยขนคนละมัด)

ตา ขอบใจจริงๆ นี่แม่หนูจะไปข้างไหนกันจึงเดินมาทางนี้

เด็กหญิงทั้ง 3 จะไปหาน้ำอมฤตค่ะ

ตา อ้อ, เช่นนั้นหรือ เมื่อส่งตาแล้ว เชิญแม่หนูเดินต่อไปทางนี้ และตรงขึ้นไปบนเนินแรกที่แลเห็น เชื่อว่าจะได้พบน้ำอมฤตสมปรารถนา น้ำอมฤตเป็นของที่หายาก และคนที่ใจคอคับแคบจะไม่มีเวลาได้พบเลย คนเช่นนั้นถ้าขืนเที่ยวเสาะแสวงโดยไม่กลับใจพยายามบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นจะเลยกลายเป็นก้อนหินเสียด้วยซ้ำ

(ตาแก่เข้าโรง)

(ปิดม่านเพื่อจัดที่ ใช้โต๊ะและม้าตกแต่งให้เป็นเนิน มีต้นไม้ปกคลุมโดยรอบมีหินกลิ้งอยู่สองสามก้อน ในขณะที่จัดฉากอยู่นั้น ศรัทธา อารี การุณ ออกมาหน้าม่านสมมติว่าไปส่งตาแก่แล้ว ยืนเรียงร้องเพลงกติกาอนามัย)

บทร้อง ทำนองเพลงฝรั่งควง

วิธีการบริหารสกนธ์ ให้เว้นว่างจากโรคสิ้นโศกศัลย์ มีอยู่รวมสิบสองข้อด้วยกัน

1. เริ่มแต่หมั่นล้างมือก่อนเวลาจะรับประทานอาหารและภายหลัง กลับจากถังทุ่งเบาล้างอีกหนา
2. เล็บนั้นต้องให้สะอาด
3. แปรงฟันก่อนเวลานอนและตื่นไป
4. อาบน้ำวันละสองครั้งเป็นอย่างน้อย
5. เช็ดหน้าคอยปิดปากไม่เหลวไหล ในทุกขณะที่จะจามหรือไอ
6. อย่าถ่มน้ำลายไว้อย่างง่ายดาย

ทำนองเพลงแขกหนัง

7. อย่าอมนิ้วมือ ดินสอไม้บรรทัด
8. จะยืนนั่งวางฉนัดท่าผึ่งผาย
9. ดื่มน้ำวันละมากๆ จะสบาย อย่ายักย้าย ดื่มน้ำชาและกาแฟ
10. กินผักสด ผลไม้สดมากทุกวัน เนื้อสัตว์นั้นจงอย่าค่อยแยแส
11. เล่นกลางแจ้งทุกวันเที่ยวผันแปร
12. นอนเปิดแกลให้ลมเดินสะดวกดี นอนอย่างน้อยให้ถึงสิบชั่วโมงถ้วน จะอ้วนท้วนแข็งแรง

เป็นสุขี จงจำคำทำตามระเบียบนี้ ก็จะมีความเจริญไร้โรคาเอย

(พอร้องจบ ค่อยๆ เปิดม่าน ศรัทธา อารี การุณ หันหลังก็เห็นฉากที่จัดไว้แล้ว)

การุณ พิโธ่ นี้ถ้าจะเป็นใครที่มาเที่ยวหาน้ำอมฤตก่อนเรา แต่ทำใจคับแคบเห็นแก่ตัว จึงกลายเป็นหินเกลี้ยงอยู่ดังนี้

ศรัทธา น่าจะเป็นเช่นนั้น อย่างที่ตาแก่เล่าให้ฟัง ใจคอคับแคบอย่างเดียวก็พอทำเนา น่าจะเป็นเพราะดื้อดันไม่เชื่อฟังครู ผู้หลักผู้ใหญ่เสียด้วย

อารี ถ้าสอนกันได้ที่ไหนครูผู้ใหญ่จะปล่อยให้กลายเป็นหิน (พอจะพากันขึ้นเนินเทพธิดาทั้ง 4 โผล่ขึ้นปรากฏให้เห็นตัว เด็กหญิงทั้ง 3 คุกเข่าลงไหว้แล้วคงอยู่ในท่าคุกเข่าประนมมือ)

เทพธิดาร้องเพลงเรียงตัว

สำอาเฮีย

อายุสมะเทพธิดา ข้าคือเทพธิดาผู้ลือนาม อายุยืนไม่ทรามทรุดเสื่อมถอย
วรรณเทพธิดา ข้าวรรณเทพธิดาผิวหยดย้อย งามแช่มช้อยตรูตาน่าชมเชย
สุขะเทพธิดา ข้าสุขาเทพธิดารักษาสุข ทั้งกายใจปราศจากทุกข์ไม่ทับถม
พละเทพธิดา ข้าพละเทพธิดาน่านิยม มีกำลังรื่นรมย์และแข็งแรง
เทพธิดาทั้งสี่ เราทั้งสี่อวยชัยให้แก่ผู้ อุตส่าห์สู้เดินทางอย่างกล้าแข็ง
พยายามทำดีหน้าที่แสดง เที่ยวแจกแจงหว่านสุขปลดทุกข์ร้าย
เราขอน้ำทิพย์นี้ให้เจ้า พอรับเอาจะสุขจิตผ่องใส
อายุยืนชื่นบานสำราญใจ ประสงค์ใดสุขสมอารมณ์ปอง

(เทพธิดารดน้ำอมฤตให้ศรัทธา อารี การุณ ดนตรีทำเพลงรำครั้นเสร็จแล้วตัวละครทุกตัวออกร้องเพลงหมู่ทำนอง สำปีนตลิ่งนอก)

บทร้องหมู่

อะไรเล่าคือน้ำอมฤต ที่ศักดิ์สิทธิ์มีฤทธิ์เป็นมหันต์
กันผู้อื่นมิให้ตายวายชีวัน กลับมีความเกษมสันต์และชื่นบาน
อันที่จริงเรื่องนี้ได้แสดง แจกแจงไว้ให้เห็นเป็นแก่นสาร
ผู้ทำดีมีคุณอุปการ ย่อมเบิกบานด้วยกมลเปรมปรีดา
ถึงตายแล้วก็แคล้วจะยังอยู่ ในใจผู้รู้คุณนั้นถ้วนถี่
จึงเหมือนกับมิได้ตายวายชีวี ส่วนผู้ที่ใจแคบเห็นแก่ตน
ย่อมไม่นึกถึงใครไม่เผื่อแผ่ ออกธุระเหลียวแลการกุศล
ถึงจะมีชีวิตอยู่เป็นคน ก็ไม่พ้นที่จะเป็นเช่นศิลา

ใครประสบทุกข์ภัยช่างใครสิ้น
คนอื่นเขาก็ไม่ต้องนำพา

กลิ้งอึ้คที่คอยู่กับดินไม่เคียงสา
ไม่นับหน้าถือตาว่าดีเอย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

แผนการสอนการอ่านจับใจความสำคัญ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 4 วิธีอ่านจับใจความสำคัญของบทร้อยกรอง

แผนการสอนที่ 10 การอ่านและพิจารณาบทร้อยกรอง

เวลาเรียน 1 คาบเรียน 50 นาที

ความคิดรวบยอด

ในการอ่านและพิจารณาบทร้อยกรองนั้น ผู้อ่านควรจะแยกออกเป็น 2 แนวคือ พิจารณาเนื้อหาสาระของร้อยกรอง และพิจารณาสุนทรียภาพแห่งบทร้อยกรอง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถบอกแนวการอ่านและพิจารณาบทร้อยกรองได้

เนื้อหา

ร้อยกรองเป็นคำประพันธ์ที่มีการกำหนดคณะและลักษณะบังคับในการแต่ง แบ่งออกเป็น 5 ประเภทใหญ่ ๆ คือ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย

ในการอ่านและพิจารณาร้อยกรองนั้น ผู้อ่านควรจะแยกออกเป็น 2 แนว คือ

1. พิจารณาเนื้อหาสาระของร้อยกรอง หมายถึง สิ่งที่กวีประสงค์จะสื่อถึงผู้อ่าน ได้แก่ ข้อเท็จจริง ความคิด คติชีวิต ความรู้ รวมทั้งจุดมุ่งหมายของผู้เขียนด้วย เช่น ต้องการให้เป็นคำแนะนำสั่งสอน หรือเล่าเรื่องราว

2. พิจารณาสุนทรียภาพแห่งบทร้อยกรอง หมายถึงการพิจารณาความไพเราะของบทร้อยกรอง หรือความงามของบทร้อยกรองซึ่งได้แก่ ความในด้าน จังหวะลีลา การเลือกสรรคำ การเล่นคำ การใช้โวหาร ฯลฯ

ในการอ่านจับใจความสำคัญของบทร้อยกรองนั้นจะมุ่งเน้นที่การพิจารณาเนื้อหาสาระของร้อยกรอง

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นการรับรู้

1. ครูและนักเรียนสนทนาทบทวนถึงความหมาย และประเภทของร้อยกรอง
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการสอนที่ 10
3. ให้นักเรียนยกตัวอย่างบทร้อยกรองที่ตนชอบ และอภิปรายเหตุผลด้วยว่าเหตุใดจึงชอบ

ขั้นเกิดความคล่องตัว

1. ครูสรุปว่าจากการที่นักเรียนได้ให้เหตุผลว่าเหตุใดจึงชอบบทร้อยกรองนั้น สามารถจะแยกออกได้ 2 เหตุผลด้วยกัน คือ ชอบเนื้อหาสาระของร้อยกรอง และชอบความไพเราะของร้อยกรอง ดังนั้นในการอ่านบทร้อยกรองเราจะพิจารณาทั้ง 2 แนวนี้
2. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงความจำเป็นที่จะต้องใช้แนวการพิจารณาทั้ง 2 หัวข้อนี้ในการอ่านบทร้อยกรอง
3. ครูอธิบายเพิ่มเติมว่าในการเรียนครั้งนี้เป็นการอ่านจับใจความสำคัญ ดังนั้นเราจะมุ่งเน้นเฉพาะการพิจารณาเนื้อหาสาระของร้อยกรองเป็นสำคัญ

ขั้นเกิดความคงทน

1. ครูยกตัวอย่างแนวการอ่านและพิจารณาบทร้อยกรอง (เอกสารหมายเลข 1) ให้นักเรียนอ่านและพิจารณาบทร้อยกรอง
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวการอ่านและพิจารณาบทร้อยกรอง
3. ให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในสมุด

ขั้นนำไปใช้

1. ให้นักเรียนทำแบบฝึกที่ 10
2. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจแบบฝึก เฉลย บอกคะแนนและอภิปรายข้อผิด
3. นักเรียนบันทึกผลการเรียนลงในแบบบันทึก

ขั้นประยุกต์ใช้

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อยที่ 10
2. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจแบบทดสอบย่อย เฉลย บอกคะแนนและอภิปรายข้อผิด
3. นักเรียนบันทึกผลการเรียนลงในแบบบันทึก

สื่อการเรียน

1. เอกสารหมายเลข 1 ตัวอย่างบทร้อยกรอง
2. แบบฝึกที่ 10
3. แบบทดสอบย่อยที่ 10

การวัดผลประเมินผล

ประเมินการผ่านจุดประสงค์ด้วยการสังเกตจากการตอบคำถาม และจากการตรวจแบบฝึกที่ 10 และแบบทดสอบย่อยที่ 10

เอกสารหมายเลข 1

ตัวอย่างการอ่านและพิจารณาบทร้อยกรอง

คืกนี้ชีวีก็สั้นลง	ประสงค์สิ่งใดละในหล้า
ตื่นพื้นเถอะเพ่งปัญญา	อย่าให้นิทราฆ่าตัวตาย
หลงใหลแต่กินนอนสืบพันธุ์	วิญญาณนั้นสามัญเหลือหลาย
สิ่งประเสริฐเลิศล้ำมากมาย	เสาะแสวงได้สักสิ่งจริงฤา

อังคาร กัลยาณพงศ์

จากบทร้อยกรองนี้ กวีได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับชีวิตไว้ว่า ชีวิตนี้สั้นนัก จึงควรที่มนุษย์จะรีบแสวงหาปัญญา อย่าเพียงแต่เกิดมาเพื่อกิน นอนและสืบพันธุ์เท่านั้น

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

แบบฝึกที่ 10

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

ขาดอะไรในโลกไม่โศกเศร้า เหมือนกับเราไทยทั้งชาติขาดภาษา
คงติดขัดอัดอั้นตันอุรา มองนัยน์ตาก็ไม่ชัดรหัสใจ
ผลศิลาจารึกนึกแน่จิต สิ่งศักดิ์สิทธิ์มิ่งขวัญอันยิ่งใหญ่
เราชาวไทยรู้คุณค่าภาษาไทย เทอดทูนไว้คู่ชาติพิลาสเอย

ชะปะนีย์ นาครทรรพ

1. จากบทร้อยกรองนี้ผู้แต่งต้องการแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของอะไร
   ก. ศิลาจารึก
   ข. ภาษาไทย
   ค. สิ่งศักดิ์สิทธิ์
   ง. เยาวชนไทย

2. ผู้แต่งมีความรู้สึกอย่างไรต่อเรื่องนี้
   ก. ตำหนิ
   ข. ชื่นชม
   ค. เป็นห่วง
   ง. โกรธแค้น

3. จากบทร้อยกรองนี้ " ภาษา " มีความสำคัญในแง่ใด
   ก. เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์
   ข. เป็นเครื่องมือสื่อสาร
   ค. เป็นเอกลักษณ์ของชาติ
   ง. เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

แบบทดสอบย่อยที่ 10

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองนี้แล้วพิจารณาหาใจความสำคัญ

1. มัวเผลอเพลินเพลิดด้วย ความสุข
มัวฝันว่ามั่นทุก อย่างแล้ว
มัวคิดว่าหมดยุค เข็ญหมด
มัวพูดอวดดีแจ้ว จักต้องเสียใจ

คุสิตสมิต : พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ใจความสำคัญคือ.....
.....

2. .....เราอยากงอกงาม สำเร็จสมความใฝ่ฝัน
เติบกล้าท้าแสงตาวัน ยืนมั่นไม่พรั่นแรงลม
และนี่คือเงื่อนไข ถ้าเราอยู่ในความเหมาะสม
อยากเป็นต้นไม้ไม่ล้ม รากต้องจมหยั่งตรงลงลึกพอ

จิระนันท์ พิตรปรีชา

ใจความสำคัญคือ.....
.....

แผนการสอนอ่านจับใจความสำคัญ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 4 วิธีอ่านจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทร้อยกรอง

แผนการสอนที่ 11 วิธีจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทร้อยกรอง

เวลา 1 คาบเรียน 50 นาที

ความคิดรวบยอด

วิธีจับใจความสำคัญของบทร้อยกรองผู้อ่านควรเริ่มจากการพิจารณาชื่อเรื่อง แก่นเรื่อง ภูมิหลัง น้ำเสียงของผู้แต่ง และอารมณ์สะเทือนใจ

ประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกวิธีจับใจความสำคัญของบทร้อยกรองได้
2. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของบทร้อยกรองสำคัญได้

เนื้อหา

ร้อยกรองบทหนึ่ง ๆ ย่อมประกอบด้วยสาระแห่งบทประพันธ์ จังหวะ ลีลา และสุนทรียภาพแห่งบทกวี ดังนั้นในการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของบทร้อยกรอง ควรมีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

1. ชื่อเรื่อง นับเป็นจุดชี้แนะใจความสำคัญไว้เป็นอันดับแรก เพียงแต่ไม่นิยมบอกอย่างตรงไปตรงมาเหมือนเรื่องที่มุ่งให้ความรู้เท่านั้น จึงควรพิจารณาอย่างรอบคอบประกอบไปกับการอ่านจับใจความ ในรายละเอียดด้วย

2. แก่นเรื่อง ร้อยกรองแต่ละบทจะมีใจความสำคัญอย่างหนึ่ง เมื่อนำใจความสำคัญของแต่ละบทมาพิจารณาร่วมกันทั้งหมดจะค้นพบแก่นเรื่อง

3. ภูมิหลัง การเข้าใจภูมิหลังของผู้แต่งและเหตุการณ์ จะช่วยเสริมให้จับความหมายที่แท้จริงของร้อยกรองได้ดียิ่งขึ้น

4. น้ำเสียงหรือหางเสียงของผู้แต่ง การพยายามจับน้ำเสียงหรือหางเสียงของผู้แต่งว่าดีใจ เศร้าใจ เยาะเย้ย เสียดสี ฯลฯ จะช่วยให้จับใจความได้ถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น

5. อารมณ์สะเทือนใจ เป้าหมายสำคัญของบทร้อยกรองคือให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์สะเทือนใจคล้อยตามความต้องการของผู้ประพันธ์ ฉะนั้นหากอ่านเพื่อมุ่งจับใจความสำคัญของเรื่องมากเกินไป ก็อาจจะขาดรสแห่งความงาม ความไพเราะไป ดังนั้นจึงควรให้ได้ทั้ง สาระสำคัญและรสของบทประพันธ์ด้วย

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นการรับรู้

1. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการสอนที่ 11
2. ครูยกตัวอย่างบทร้อยกรอง บนแผ่นใส (เอกสารหมายเลข 1)
3. ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรอง แล้วร่วมกันอภิปรายคำศัพท์
4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปใจความสำคัญของบทร้อยกรอง

ขั้นเกิดความคล่องตัว

1. ครูถามนักเรียนว่าจากการหาใจความสำคัญของบทร้อยกรองในขั้นการรับรู้ นักเรียนใช้วิธีอะไรบ้าง
2. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายขั้นตอนและวิธีการจับใจความสำคัญของบทร้อยกรอง

ขั้นเกิดความคงทน

1. ให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยในเนื้อหาที่เรียน และเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการจับใจความสำคัญของบทร้อยกรอง
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีการจับใจความสำคัญของบทร้อยกรอง
3. ให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

ขั้นนำไปใช้

1. ครูแจกบทร้อยกรองให้นักเรียนอ่านแล้วจับใจความสำคัญ (เอกสารหมายเลข 2)
2. ครูสุ่มตัวอย่างให้นักเรียนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้น โดยครูคอยให้คำแนะนำและให้ การเสริมแรง

ขั้นประยุกต์ใช้

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อยที่ 11
2. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจแบบทดสอบ เฉลย บอกคะแนนและอภิปรายข้อผิด
3. นักเรียนบันทึกผลการเรียนลงในแบบบันทึก

สื่อการเรียน

1. ตัวอย่างบทร้อยกรอง
2. แผ่นใสและเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
3. แบบทดสอบย่อยที่ 11

การวัดผลประเมินผล

1. วัดผลจุดประสงค์ที่ 1 ด้วยการสังเกตจากการอภิปรายและตอบคำถามของนักเรียน
2. วัดผลจุดประสงค์ที่ 2 ด้วยการสังเกตจากการนำเสนอผลงานและจากการทำแบบทดสอบย่อยที่ 11

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

เอกสารหมายเลข 1

สายซอขึงตึงนักก็มักขาด แต่หย่อนยานก็อาจไม่เป็นเสียง

ถ้าไม่หย่อนไม่ตึงจะพึงเพียง เป็นสำเนียงตามทำนองที่ต้องการ

เหมือนความรักรักนักก็มักหน่าย แต่รักน้อยก็จะคลายไม่แก่นสาร

ถ้ารักและรู้จักประมาณการ ค่อยสมานรักแต่พอดีจะดีเอย

(ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

เอกสารหมายเลข 2 (ขั้นนำไปใช้)

พี่น้องร่วมครรภ์กันมา เติบกล้าร่วมบ้านกันอยู่

เล่าเรียนเขียนอ่านร่วมครู อดสูบ้างชั่วบ้างดี

โบราณว่าไม้ต่างปล้อง พี่น้องต่างใจหมองศรี

เปรียบแหปากเดียวยังมี ตาถี่ตาห่างต่างใจ

นพดล จันทร์เพ็ญ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

แบบทดสอบย่อยที่ 11

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง " พ่อแม่แก่เฒ่า " แล้วตอบคำถาม

พ่อแม่แก่เฒ่า

พ่อแม่ก็แก่เฒ่า จำจากเจ้าอยู่ไม่นาน
จะพบจะพ้องพาน เพียงเสี้ยววารของคืนวัน
ใจจริงไม่อยากพราก เพราะยังอยากเห็นลูกหลาน
แต่ชีพมิยาวนาน ย่อมร้าวรานสลายไป
ขอเถิดถ้าสงสาร อย่ากล่าวขานให้ช้ำใจ
คนแก่ชะแรวัย ผิดเผลอไผลเป็นแน่นอน
ไม่รักก็ไม่ว่า เพียงเมตตาช่วยอาทร
ให้กินและให้นอน คลายทุกข์ผ่อนพอสุขใจ
เมื่อยามเจ้าโกรธขึ้ง ให้นึกถึงเมื่อเยาว์วัย
ร้องไห้ยามป่วยไข้ ได้ใครเล่าเฝ้าปลอบปรน
เฝ้าเลี้ยงจนโตใหญ่ แม้เหนื่อยกายก็ยอมทน
หวังเพียงจะได้ผล เติบโตจนสง่างาม
ขอโทษถ้าทำผิด ขอให้คิดทุกทุกยาม
ใจแท้มีแต่ความ หวังติดตามช่วยอวยชัย
ต้นไม้ที่ใกล้ฝั่ง มีหรือหวังอยู่นานได้
วันหนึ่งคงล้มไป ทิ้งฝั่งไว้ให้วังเวง

(อ. สุนทรเกต , สตรีสาร ปีที่ 39 ฉบับที่ 6 , 4 พ.ค 2529)

1. บทร้อยกรองนี้ต้องการให้ผู้อ่านคิดถึงใคร.....
2. เมื่อยามเจ้าโกรธขึ้ง " เจ้า " ในที่นี้หมายถึงใคร.....
3. บทร้อยกรองนี้ต้องการเตือนสติใคร.....
4. " ต้นไม้ที่ใกล้ฝั่ง " หมายถึงอะไร.....

(จาก หนังสือภาษาไทยเพื่อพัฒนาการรับสาร , 2530)

แผนการสอนการอ่านจับใจความสำคัญ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 4 วิธีอ่านจับใจความสำคัญของบทร้อยกรอง

แผนการสอนที่ 12 การฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของบทร้อยกรอง

เวลา 1 คาบเรียน 50 นาที

ความคิดรวบยอด

การอ่านจับใจความสำคัญของบทร้อยกรองเป็นทักษะที่ควรฝึกฝนให้เกิดขึ้น เพราะจำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญของบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

เนื้อหา

การที่ผู้อ่านจะสามารถจับใจความสำคัญของงานเขียนประเภทบทร้อยกรองได้อย่างแท้จริงนั้น จำเป็นจะต้องฝึกฝนการอ่านอย่างสม่ำเสมอ จึงจะเกิดทักษะ และสามารถนำความรู้ความคิดที่ได้จากการอ่านนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นการรับรู้

1. นักเรียนและครูร่วมสนทนากันถึงประโยชน์ของการอ่านจับใจความสำคัญ
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการสอนที่ 12
3. ครูชี้แจงขั้นตอนการฝึกว่า จะแบ่งออกเป็น 5 ฐานตามประเภทของบทร้อยกรอง โดยแต่ละฐานจะมีใบงานให้ นักเรียนจะต้องฝึกทั้ง 5 ฐาน

ขั้นเกิดความคล่องตัว

1. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่มๆ ละ 6 คน
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเข้าประจำฐานๆ ละ 1 กลุ่ม
3. ให้แต่ละกลุ่มศึกษาใบงานและปฏิบัติกิจกรรมตามคำชี้แจงในใบงาน ตามเวลาที่ครูกำหนดให้
4. เมื่อหมดเวลาแล้วครูให้สัญญาณให้แต่ละกลุ่มเปลี่ยนฐาน ทำเช่นนี้จนครบทั้ง 5 ฐาน

ขั้นเกิดความคงทน

1. ให้นักเรียนที่เป็นตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมาจับสลากเพื่อเลือกเสนอผลการปฏิบัติกิจกรรม (กลุ่มละ 1 ฐาน)
2. ให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยครูให้เวลากลุ่มละ 2 นาที

ขั้นนำไปใช้

1. ครูและนักเรียนร่วมกันซักถามปัญหาของเรื่องที่นำเสนอแต่ละกลุ่ม
2. ครูและนักเรียนร่วมกันวิจารณ์แก้ไขให้สมบูรณ์
3. ให้นักเรียนนำผลงานที่ได้รับการแก้ไขแล้วของแต่ละกลุ่มไปติดที่บอร์ดหลังห้องเรียน

ขั้นประยุกต์ใช้

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อยที่ 12
2. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบ บอกคะแนน และอภิปรายข้อผิดพลาด
3. นักเรียนบันทึกผลการเรียนลงในแบบบันทึกผลการเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบงาน เรื่อง การฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของบทร้อยกรอง
2. แบบทดสอบย่อยที่ 12

การประเมินผล

ประเมินการผ่านจุดประสงค์ด้วยการ

1. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียน
2. สังเกตจากการนำเสนอผลงานของแต่ละกลุ่ม
3. ประเมินจากการทำแบบทดสอบย่อยที่ 12

ใบงานประจำแผนการสอนที่ 12

เรื่อง การฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของบทร้อยกรอง

ฐานที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

1. แบ่งหน้าที่สมาชิกในกลุ่ม ประกอบด้วย ประธาน เลขานุการ และสมาชิก
2. ให้อ่านบทร้อยกรองประเภท โคลง แล้วช่วยกันจับใจความสำคัญ และให้เลขานุการจดบันทึกไว้ เพื่อนำเสนอผลงาน

คนขี้ตีต้อนเร่ง	รันควาย
ถอนถีบกีบกอมตะกาย	โก่งโก้
เหนื่อยนักชักเชือกหงาย	แหงนเบิ่ง เบือนแฮ
คนหวดปวดป่วนโอ้	สะอึกเต้นผ่นโผน
ทุกข์ใครในโลกล้น	ล้ำเหลือ
ไม่เท่าควายลากเรือ	รับจ้าง
หอบฮักจักขุเจือ	เจิ่งชุ่ม ชลเอย
มนุษย์ดุจติดค้าง	เฒ่ียนเร้าเอาเงิน

โคลงนิราศสุพรรณ

ใบงานประจำแผนการสอนที่ 12

เรื่อง การฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของบทร้อยกรอง

ฐานที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

1. แบ่งหน้าที่สมาชิกในกลุ่มประกอบด้วย ประธาน เลขานุการ และสมาชิก
2. ให้อ่านบทร้อยกรองประเภท ฉันท์ แล้วช่วยกันจับใจความสำคัญ และให้เลขานุการบันทึกไว้เพื่อนำเสนอผลงาน

ปางสุทธิสารนาย พลฝ่ายริปุ่ไทย
ยลลาวมลายไป บมิเป็นกระบวนพล
เลือดแดงประดุจชาด ระดะดาษธราดล
เห็นไทยดระไลพล พิศเพียงกระแสธาร
เห็นหญิงก็สำคัญ มนะมั่นว่าชายชาญ
นึกแน่ดะเนการณ์ พลกรุงกระหน่ำมา

พระยาอุปกิตศิลปสาร
คำฉันท์ยอเกียรติชาวนครราชสีมา

ใบงานประจำแผนการสอนที่ 12

เรื่อง การฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของบทร้อยกรอง

ฐานที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

1. แบ่งหน้าที่สมาชิกในกลุ่มประกอบด้วย ประธาน เลขานุการ และสมาชิก
2. ให้อ่านบทร้อยกรองประเภทกาพย์ เรื่อง ลูก แล้วช่วยกันจับใจความสำคัญ และให้เลขานุการจดบันทึกไว้เพื่อนำเสนอผลงาน

ลูก

ทุกใจที่เหนื่อยอ่อน ซ่อนที่ตักพักมันบ้าง
ซับเหงื่อเช้าเนื้อบาง ด้วยเนื้อแนบนิ่มน้ำใจ
เมื่อหิวและกระหาย เมื่อเมฆร้ายน่าหวั่นไหว
เมื่อเหงาเศร้าเสียใจ จะบรรเทาให้เบาบาง
โอบอุ้มเฝ้าฟูมฟัก ถนอมรักร่วมแรงสร้าง
ทุ่มเทถากถางทาง ถ่ายทอดสิ้นทั้งวิญญาณ์
เจ้าเจ็บก็เจ็บด้วย ยามล้มป่วยปรารถนา
แบ่งเบาเอามันมา เหมือนชีวิตผูกติดกัน
เคี้ยวข้าวขาวอุ่นอ่อน ค่อยค่อยป้อนเจ้าจอมขวัญ
เติบโตขึ้นตามวัน และติดตามด้วยความรัก

จิระนันท์ พิตรปรีชา

ใบงานประจำแผนการสอนที่ 12

เรื่อง การฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของบทร้อยกรอง

ฐานที่ 4

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

1. แบ่งหน้าที่สมาชิกในกลุ่มประกอบด้วย ประธาน เลขานุการ และสมาชิก
2. ให้อ่านบทร้อยกรองประเภทกลอน แล้วช่วยกันจับใจความสำคัญ และให้เลขานุการจดบันทึกไว้เพื่อนำเสนอผลงาน

แควสี่สายรวมกลายเป็นสายหนึ่ง สายน้ำซึ่งไหลรินถิ่นอาศัย
สองฝั่งฟากได้หล่อเลี้ยงเพียงหัวใจ ให้คนได้ฝากชีวิตชิดผูกพัน
ก่อกำเนิดอารยธรรมล้ำเลอค่า เจ้าพระยาคือเส้นทางอันสร้างสรรค์
กสิกรรม ไร่นา สารพัน บอกความอันรุ่งเรืองของเมืองไทย
ทั้งวัดบ้านร้านตลาด ดาษระดะ เคล้าและคละเรือแล่นแผ่นน้ำไหว
ลงน้ำอาบซึมซาบกายสบายใจ กลิ่นอายไอวัฒนธรรมยังกำจาย
เราลองมองเจ้าพระยาเวลานี้ เหมือนกับมีความช้ำระกำหลาย
เศษสวะปฏิกูลพูนมากมาย เป็นพิษร้ายลอบกรายทำลายชล
แม่หล่อเลี้ยงแผ่นดินไทยให้คุณค่า ชุบชีวาใช้ได้ให้เป็นผล
ขอน้ำใสจากใจไทยทุกคน ช่วยแม่พ้นความวิบัติปัจจุบัน

(นายศุภกิจ กัลยาณกุล - นายพิชญา สุ่มจินดา)

ใบงานประจำแผนการสอนที่ 12

เรื่อง การฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของบทร้อยกรอง

ฐานที่ 5

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

1. แบ่งหน้าที่สมาชิกในกลุ่มประกอบด้วย ประธาน เลขานุการ และสมาชิก
2. ให้อ่านบทร้อยกรองประเภทร่าย แล้วจับใจความสำคัญ และให้เลขานุการบันทึกไว้ เพื่อนำเสนอผลงาน

ในทางที่ล้มลุก มีทุกข์สุขชีวิต บางครั้งจิตระย่อ
แล้วฮึดต่อสู้สู้ รู้บทเรียนหลากล้ำ รู้น้ำใจบางกอก คนพอกแต่เสแสร้ง
แล้งจนความสำเร็จ หลามไหลล้วนมายา ประสบมาหลายครั้ง
ถึงพลั้งก็หลายหน ในเล่ห์กลเชิงกรุง เหตุนั้วนุงนั้วเนีย
แม้เหนื่อยเพลียพลังจิต มิเคยคิดคืนหลัง ยอมยังชีพชุมเมือง
หากไปเรืองไปรุ่ง ไปหมายมุ่งคืนถิ่น เกรงเพื่อนหมื่นศักดิ์ศรี
ว่าบ่มีศักดิ์ชาย ตายแตกดับก็จะเสี่ยง เยี่ยงผู้แกล้วอาจอง
เยี่ยงผู้ทะนงอาจกล้า ปณิธานลูกแม่ท้า ทุรกลุ้มรุมผอง ฯ

ศิวกานท์ ปทุมสูติ

แบบทดสอบย่อยที่ 12

เรื่อง การฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของบทร้อยกรอง

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่ถูกต้อง

ให้อ่านบทร้อยกรองนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1-2

" วันเวลาล่วงลับดับไปแล้ว เหมือนดวงแก้วจมมหานทีศรี
ให้ตำดั้นค้นหาชั่วตาปี ก็ไม่มีวันคืนมาชื่นชม "
(กฤษณา อโศกสิน)

1. ร้อยกรองบทนี้ผู้แต่งมุ่งกล่าวถึงอะไร
   ก. เวลา
   ข. แม่น้ำ
   ค. ดวงแก้ว
   ง. ความตาย
2. ใจความสำคัญของร้อยกรองบทนี้คืออะไร
   ก. เวลาเหมือนกับสายน้ำ
   ข. เวลาเหมือนกับดวงแก้วที่จมน้ำ
   ค. วันเวลาย่อมล่วงเลยไปไม่ย้อนกลับคืน
   ง. เราไม่สามารถค้นหาดวงแก้วที่จมในแม่น้ำได้

ให้อ่านบทร้อยกรองนี้แล้วตอบคำถามข้อ 3

พระสมุทรสุดลึกล้น คณนา
สายดิ่งทิ้งทอดมา หยั่งได้
เขาสูงอาจวัดวา กำหนด
จิตมนุษย์นี้ไซร้ ยากแท้หยั่งถึง
โคลงโลกนิติ

3. บทร้อยกรองนี้เป็นร้อยกรองประเภทใด

ก. โคลง

ข. ฉันท์

ค. กาพย์

ง. กลอน

4. จากร้อยกรองบทนี้ อะไรคือสิ่งที่วัดได้ยากที่สุด

ก. ภูเขาสูง

ข. มหาสมุทร

ค. จิตใจมนุษย์

ง. ยากเท่า ๆ กันทั้งสามอย่าง

5. ข้อใดคือสาระสำคัญของร้อยกรองบทนี้

ก. ภูเขาสูงก็อาจวัดได้

ข. จิตใจมนุษย์ยากที่จะหยั่งถึงได้

ค. จิตใจมนุษย์เปรียบเหมือนน้ำในมหาสมุทร

ง. เราสามารถวัดความลึกของมหาสมุทรได้ โดยการใช้สายดิ่ง

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียน ที่ 4
วิธีอ่านจับใจความสำคัญของบทร้อยกรอง

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่ถูกต้อง

1. ร้อยกรองคืออะไร
   ก. คำประพันธ์ที่มีการเลือกใช้แต่คำที่ไพเราะ
   ข. คำประพันธ์ที่แต่งขึ้นเพื่อแสดงความสามารถในเชิงกวี
   ค. คำประพันธ์ที่แต่งขึ้นตามอารมณ์และจินตนาการของผู้แต่ง
   ง. คำประพันธ์ที่มีการกำหนดคณะและลักษณะบังคับในการแต่ง
2. การกำหนดคณะ คืออะไร
   ก. การกำหนดอักษร
   ข. การกำหนดจำนวนคำ
   ค. การกำหนดวรรณยุกต์
   ง. การกำหนดเสียงหนัก-เบา
3. คำประพันธ์ในข้อใดคือร้อยกรอง
   ก. ทุ่งหญ้าและนาข้าว ช่างเหน็บหนาวเสียจริงหนอ หนาวรักและหนาวรอ เมื่อไหร่หนอนกจะมา
   ข. บ้านทรงไทยรูปทรงประหลาด ลมพัดเย็นสบายทุกทิศทาง เหมือนติดเครื่องปรับอากาศไว้ในบ้านทั้งหลัง
   ค. ดวงตาคำขลับเงางามยังใสแจ่ม ผิวออกขาวนวลด้วยเลือดไทยปนจีน ยังละเอียดเนียนบางชวนสัมผัสริ้วรอยสูงวัยแตะแต้มใบหน้าเบาบางดูจรอยจุมพิตของกาลเวลา
   ง. บรรดานกตัวน้อยตัวนิด ต่างพากันออกหาอาหาร ร้องเรียกกัน ส่งเสียงจิ๊บจ๊าบเจื้อยแจ้วเหมือนเสียงดนตรี เปล่งประสานต้อนรับอรุณเบิกฟ้าอย่างเริงรื่นชื่นบาน
4. ร้อยแก้วกับร้อยกรองแตกต่างกันอย่างไร
   ก. ข้อคิดเห็น
   ข. จินตนาการ
   ค. ฉันทลักษณ์
   ง. สาระประโยชน์

5. ร้อยกรองประเภทใดที่มีการบังคับวรรณยุกต์เอก โท

ก. ร่าย

ข. ฉันท์

ค. กาพย์

ง. โคลง

6. ข้อใดถูกต้อง

ก. ฉันท์มีการกำหนดครุลหุ

ข. ร่าย มีการกำหนดครุลหุ

ค. กาพย์มีการกำหนดครุลหุ

ง. โคลง มีการกำหนดครุลหุ

7. "เขาเลี้ยงดูทุกคน โดยตำบลทุกแห่ง อยู่บัดแบ่งยามเย็น ท้าว ธ ใคร่เห็นสวนน้อยนาฏ พระบาทเสด็จ บ มิช้า เขาก็นำเจ้าหล้า ท่านท้าวเสด็จไป"

คำประพันธ์นี้เป็นร้อยกรองประเภทใด

ก. ร่าย

ข. ฉันท์

ค. กาพย์

ง. โคลง

8. ในการอ่านจับใจความสำคัญของบทร้อยกรองควรเริ่มต้นจากอะไรก่อน

ก. หาชื่อผู้แต่งก่อน

ข. หาแก่นเรื่องก่อน

ค. อ่านให้ตลอดเรื่องก่อน

ง. พิจารณาว่าเป็นร้อยกรองประเภทใดก่อน

ให้อ่านร้อยกรองนี้แล้วตอบคำถามข้อ 9-12

"บนผืนดินคล้ำแดงร้าวแห้งผาก ยางฝังรากมั่นคงอยู่ตรงหน้า
มีแผลมีดกรีดซ้ำจำเจมา มีน้ำตายวงย้อยค่อยหลั่งริน
สะอาดขาวราวหยดสดเกษียร อันแม่เจียนจากใจให้ถูกสิ้น
บาดแผลบนต้นยางทางทำกิน คือบากบิ่นจารึกร่องของบุญคุณ"

จิระนันท์ พิตรปรีชา

9. คำประพันธ์นี้เป็นร้อยกรองประเภทใด

ก. โคลง

ข. ฉันท์

ค. กาพย์

ง. กลอน

10. ร้อยกรองบทนี้มุ่งจะพูดถึงเรื่องอะไร

ก. ผืนดิน

ข. ต้นยาง

ค. น้ำนม

ง. น้ำตา

11. น้ำยาง เปรียบเหมือนกับอะไร

ก. น้ำตา

ข. ผืนดิน

ค. รอยแผล

ง. น้ำนมแม่

12. ผู้แต่ง กล่าวถึงต้นยางในแง่ใด

ก. วิธีการกรีดยาง

ข. ต้นยางมีบุญคุณ

ค. ต้นยางมีรากที่มั่นคง

ง. ต้นยางชอบขึ้นในดินแดง

ให้อ่านบทร้อยกรองนี้แล้วตอบคำถามข้อ 13-15

"สตรีไทยเป็นดอกไม้ของชาติ	เดี๋ยวนี้เป็นดอกกระดาษกระมังหวา
เมื่อความอายหายหดลดราคา	เมื่อนั้นค่าของหญิงไทยเหมือนไม่มี"

13. ร้อยกรองบทนี้มุ่งกล่าวถึงอะไร

ก. ความอาย

ข. ผู้หญิงไทย

ค. ดอกกระดาษ

ง. ดอกไม้ประจำชาติ

14. ข้อใดคือใจความสำคัญของบทร้อยกรองนี้

ก. ความเปลี่ยนแปลงของหญิงไทย

ข. หญิงไทยเปรียบเหมือนกับดอกไม้

ค. ค่าของหญิงไทยขึ้นอยู่กับความอาย

ง. หญิงไทยเปรียบเหมือนกับดอกกระดาษ

15. คำว่า "ดอกไม้ของชาติ" หมายความถึงข้อใด

ก. ดอกไม้ทั่วๆไป

ข. สิ่งมีค่าของชาติ

ค. ดอกไม้ประจำชาติ

ง. สิ่งเชิดหน้าชูตาของชาติ

ให้อ่านบทร้อยกรองนี้แล้วตอบคำถามข้อ 16-20

เมื่อเห็นคุณแล้ว
ราวกับเห็นแก้ว อยู่ในหัตถา
ควรถนอมแนบใจ ไม่แกล้งขว้างปา
เหมือนอย่างลิงป่า ทิ้งแก้วสำคัญ
เมืองไทยไม้มาก
คุณค่าหลายหลาก จงคิดสร้างสรรค์
จงสงวนรักษา อย่าเที่ยวฟาดฟัน
จงช่วยป้องกัน ต้นไม้ปลอดภัย

(คุณค่าพฤกษชาติ)

16. บทร้อยกรองนี้มุ่งกล่าวถึงอะไร

ก. ลิง

ข. แก้ว

ค. ต้นไม้

ง. เมืองไทย

17. ร้อยกรองบทนี้ให้คติสำคัญอย่างไร

ก. ให้ปลูกต้นไม้เพิ่ม

ข. ให้รู้จักคุณค่าของต้นไม้

ค. ให้บำรุงรักษาไม่ทำลายต้นไม้

ง. ให้รู้จักใช้ประโยชน์ของต้นไม้

18. สำนวนในข้อใดมีความหมายตรงกับ ไก่ได้พลอย

ก. ปลาได้น้ำ

ข. ลิงได้แก้ว

ค. กิ้งก่าได้ทอง

ค. นิ้วด้วนได้แหวน

19. คนประเภทใดมีความหมายตรงกับ ลิงได้แก้ว

ก. ชอบทำลายต้นไม้

ข. ไม่ชอบปลูกต้นไม้

ค. ไม่รู้จักคุณค่าของต้นไม้

ง. ไม่รู้จักใช้ประโยชน์ของต้นไม้

20. เมื่อเห็นคุณแล้ว คำว่า "คุณ" หมายถึงอะไร

ก. คน

ข. แก้ว

ค. ต้นไม้

ง. ประโยชน์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

เฉลยแบบฝึกและแบบทดสอบ
หน่วยการเรียนที่ 4

แบบฝึกที่ 10

1. ข. 2. ค. 3. ข.

แบบทดสอบย่อยที่ 10

1. ถ้าตั้งอยู่ในความประมาทจะต้องพบกับความเสียใจ
2. ถ้าอยากจะก้าวหน้าก็ต้องกล้าที่จะต่อสู้กับอุปสรรค

แบบทดสอบย่อยที่ 11

1. พ่อแม่
2. ลูก
3. ลูก
4. พ่อแม่ที่แก่แล้ว

แบบทดสอบย่อยที่ 12

1. ก. 2. ค. 3. ก. 4. ค. 5. ข.

แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนที่ 4

1. ง. 2. ข. 3. ก. 4. ค. 5. ง.
6. ก. 7. ก. 8. ข. 9. ง. 10. ข.
11. ง. 12. ข. 13. ข. 14. ค. 15. ง.
16. ค. 17. ข. 18. ข. 19. ค. 20. ง.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

แผนการสอนซ่อมเสริมที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยที่ 4 วิธีอ่านจับใจความสำคัญของบทร้อยกรอง

เวลา 1 คาบเรียน 50 นาที

ความคิดรวบยอด

วิธีจับใจความสำคัญของบทร้อยกรอง ผู้อ่านควรอ่านให้ตลอดเรื่องแล้วตั้งคำถามถามตนเองว่าเป็นเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และควรพิจารณาชื่อเรื่อง แก่นเรื่อง น้ำเสียงหรือหางเสียงของผู้ประพันธ์ ภูมิหลัง และอารมณ์สะเทือนใจด้วย จะทำให้เข้าใจเรื่องราวดีขึ้น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายและประเภทของบทร้อยกรองได้
2. นักเรียนสามารถบอกวิธีการจับใจความสำคัญของบทร้อยกรองได้
3. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของบทร้อยกรองได้

เนื้อหา

ร้อยกรองคือคำประพันธ์ประเภทหนึ่งที่มีการกำหนดคณะ และลักษณะบังคับในการแต่ง เช่นกำหนดจำนวนคำ กำหนดสัมผัส และกำหนดเสียงหนักเบา เป็นต้น ร้อยกรองแบ่งออกเป็น 5 ประเภทใหญ่ๆ ตามลักษณะการแต่งคือ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย วิธีจับใจความสำคัญของบทร้อยกรอง ผู้อ่านควรอ่านให้ตลอดเรื่องแล้วตั้งคำถามถามตนเองว่าเป็นเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และควรพิจารณาชื่อเรื่อง แก่นเรื่อง น้ำเสียงหรือหางเสียงของผู้ประพันธ์ ภูมิหลัง และอารมณ์สะเทือนใจด้วย จะทำให้เข้าใจเรื่องราวดีขึ้น

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นการรับรู้

1. ครูตรวจสอบคะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนที่ 4 แล้วแจ้งให้นักเรียนทราบถึงเรื่องที่นักเรียนส่วนใหญ่ทำได้ไม่ถึงเกณฑ์การรอบรู้
2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนในแผนการสอนซ่อมเสริมที่ 4
3. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายทบทวนเนื้อหาการเรียนในหน่วยที่ 4

ขั้นเกิดความคล่องตัว

ให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยในเนื้อหาที่เรียนสลับกับครูถามแล้วให้นักเรียนตอบ โดยครูคอยให้คำแนะนำและให้การเสริมแรงบวกเมื่อนักเรียนตอบถูก

ขั้นเกิดความคงทน

1. ครูเลือกแบบทดสอบย่อยที่นักเรียนส่วนมากทำไม่ได้ มาให้นักเรียนทำอีกครั้งหนึ่ง
2. ครูและนักเรียนช่วยกันตรวจแบบทดสอบย่อย เฉลย และอภิปรายข้อผิด

ขั้นนำไปใช้

1. ครูแจกบทร้อยกรองให้นักเรียนอ่านแล้วจับใจความสำคัญ (เอกสารหมายเลข 1)
2. ครูสุ่มตัวอย่างถามนักเรียนถึงประเด็นสำคัญของบทร้อยกรองที่อ่าน
3. นักเรียนและครูช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญของบทร้อยกรองที่อ่าน

ขั้นประยุกต์ใช้

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบคู่ขนานกับแบบทดสอบหน่วยที่ 4
2. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจแบบทดสอบ ให้คะแนน
3. ให้นักเรียนเปรียบเทียบคะแนนที่ได้กับเกณฑ์การรอบรู้และคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบครั้งแรก

สื่อการเรียน

1. แบบทดสอบย่อย
2. บทร้อยกรอง
3. แบบทดสอบคู่ขนานกับแบบทดสอบหน่วยที่ 4

การวัดผลประเมินผล

1. วัดผลตามจุดประสงค์ที่ 1 และ 2 ด้วยการสังเกตจากการตอบคำถามและจากการทำแบบทดสอบของนักเรียน
2. วัดผลตามจุดประสงค์ที่ 3 ด้วยการสังเกตจากตอบคำถามและประเมินผลจากการทำแบบทดสอบคู่ขนานกับแบบทดสอบหน่วยที่ 4

(เอกสารหมายเลข 1)

เก๋....

เก๋รูปงาม จับใจ อยู่วัยรุ่น
ใครมองหุ่นเก๋ที่ไร...เก็บไปฝัน
งามจริต กริยา สารพัน
แจ่มราวจันทร์อาบหล้ายามราตรี

เก๋จบหก พากเพียร มุ่งเรียนต่อ
นวลลออ งามสง่า เพิ่มราศรี
เข้าศึกษา มหา'ลัย ใฝ่ความดี
เพื่อนเพื่อนที่ยินแต่ปากยิ่งอยากยล

อยู่ปีหนึ่ง...ซึ้งโสภา กว่าปีสูง
เก๋จับจูง สายตา น่าฉงน
จมูกสัน เรียวบาง รับคางมน
รวมทั้งผลการศึกษาก้าวหน้าจริง

ขึ้นปีสอง น้องใหม่ เทียบไม่ติด
เก๋น่าพิศ แลพิไล ไปทุกสิ่ง
เพียงขึ้นชื่อ ว่าชาย ต่างหมายชิง
แต่เก๋นิ่ง ซ่อนใจ ไว้เร้นลับ

พอปีสาม ยอดพธู ยิ่งหรูมาก
วาดเรียวปาก ชมพูแฝง แดงสลับ
ผมสลวย สวยขำ คำระยับ
ติดอันดับ เรียนเด่น เป็นสุขใจ

ขึ้นปีสี่...มีมายา กว่าแต่ก่อน
เสน่ห์ร้อน ล่อชาย เข้ากรายใกล้
เก๋ยังคง สวยซึ้ง ตรึงหทัย
แต่สงสัย จนเหลียวมอง ใยท้องโต...

นพดล จันทร์เพ็ญ

แบบทดสอบคู่ขนานประจำหน่วยการเรียน ที่ 4
วิธีอ่านจับใจความสำคัญของบทร้อยกรอง

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย x ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่ถูกต้อง

1. ข้อใดคือความหมายของร้อยกรอง
   ก. คำประพันธ์ที่มีการเลือกใช้แต่คำที่ไพเราะ
   ข. คำประพันธ์ที่แต่งขึ้นเพื่อแสดงความสามารถในเชิงกวี
   ค. คำประพันธ์ที่มีการกำหนดคณะและลักษณะบังคับในการแต่ง
   ง. คำประพันธ์ที่แต่งขึ้นตามอารมณ์และจินตนาการของผู้แต่ง
2. การกำหนดคณะ คืออะไร
   ก. การกำหนดอักษร
   ข. การกำหนดจำนวนคำ
   ค. การกำหนดวรรณยุกต์
   ง. การกำหนดเสียงหนัก-เบา
3. คำประพันธ์ในข้อใดคือร้อยกรอง
   ก. ควงตาคำขลับเงางามยังใสแจ่ม ผิวออกขาวนวลด้วยเลือดไทยปนจีน ยังละเอียดเนียนบางชวนสัมผัสริ้วรอยสูงวัยแตะแต้มใบหน้าเบาบาง ดุจรอยจุมพิตของกาลเวลา
   ข. ทุ่งหญ้าและนาข้าว ช่างเหนื็บหนาวเสียจริงหนอ หนาวรักและหนาวรอ เมื่อไหร่หนอนกจะมา
   ค. บ้านทรงไทยรูปทรงประหลาด ลมพัดเย็นสบายทุกทิศทาง เหมือนติดเครื่องปรับอากาศไว้ในบ้านทั้งหลัง
   ง. บรรดานกตัวน้อยตัวนิด ต่างพากันออกหาอาหาร ร้องเรียกกัน ส่งเสียงจิ๊บจ๊าบเจื้อยแจ้วเหมือนเสียงดนตรี เปล่งประสานต้อนรับอรุณเบิกฟ้าอย่างเริงรื่นชื่นบาน
4. ข้อใดคือข้อแตกต่างระหว่างร้อยกรองกับร้อยแก้ว
   ก. ข้อคิดเห็น
   ข. จินตนาการ
   ค. ฉันทลักษณ์
   ง. สาระประโยชน์

5. ร้อยกรองประเภทใดที่มีการบังคับวรรณยุกต์เอก โท

ก. ร่าย

ข. ฉันท์

ค. กาพย์

ง. โคลง

6. ข้อใดถูกต้อง

ก. ฉันท์มีการกำหนดครุลหุ

ข. ร่าย มีการกำหนดครุลหุ

ค. กาพย์มีการกำหนดครุลหุ

ง. โคลง มีการกำหนดครุลหุ

7. "เขาเลี้ยงดูทุกคน โดยตำบลทุกแห่ง อยู่บัดแบ่งยามเย็น ท้าว ธ ใคร่เห็นสวนน้อยนาฏ พระบาทเสด็จ บ มิช้า เขาก็นำเจ้าหล้า ท่านท้าวเสด็จไป"

คำประพันธ์นี้เป็นร้อยกรองประเภทใด

ก. ร่าย

ข. ฉันท์

ค. กาพย์

ง. โคลง

8. ในการอ่านจับใจความสำคัญของบทร้อยกรองควรเริ่มต้นจากอะไรก่อน

ก. หาชื่อผู้แต่งก่อน

ข. หาแก่นเรื่องก่อน

ค. อ่านให้ตลอดเรื่องก่อน

ง. พิจารณาว่าเป็นร้อยกรองประเภทใดก่อน

ให้อ่านร้อยกรองนี้แล้วตอบคำถามข้อ 9-12

"บนผืนดินดสำแดงร้าวแห้งผาก ยางฝังรากมั่นคงอยู่ตรงหน้า
มีแผลมีดกรีดซ้ำจำเจมา มีน้ำตายวงย้อยค่อยหลั่งริน
สะอาดขาวราวหยดสดเกษียร อันแม่เจียนจากใจให้ลูกสิ้น
บาดแผลบนต้นยางทางทำกิน คือบากบิ่นจารึกร่องของบุญคุณ"

จิระนันท์ พิตรปรีชา

9. คำประพันธ์นี้เป็นร้อยกรองประเภทใด

ก. โคลง

ข. ฉันท์

ค. กาพย์

ง. กลอน

10. ร้อยกรองบทนี้มุ่งจะพูดถึงเรื่องอะไร

ก. ผืนดิน

ข. ต้นยาง

ค. น้ำนม

ง. น้ำตา

11. น้ำยาง เปรียบเหมือนกับอะไร

ก. น้ำตา

ข. ผืนดิน

ค. รอยแผล

ง. น้ำนมแม่

12. ผู้แต่ง กล่าวถึงต้นยางในแง่ใด

ก. วิธีการกรีดยาง

ข. ต้นยางมีบุญคุณ

ค. ต้นยางมีรากที่มั่นคง

ง. ต้นยางชอบขึ้นในดินแดง

ให้อ่านบทร้อยกรองนี้แล้วตอบคำถามข้อ 13-15

"สตรีไทยเป็นดอกไม้ของชาติ	เดี๋ยวนี้เป็นดอกกระดาษกระมังหวา
เมื่อความอายหายหดลดราคา	เมื่อนั้นค่าของหญิงไทยเหมือนไม่มี"

13. ร้อยกรองบทนี้มุ่งกล่าวถึงอะไร

ก. ความอาย

ข. ผู้หญิงไทย

ค. ดอกกระดาษ

ง. ดอกไม้ประจำชาติ

14. ข้อใดคือใจความสำคัญของบทร้อยกรองนี้

ก. หญิงไทยเปรียบเหมือนกับดอกไม้

ข. ค่าของหญิงไทยขึ้นอยู่กับความอาย

ค. หญิงไทยเปรียบเหมือนกับดอกกระดาษ

ง. ความเปลี่ยนแปลงของหญิงไทย

15. คำว่า "ดอกไม้ของชาติ" หมายความถึงข้อใด

ก. สิ่งเชิดหน้าชูตาของชาติ

ข. ดอกไม้ประจำชาติ

ค. สิ่งมีค่าของชาติ

ง. ดอกไม้ทั่วๆไป

ให้อ่านบทร้อยกรองนี้แล้วตอบคำถามข้อ 16-20

	เมื่อเห็นคุณแล้ว
ราวกับเห็นแก้ว	อยู่ในหัตถา
ควรถนอมแนบใจ	ไม่แกล้งขว้างปา
เหมือนอย่างลิงป่า	ทิ้งแก้วสำคัญ
	เมืองไทยไม้มาก
คุณค่าหลายหลาก	จงคิดสร้างสรรค์
จงสงวนรักษา	อย่าเที่ยวฟาดฟัน
จงช่วยป้องกัน	ต้นไม้ปลอดภัย

(คุณค่าพฤกษชาติ)

16. บทร้อยกรองนี้มุ่งกล่าวถึงอะไร

ก. ต้นไม้

ข. แก้ว

ค. ลิง

ง. เมืองไทย

17. ร้อยกรองบทนี้ให้คติสำคัญอย่างไร

ก. ให้รู้จักคุณค่าของต้นไม้

ข. ให้รู้จักใช้ประโยชน์ของต้นไม้

ค. ให้ปลูกต้นไม้เพิ่ม

ง. ให้บำรุงรักษาไม่ทำลายต้นไม้

18. สำนวนในข้อใดมีความหมายตรงกับ ลิงได้แก้ว
    ก. กิ้งก่าได้ทอง
    ข. ไก่ได้พลอย
    ค. นิ้วด้วนได้แหวน
    ง. ปลาได้น้ำ
19. คนประเภทใดมีความหมายตรงกับ ลิงได้แก้ว
    ก. ชอบทำลายต้นไม้
    ข. ไม่ชอบปลูกต้นไม้
    ค. ไม่รู้จักคุณค่าของต้นไม้
    ง. ไม่รู้จักใช้ประโยชน์ของต้นไม้
20. เมื่อเห็นคุณแล้ว คำว่า "คุณ" หมายถึงอะไร
    ก. คน
    ข. แก้ว
    ค. ต้นไม้
    ง. ประโยชน์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

เอกสารฝึกหัด หน่วยที่ 4

เรื่อง วิธีอ่านจับใจความสำคัญของบทร้อยกรอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านแล้วจับใจความสำคัญของบทร้อยกรองต่อไปนี้

1. ความหวังยังไปสิ้น สูญสลาย
ตราบเท่าแสงสูรย์พราย พร่างฟ้า
คนย่อมหยัดยืนหมาย มือมั่น
จักเสกความหวังจ้า แจ่มให้เป็นจริง

จิตร ภูมิศักดิ์

ใจความสำคัญของโคลงบทนี้คือ.....
.....
.....
.....

2. บริหารไม่ทันถึงปี ก็ถูกโจมตีเหลือหลาย
ติเล็กติน้อยค่อยทำลาย บ้านเมืองวุ่นวายอลวน
โครงการไม่ทันจะเสร็จ ก็อื้อเสียงเอ็ดสับสน
ไม่ทันนาวาลงชล ก็ก่นทำลายร้ายจริง

นพดล จันทร์เพ็ญ

ร้อยกรองบทนี้ตรงกับคำพังเพยว่า.....
.....
.....
.....

3. **เจ้าสาวใบตอง**

เธอเจ้าสาวใบตองในร่องสวน เคยขอนวลมาพอห่อข้าวขาว
จะออกทุ่งออกทางทุกครั้งคราว ต้องห่อข้าวห่อของแล้วท่องไป
จึงยามหิวแกะห่อก็ข้าวหอม ถึงกลางแดดแผดคอมก็หอมได้
ละคำเคยอิ่มหอมถึงหัวใจ หอมแต่น้อยคุ้มใหญ่หอมไม่จาง
รักเจ้าสาวใบตองในร่องสวน เคยหวงนวลนักหนามาจำห่าง
กระแสลมโหมยุคทั้งรุกบาง จนเริดทิศแรมทางอยู่ร้างโรย
อยู่ร้างโรยโดยทางของยุคใหม่ อยู่เหนือบหนาวกับสมัยซึ่งให้โหย
อยู่รวดร้าวกับรักกระอักโอย ดั้นและด้นจำนนโดยสถานเดียว
พบเจ้าสาวพลาสติกระริกระรี้ หว่างวิถีทางแยกปลอมแปลกเปลี่ยว
มากแต่ยิ้มยั่วใจให้ลดเลี้ยว หลอกให้ลืมนวลเขียวเคยเคียงครอง
โอ้เจ้าสาวใบตองในร่องสวน ยุคฉะนี้เขียวนวลคงด่วนหมอง
ยินแต่เพลงพลาสติกระริกร้อง หรือสิ้นเพลงใบตองเสียแล้วเอย

ไพวรินทร์ ขาวงาม

ใจความสำคัญของบทร้อยกรองนี้คือ.....

.....

.....

.....

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสำคัญ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง 1. แบบทดสอบมีทั้งหมด 30 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ให้เวลาทำ 1 ชั่วโมง คะแนนเต็ม 30 คะแนน

2. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย x ลงในช่อง ☐ ในกระดาษคำตอบ ให้ตรงกับคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

ข้อความนี้ใช้ตอบคำถามข้อ 1

"ช่วงวัยรุ่นเป็นวัยที่รู้สึกสับสน ยุ่งยากใจ บางเวลาอยากเป็นผู้ใหญ่ อยากพึ่งตนเอง อยากมีความคิดเป็นของตนเอง ดิ้นรนเรียกหาเสรีภาพ แต่บางเวลายังต้องการพึ่งพาและอยากได้รับความช่วยเหลือจากพ่อแม่ผู้ปกครอง นอกจากนี้ในวัยนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงร่างกายอย่างเห็นได้ชัดอีกด้วย"

1. ควรตั้งชื่อข้อความนี้ว่าอย่างไร
   ก. วัยรุ่นกับสังคม
   ข. วัยรุ่นกับความสับสน
   ค. วัยรุ่นต้องการเสรีภาพ
   ง. วัยรุ่นกับความเปลี่ยนแปลง

คำประพันธ์นี้ใช้ตอบคำถามข้อ 2-3

หลับอย่างคนจนตรอกในซอกตึก ลมยามดึกกลางตรอกยังหลอกหลอน
หลับเอาแรงก่อนลามหานคร จะไม่จรกลับมา...ลากันที
สุขุมพจน์ คำสุขุม

2. หลับอย่างคนจนตรอกในซอกตึก คำว่า " จนตรอก" หมายความว่าอย่างไร
   ก. คนจน
   ข. คนชนบท
   ค. คนอ่อนแอ
   ง. คนไม่มีทางสู้

3. ผู้ที่ผู้แต่งกล่าวถึงในคำประพันธ์นี้น่าจะเป็นใคร

ก. นักธุรกิจ

ข. ผู้ใช้แรงงาน

ค. ประชาชนทั่วไป

ง. นักเรียนนักศึกษา

ข้อความนี้ใช้ตอบคำถามข้อ 4-5

"เวลาหั่นพริกไม่ว่าจะเป็นพริกขี้หนู หรือพริกชี้ฟ้าบางทีจะปวดแสบปวดร้อนมือ ให้ใช้เกลือป่นถูมือที่แสบสักครู่ แล้วล้างน้ำสะอาด เท่านี้อาการปวดแสบปวดร้อนก็จะหายไป แต่ถ้าปวดแสบปวดร้อนจากการกินอาหารเผ็ดจัด ให้อมเกลือป่นสัก 1 ช้อนชาสักครู่แล้วบ้วนปากด้วยน้ำสะอาด อาการเผ็ดจะหายไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ปากสะอาดอีกต่างหาก "

4. ข้อใดคือสาระสำคัญของข้อความนี้

ก. เกลือมีประโยชน์

ข. พริกทุกชนิดมีรสเผ็ด

ค. เกลือใช้แก้อาการเผ็ดได้

ง. ประโยชน์ของเกลือและพริก

ข้อความนี้ใช้ตอบคำถามข้อ 5-6

" คนเราจะเป็นเศรษฐีหรือยาจกมันอยู่ที่ใจ อย่างฉันเกิดมาเป็นเศรษฐีตลอดชาติ ถึงไม่ใคร่มีอัฐแต่มีความสบายใจ ส่วนบางคนเขาร่ำรวยเท่าไรก็ไม่รู้จักพอ ต้องนั่งหน้านิ่วคิ้วขมวดจะหาให้มากขึ้นไปอีก กินไม่ได้นอนไม่หลับ ถึงจะมีเงินมากเท่าไหร่ก็ยังมีความทุกข์เท่ากับคนยากจนอยู่นั่นเอง"

5. จากข้อความนี้ใครคือคนที่มีความสุข

ก. เศรษฐี

ข. คนยากจน

ค. คนที่รู้จักพอ

ง. คนขยันทำมาหากิน

6. ในทรรศนะของผู้เขียน " ความสุข" อยู่ที่ใด

ก. ใจ

ข. เงินทอง

ค. ความพอใจ

ง. การพักผ่อน

คำประพันธ์นี้ใช้ตอบคำถามข้อ 7

> โอเวลาป่านฉะนี้กีสายัณห์ คนทั้งหลายเขาเรียกกันกินอาหาร บ้างก็เล้าโลมลูกหลานให้อาบน้ำแล้วหลับนอน แต่สองบังอรของพ่อนี้ใครเขาจะปราณีให้น้มน้ำกี่จำตรากตรำลำบากใจที่ไหนจะเดินได้ด้วยพระบาทเปล่า ทั้งไอแดดจะแผดเผาให้พุพองจะชอกช้ำดำเป็นหนองลงลามไหล
>
> (ร่ายยาวมหาเวชสันดรชาดก)

7. ข้อใดคือเวลาที่กล่าวถึงในบทประพันธ์นี้

ก. เวลาเช้า

ข. กลางวัน

ค. เวลาเย็น

ง. เวลากลางคืน

คำประพันธ์นี้ใช้ตอบคำถามข้อ 8

> เรียนภาษาเรียนให้ชัดถนัดถนี่ พูดให้ดีเขียนให้ถูกปลูกนิสัย
> หากใช้ผิดติดขัดวิบัติไป คนไทยไม่รู้ค่าภาษาตน
>
> รัตนา สถิตานนท์

8. คนในข้อใดที่ไม่รู้ค่าของภาษา

ก. คนขี้เกียจ

ข. คนที่พูดไม่ดี

ค. คนที่นิสัยไม่ดี

ง. คนที่ใช้ภาษาผิด

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

ข้อความต่อไปนี้ใช้ตอบคำถามข้อ 9-11

เทวดาองค์หนึ่งลงมายังโลกมนุษย์ ใช้นิ้วแตะหินให้เป็นทองลองใจคน หากใครไม่โลภก็จะช่วยให้สำเร็จเป็นเซียน แต่ไม่เคยพบคนเช่นนั้นเลย มีแต่ได้หินที่กลายเป็นทองแล้วยังร้องว่าก้อนเล็กไป คนสุดท้ายที่ได้พบนั้น พอเทวดาถามว่า "ข้าจะเอานิ้วนี่แตะหินให้กลายเป็นทองให้เจ้าใช้เอาไหม?" ชายผู้นั้นสั่นหัว เทวดาคิดว่าเขาคงเห็นว่าก้อนเล็กเกินไปจึงชี้ไปยังหินก้อนใหญ่กว่า แล้วกล่าวว่า " งั้นแตะก้อนใหญ่นี้ให้เจ้าก็แล้วกัน " ชายผู้นั้นก็สั่นหัวอีก เทวดาคิดว่าชายคนนี้ไม่โลภเลยแม้แต่นิดเดียว ควรช่วยให้สำเร็จเป็นเซียนจึงถามหยั่งความต้องการว่า " ไม่ว่าทองก้อนเล็กก้อนใหญ่เจ้าก็ไม่ปรารถนาถ้าเช่นนั้นเจ้าปรารถนาอะไรล่ะ อยากสำเร็จเป็นเซียนละซิ! "

อะไรๆผมก็ไม่อยากได้ อยากได้แต่นิ้วที่แตะหินให้เป็นทองของท่านมาเปลี่ยนกับนิ้วผมเท่านั้น ผมจะได้แตะหินให้เป็นทองได้ดังใจปรารถนาอยู่เสมอ! ชายผู้นั้นตอบ

ถาวร สิกขโกศล

9. ข้อใดคือสิ่งที่เทวดาจะมอบให้กับมนุษย์ที่มีคุณสมบัติตามที่เทวดาต้องการ
   ก. ทองคำ
   ข. ก้อนหิน
   ค. ให้เป็นผู้มีนิ้ววิเศษ
   ง. ให้สำเร็จเป็นเซียน
10. เหตุใดชายคนสุดท้ายที่เทวดาได้พบจึงไม่ยอมรับทองที่เทวดาบอกให้
   ก. เขาเป็นคนซื่อสัตย์
   ข. เขาเป็นคนไม่โลภ
   ค. เขาอยากได้นิ้วของเทวดา
   ง. เขาเห็นว่าทองคำก้อนเล็กเกินไป
11. ข้อใดคือสาระสำคัญของเรื่องนี้
   ก. เทวดาคือผู้วิเศษ
   ข. มนุษย์อยากเซียน
   ค. มนุษย์มักจะมีความโลภ
   ง. เทวดาชอบช่วยเหลือมนุษย์

คำประพันธ์นี้ใช้ตอบคำถามข้อ 12

"ณ ที่นี้คือสถานบ้านความรู้	ณ ที่นี้คือที่อยู่แสนหรรษา
ณ ที่นี้แหล่งอบรมจริยา	ณ ที่นี้สร้างคุณค่าชีวิตคน"
	ศิริวรรณ์ ฉายะเกษตริน

12. สถานที่ที่กล่าวถึงในคำประพันธ์นี้คือข้อใด

ก. วัด

ข. บ้าน

ค. โรงเรียน

ง. ห้องสมุด

ข้อความนี้ใช้ตอบคำถามข้อ 13

ยางรถยนต์หมดสภาพคือขยะที่ปราบยากที่สุดอย่างหนึ่ง เพราะย่อยสลายยาก ครั้นจะเผาทิ้งก็เกิดมลพิษร้ายแรง จึงมีผู้คิดหาวิธีเอามาทำประโยชน์เช่น รองเท้ารพช. ถังขยะ หรือปลูกปะการังเพื่อรักษาระบบนิเวศใต้ทะเล

13. ข้อใดคือประโยคใจความสำคัญของข้อความนี้

ก. ยางรถยนต์ย่อยสลายยาก

ข. ยางรถยนต์ทำให้เกิดมลพิษ

ค. ยางรถยนต์เก่าคือขยะที่ร้ายแรง

ง. ยางรถยนต์เก่าสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้

ข้อความนี้ใช้ตอบคำถามข้อ 14

"เข็มขัดนิรภัยจะช่วยป้องกันการเกิดอันตรายจากอุบัติเหตุทางรถ เข็มขัดนิรภัยนี้จะป้องกันร่างกายส่วนบนของผู้ขับขี่และผู้โดยสารไม่ให้ถูกเหวี่ยงไปข้างหน้าและลดความรุนแรงขณะเกิดการชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ป้องกันไม่ให้ ศีรษะกับหน้าอกถูกกระแทก ป้องกันการบาดเจ็บบนใบหน้าไม่ให้เสียโฉม และป้องกันตัวคนหลุดออกนอกรถซึ่งจะมีโอกาสเสียชีวิตมากกว่าคนอยู่บนรถ"

14. ใจความสำคัญของข้อความนี้ปรากฏอยู่ที่ใดของย่อหน้า

ก. ตอนต้นย่อหน้า

ข. ตอนกลางย่อหน้า

ค. ตอนท้ายย่อหน้า

ง. ไม่มีใจความสำคัญ

ข้อความนี้ใช้ตอบคำถามข้อ 15

"ป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญยิ่งของประเทศ เป็นแหล่งรวมพันธุ์ไม้และสัตว์ป่าต่างๆ เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ช่วยกำบังลมพายุ ลดความรุนแรงของน้ำป่า ช่วยรักษาความชุ่มชื่นของผิวดินและอากาศ"

15. ข้อใดคือสาระสำคัญของข้อความนี้
    ก. เราควรช่วยกันรักษาป่าไม้
    ข. ป่าไม้ช่วยให้ฝนตกตามฤดูกาล
    ค. ป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ
    ง. ป่าไม้เป็นแหล่งรวมพันธุ์ไม้และสัตว์ป่า

ข้อความนี้ใช้ตอบคำถามข้อ 16

"คนไทยได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่มีอัธยาศัยไมตรีอันดียิ่ง เพราะโดยทั่วๆไปแล้วมักจะมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสรื่นเริง รู้จักโอภาปราศรัย ชอบช่วยเหลือเอื้อเฟื้อผู้อื่นอยู่เสมอ จนกระทั่งชาวต่างประเทศกล่าวขวัญถึงประเทศไทยว่า เป็นดินแดนแห่งการยิ้มแย้ม เวลาที่คนไทยพบปะผู้ใด แม้จะเป็นคนแปลกหน้าก็ตามมักจะยิ้มให้ก่อนเป็นการทักทายปราศรัยด้วยอวัจนภาษา"

16. ใจความสำคัญของข้อความนี้คือข้อข้อใด
    ก. คนไทยเป็นผู้ที่มีอัธยาศัยไมตรีอันดียิ่ง
    ข. คนไทยมักจะมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส
    ค. คนไทยมีนิสัยชอบช่วยเหลือเอื้อเฟื้อผู้อื่นอยู่เสมอ
    ง. ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นดินแดนแห่งการยิ้มแย้ม

ข้อความนี้ใช้ตอบคำถามข้อ 17-18

อาหารมื้อเช้าควรเป็นอาหารที่หนักที่สุดของเราในแต่ละวัน คนส่วนใหญ่ในสังคมไม่ค่อยเห็นความสำคัญของอาหารมื้อเช้า ความจริงแล้วอาหารมื้อเช้าเป็นอาหารมื้อที่สำคัญที่สุด เพราะหลังจากร่างกายได้พักผ่อนอย่างเต็มที่จากการนอนหลับแล้ว ร่างกายต้องกินอาหารเพื่อเปลี่ยนแปลงเป็นพลังงานให้สามารถปฏิบัติภารกิจกลางวัน

17. ควรตั้งชื่อข้อความนี้ว่าอะไร

ก. อาหารมื้อหนัก

ข. ร่างกายต้องการอาหาร

ค. อาหารจำเป็นสำหรับร่างกาย

ง. ความสำคัญของอาหารมื้อเช้า

18. ผู้เขียนให้ความสำคัญแก่อาหารมื้อใดมากที่สุด

ก. มื้อเช้า

ข. มื้อกลางวัน

ค. มื้อเย็น

ง. สำคัญทุกมื้อ

คำประพันธ์นี้ใช้ตอบคำถามข้อ 19

เพียงตีนคู่หนึ่งนั้น	ตกนา
รอยต่อรอยทบมา	หว่านไว้
ฝากฝังแผ่นพสุธา	ลงมั่น
เติมแต่งเม็ดพันธุ์ให้	เชิดต้นกลางรอยฯ
รอยนี้จึงส่วนสร้าง	ข้าวงาม
ปันเผื่อชนแดวันคาม	อิ่มท้อง
ศักดิ์สิทธิ์อยู่ทุกยาม	สืบย่าง
ถ้วนเกิดด้วยตีนต้อง	ล่วงพื้นเสมอสมัยฯ
	โกศล กลมกล่อม

19. ข้อใดคือสาระสำคัญของบทประพันธ์นี้

ก. ชาวนามีบุญคุณ

ข. ข้าวทำให้คนอิ่มท้อง

ค. ชาวนาปลูกข้าวให้คนกิน

ง. รอยเท้าชาวนามีความศักดิ์สิทธิ์

ข้อความต่อไปนี้ใช้ตอบคำถามข้อ 20 - 21

นายส้ำ. (นิ่งอยู่ครู่หนึ่ง แล้วพูด เสียงออกเครือๆ) เจ้าคุณขอรับ ใต้เท้าพูดถูก, เด็กคนนี้ดีเกินที่จะเป็นลูกผม ผมมันเลวทรามเกินที่จะเป็นพ่อเขา ผมพึ่งรู้สึกความจริงเดียวนี้เอง.

พระยาภักดี. (ตบบ่านายส้ำ) พ่อส้ำ!

นายส้ำ. หล่อนได้เขียนรูปพ่อหล่อนขึ้นไว้ในใจเป็นคนดีไม่มีที่ติ ผมไม่ต้องการจะลบรูปนั้นเสียเลย. (ถอดแหวน วงหนึ่งออกจากนิ้ว) นี่แน่ะครับ แหวนนี้เป็นของแม่นวลผมได้ติดไปด้วยสิ่งเดียว เท่านี้แหละ เจ้าคุณได้โปรดเมตตาผมสักที พอถึงวันแต่งงานแม่ลออเจ้าคุณได้โปรดให้แหวนนี้แก่เขา บอกว่าเป็นของรับไหว้ของผมส่งมาแทนตัว

พระยาภักดี. (รับแหวน) ได้ซิเพื่อนเอ๋ย ฉันจะจัดการตามแกสั่งอย่าวิตกเลย.

นายส้ำ. แล้วผมขออะไรอีกอย่าง.

พระยาภักดี. อะไร ? ว่ามาเถอะ ฉันไม่ขัดเลย.

นายส้ำ. อย่าได้บอกความจริงแก่แม่ลออเลย ให้เขาคงนับถือรูปผมอันเก่านั้นว่าเป็นพ่อเขา และให้นับถือตัวผมเป็นเหมือนอา.

พระยาภักดี เอาเถอะ, ฉันจะทำตามแกประสงค์.

20. นายส้ำให้อะไรเป็นของรับไหว้ในวันแต่งงานของแม่ลออ
    ก. รูป
    ข. เงิน
    ค. แหวน
    ง. ภาพเขียน
21. เหตุใดนายส้ำจึงไม่ยอมแสดงตนว่าเป็นพ่อของแม่ลออ
    ก. กลัวลูกจะไม่ยอมรับ
    ข. กลัวพระยาภักดีจะทำร้าย
    ค. เพราะอายที่ตนเองเคยติดคุก
    ง. ไม่อยากให้ลูกผิดหวังในตัวพ่อ

ข้อความต่อไปนี้ใช้ตอบคำถาม ข้อ 22-25

พวกเธอจำไว้นะ " จงเอาเยี่ยงกา แต่อย่าเอาอย่างกา " เสียงของครูยังคงประทับอยู่ในความทรงจำของเด็กชาย คำพูดของครูถูกทีเดียวว่า ในบรรดานกด้วยกันแล้ว กาเป็นนกประเภทเดียวที่ออกหากินก่อนนกอื่น มันมักจะตื่นแต่เช้ามืดเพื่อบินออกจากรัง และกลับคอนเมื่อตะวันตกดิน แต่กาก็มีข้อเสียตรงที่ชอบลักของชาวบ้านกิน พวกปลาเค็ม เนื้อเค็มที่ตากไว้บนหลังคาจะต้องหาตาข่ายมาคลุมไว้ ไม่เช่นนั้นเจ้ากาคำจะเฉี่ยวเอาไปเป็นอาหารของมัน

การเอาเยี่ยงกาของครู คงหมายถึงในส่วนของความขยันที่ลุกขึ้นมาทำมาหากินก่อนใครๆ ส่วนข้อห้ามอย่าเอาอย่างกาคงหมายถึงนิสัยลักขโมยอันนี้เอง

ถวัลย์ มาศจรัส

22. ข้อความนี้มีจุดมุ่งหมายอย่างไร
    ก. รำพัน
    ข. ตักเตือน
    ค. ดูค่าว่ากล่าว
    ง. เปรียบเทียบ
23. ข้อเสียของกาคืออะไร
    ก. ดุร้าย
    ข. ขี้ขโมย
    ค. ชอบกินเนื้อ
    ง. ไม่ค่อยอยู่รัง
24. สาระสำคัญของข้อความนี้คืออะไร
    ก. คนเราไม่ควรเอาอย่างกา
    ข. ให้คนเราทำตัวเหมือนกา
    ค. กามีทั้งส่วนดีและส่วนเสีย
    ง. ให้เอาอย่างกาในเรื่องความขยันแต่อย่าเอาอย่างกาในเรื่องลักขโมย
25. ข้อความนี้เหมาะที่จะใช้สอนในเรื่องใด
    ก. การเรียน
    ข. การคบเพื่อน
    ค. ความกตัญญู
    ง. ความประพฤติ

คำประพันธ์นี้ใช้ตอบคำถามข้อ 26

เราอยากงอกงาม	สำเร็จสมความใฝ่ฝัน
เติบกล้าท้าแสงตาวัน	ยืนมั่นไม่พรั่นแรงลม
และนี่คือเงื่อนไข	ถ้าเราอยู่ในความเหมาะสม
อยากเป็นต้นไม้ไม่ล้ม	รากต้องจมหยั่งตรงลงลึกพอ
	จิระนันท์ พิตรปรีชา

26. คำว่า " งอกงาม " หมายความว่าอย่างไร

ก. สวยงาม

ข. เติบโต

ค. ยิ่งใหญ่

ง. ก้าวหน้า

ให้อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 27-29

.....ผมว่าเราจะไปอยู่ที่ไหนก็ต้องพยายามทำความเข้าใจและปรับตัวให้เข้ากับกฎกติกามารยาทของบ้านเมืองนั้น จะเอาความเคยชิน หรือพฤติกรรมที่ทำได้ในสังคมเราไปทำที่อื่นที่เขาเห็นว่าต้องห้ามคงไม่ถูกต้อง และที่ไม่ควรอย่างยิ่งก็คือไปค่าว่าประนามระบบของเขาเพียงแต่ว่ามันผิดจากระบบของเรา โดยที่ยังพิสูจน์ไม่ได้ว่าระบบของเราดีกว่าของเขา ที่ผมเขียนอย่างนี้เพราะผมแน่ใจว่า การอยู่ที่สิงคโปร์นั้นจะมีความรู้สึกเสี่ยงภัย เสี่ยงชีวิต เสี่ยงทรัพย์สิน ตลอดจนสบายตากว่าอยู่ในอีกหลายๆประเทศ...

(สุขุม นวลสกุล)

27. บทความนี้ตรงกับคำพังเพยในข้อใด

ก. เห็นช้างขี้ ขี้ตามช้าง

ข. องุ่นเปรี้ยว มะนาวหวาน

ค. น้ำขุ่นอยู่ใน น้ำใสอยู่นอก

ง. เข้าเมืองตาหลิ่วต้องหลิ่วตาตาม

28. ผู้เขียนต้องการเน้นความสำคัญในข้อใด

ก. ประเทศสิงคโปร์น่าอยู่

ข. คนเราต้องรู้จักปรับตัว

ค. ไม่ควรฝ่าฝืนกฎกติกาของต่างประเทศ

ง. ระบบของประเทศสิงคโปร์ดีกว่าประเทศไทย

29. คำว่า "สบายตา" ในบทความนี้หมายความว่าอย่างไร

ก. สะอาด

ข. สงบ

ค. สวยงาม

ง. ปลอดภัย

30. ประโยคใดน่าจะเป็นใจความสำคัญของเรื่องอันตรายจากหมึกพิมพ์

ก. ไม่ควรใช้หมึกพิมพ์

ข. หมึกพิมพ์ทำให้เกิดโรคต่างๆได้

ค. หมึกพิมพ์จะมีพวกโลหะหนักผสมอยู่

ง. ไม่ควรใช้กระดาษที่เป็นหมึกพิมพ์ห่ออาหาร

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสำคัญ

1.	ง.	2.	ง.	3.	ข.	4.	ก.	5.	ค.
6.	ก.	7.	ค.	8.	ง.	9.	ง.	10.	ค.
11.	ค.	12.	ค.	13.	ง.	14.	ก.	15.	ค.
16.	ก.	17.	ง.	18.	ก.	19.	ก.	20.	ค.
21.	ง.	22.	ข.	23.	ข.	24.	ง.	25.	ง.
26.	ง.	27.	ง.	28.	ข.	29.	ก.	30.	ข.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

ผนวก จ

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียน ตามกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

แบบสอบถาม

ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาไทยต่ำ ต่อการเรียนตามกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการถามความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเรียนตามกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้ โดยพิจารณาข้อความแต่ละข้อให้ตรงกับความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด
2. คำตอบของนักเรียนจะไม่มีผลกระทบต่อตัวนักเรียนหรือต่อคะแนนการเรียนของนักเรียนแต่อย่างใด จึงขอให้นักเรียนตอบตามความเป็นจริง ผลการสอบถามครั้งนี้จะนำไปใช้เพื่อการวิจัยทางการศึกษา อันจะเป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยต่อไป

วิธีตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องความเห็น ซึ่งมีอยู่ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยให้ตอบในช่องว่างที่ตรงตามความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อ แล้วเขียนข้อเสนอแนะ หรือ ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมของนักเรียนลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ตอนที่ 1

ลำดับที่	ข้อความ	ความคิดเห็นหรือความรู้สึก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	<u>ด้านวิธีการสอน</u> ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกเวลาเรียนตามกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้					
2.	ข้าพเจ้ามีความพึงพอใจต่อการเรียนตามกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้					
3.	วิธีการเรียนตามกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้ทำให้ข้าพเจ้ามีความตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้น					
4.	ข้าพเจ้าชอบเรียนเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้วิธีสอนตามกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้					

ลำดับที่	ข้อความ	ความคิดเห็นหรือความรู้สึก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.	ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนตามกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้ทำให้ข้าพเจ้าสามารถพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ					
6.	ข้าพเจ้าคิดว่าเนื้อหาที่เรียนน่าสนใจ					
7.	ข้าพเจ้าได้รับความรู้เพิ่มขึ้นจากเอกสารที่นำมาประกอบการสอน					
8.	ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกกับเนื้อหาที่เรียน					
9.	ข้าพเจ้าคิดว่าสื่อการเรียนการสอนน่าสนใจและมีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน					
10.	<u>ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน</u> ข้าพเจ้าชอบกิจกรรมการเรียนการสอนทุกขั้นตอน					
11.	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียนการสอนทุกขั้น					
12.	ข้าพเจ้าเห็นว่ากิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละขั้นทำให้เกิดความรู้ และความเพลิดเพลิน					
13.	ข้าพเจ้าชอบทำแบบฝึกและแบบทดสอบย่อย					
14.	ข้าพเจ้าคิดว่าแบบฝึกและแบบทดสอบย่อยช่วยให้เข้าใจบทเรียนการทำดีขึ้น					

ตอนที่ 2

1. นักเรียนคิดว่าวิธีการสอนตามกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้อย่างไรและควรจะมีการปรับปรุงหรือมีข้อเสนอแนะอื่นๆเพิ่มเติมอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนคิดว่าเนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอนครั้งนี้เป็นอย่างไร และควรจะปรับปรุงหรือมีข้อเสนอแนะอื่นๆเพิ่มเติมอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้เป็นอย่างไร ควรจะปรับปรุง หรือมีข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติมอย่างไรบ้าง .

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางมัณฑนี อยู่เย็น
วัน เดือน ปี เกิด	13 สิงหาคม 2507
ประวัติการศึกษา	สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่โรงเรียนสตรีศรีน่าน จังหวัดน่าน เมื่อปีการศึกษา 2522
	สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อปีการศึกษา 2524
	สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ จากวิทยาลัยครูสวนสุนันทา เมื่อปีการศึกษา 2528
ประสบการณ์ในการทำงาน	
	ปี พ.ศ. 2529-2530 รับราชการเป็นอาจารย์สอนวิชานาฏศิลป์ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตาก จังหวัดตาก
	ปี พ.ศ. 2531-2533 รับราชการเป็นอาจารย์สอนวิชานาฏศิลป์ โรงเรียนถิ่นโอภาสวิทยา จังหวัดแพร่
	ปี พ.ศ. 2534-ปัจจุบัน รับราชการเป็นอาจารย์สอนวิชาภาษาไทย โรงเรียนน่านนคร จังหวัดน่าน

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University